

Տիգրան Սարգսեան,- «Հալէպից մեծ արտագաղթ է տեղի ունենալու»

Հայաստանը պէտք է պատրաստ ըլլայ վատագոյն իրադարձութիւններու տարբեր զարգացումներուն: Այս մասին Ստեփանակերտի մէջ յայտարարած է Հայաստանի վարչապետ Տիգրան Սարգսեան, անդրադառնալով Սուրիոյ մէջ հաւանական արտաքին ռազմական միջամտութեան:

«Մենք տեսնում ենք, որ Հալէպից մեծ արտագաղթ է տեղի ունենալու: Հասկանալի է, որ մենք պէտք է պատրաստ լինենք նաև իրադարձութիւնների այնպիսի զարգացմանը, որ պէտք է կարողանանք ընդունել նաև սիրիահայերին», - ըսած է Տիգրան Սարգսեան:

Վարչապետի խօսքով, սուրիահայերը պէտք է կարողանան շրջափակումէն ձեռով մը դուրս գալ, եւ այդ խնդիրը իրենք կը քննարկեն նաև Լեռնային Ղարաբաղի իշխանութիւններու ներկայացուցիչներուն հետ:

Ղարաբաղի իշխանութիւնները

նախապէս, տարբեր առիթներով յայտարարած են, թէ պատրաստ են Սուրիոյ մէջ իրադարձութիւններու առաւել սրման եւ սուրահայերու մեծ արտահոսքի պարագային, փախաբողներուն ընդունելու Լեռնային Ղարաբաղի մէջ եւ անոնց համար ապահովելու անհրաժեշտ կենսապայմաններ:

Անդրադառնալով անհրաժեշտութեան պարագային սուրիահայերուն գործնական կերպով տարհանելու եւ Հայաստան բերելու կարելիութիւններու մասին, Հայաստանի արտակարգ իրավիճակներու նախարարութեան Փրկարար ծառայութեան տնօրէնի տեղակալ, գնդապետ Նիկոլայ Գրիգորեան «Ազատութիւն» ռատիոկայանին ըսած է, թէ արտակարգ իրավիճակներու նախարարութիւնը, իր առաքելութեան հաւատարիմ, պատրաստ է անհրաժեշտ միջոցառումներ իրականացնել, սակայն, նախ պէտք է քաղաքական որոշում:

Ռիչըրտ Կիրակոսեանի կարծիքով՝ Հայաստանի նախագահը փակեց դուռը դէպի Եւրոպա, սակայն տակաւին յոյս կայ

Tert.am կազմէջին տուած հարցազրոյցի ընթացքին, Տարածաշրջանային Հետազոտութիւններու կեդրոնի տնօրէն Ռիչըրտ Կիրակոսեան, անդրադառնալով Մաքսային Միութեան անդամակցելու Հայաստանի նախագահի յայտարարութեան ըսած է թէ, այսպիսով Հայաստան փակեց դուռը դէպի Եւրոպա, սակայն տակաւին յոյս կայ մինչեւ յառաջիկայ Նոյեմբեր, երբ Վիլնիւսի մէջ Հինգ երկիրներ, ներառեալ Հայաստան, հրաւիրուած են ստորագրելու Եւրոպայի հետ Ընկերակցութեան պայմանագիրը:

Տարածաշրջանային Հետազոտութիւններու կեդրոնի տնօրէն Ռիչըրտ Կիրակոսեան

«Կարծում եմ, որ ռուսական ճնշումն առկայ է բոլորի հանդէպ, յատկապէս՝ Ուկրաինայի, Մոլդովայի, ինչպէս նաև Հայաստանի: Բայց երկու հետաքրքիր փաստ կայ այստեղ: Առաջինն այն է, որ եթէ իրականում կար այդքան հզոր ռուսական ճնշում եւ Հայաստանի նախագահը չունէր այլընտրանք, եթէ սա ճիշդ է, ապա սա աւելի մեծ խնդիր է բացայայտում: Որովհետեւ այդ դէպքում դա ցոյց կը տար, որ Ռուսաստանը Հայաստանին չի դիտարկում եւ վերաբերում որպէս հաւասար գործընկերոջ: Այլ կերպ ասած՝ Հայաստանը Ռուսաստանի համար միակ վստահելի գործընկերն է այս տարածաշրջանում, որին պէտք է վերաբերել որպէս գործընկերոջ, այլ ոչ որպէս ստրուկի», - ըսած է ամերիկահայ քաղաքական վերլուծաբանը:

«Սա մի որոշում էր, որը քաղաքականութեան սխալ էր եւ կարծես պարզ է դառնում, որ Հայաստանի նախագահը փակեց

դուռը դէպի Եւրոպա: Եւրոպական Միութիւնը պարզ ասաց, որ առաջարկը ուժի մէջ է մինչեւ վիլնիւսեան գագաթնաժողով, որովհետեւ անկեղծ լինելու համար պէտք է ասել, որ Մոսկուայում ոչ մի բան չի ստորագրուել: Եւ դեռեւս կայ հնարաւորութիւն այդ սխալն ուղղելու: Եւ կան երկու շարժառիթներ, որոնք կարելոր են: Առաջին. այս որոշումը շատ սխալ էր այն պատճառով, որ վերջին չորս տարուայ տաժանակիր աշխատանքը, բարեփոխումները, բանակցութիւններն արդէն դառնում են անիմաստ: Եւ երկրորդ. Հայաստանի համար վտանգը ոչ միայն հնարաւորութեան կորուստ է, այլ նաև այն, որ սրանից յետոյ Եւրոպական Միութիւնը Հայաստանին այլ կերպ է դիտելու: Շատ աւելի քիչ կարելոր, եւ Հայաստանի նախագահի որոշումը ստիպեց, որ Հայաստանն ուրիշի աչքում երեւայ աւելի անկանխատեսելի եւ անվստահելի», եզրակացուցած է Ռիչըրտ Կիրակոսեան:

Հայաստան որոշած է մտնել Մոսկուայի գլխաւորած Մաքսային Միութիւն

Վլադիմիր Պուտին եւ Սերժ Սարգսեան Սեպտեմբեր 3-ին պայմանագիր կը ստորագրեն Մոսկուայի մէջ

Սեպտեմբեր 3-ին Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանը Մոսկուա կատարած իր այցի ընթացքին յայտարարած է, որ Հայաստան որոշած է մտնել Մաքսային Միութիւն եւ հետագային պիտի մասնակցի Եւրասիական տնտեսական միութեան ձեւաւորման:

Մոսկուայի մէջ կայացած բանակցութիւններու ընթացքին Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտին եւ ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսեան համակողմանիօրէն քննարկած են երկկողմ դաշնակցային գործընկերութեան վիճակն ու հեռանկարները եւ արտաքին քաղաքական փոխգործակցութեան առնչուող հարցեր:

«Նախագահները վերահաստատեցին Ռուսաստանի Դաշնութեան եւ Հայաստանի Հանրապետութեան նպատակամղուածութիւնը Եւրասիական տարածութեան շրջանակներում տնտեսական ին-

տեգրացիայի գործընթացների հետագայ զարգացման հարցում: Այդ համատեքստում Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեանը յայտարարեց, որ Հայաստանը որոշել է մտնել Մաքսային Միութիւն եւ այդ ուղղութեամբ անհրաժեշտ գործնական քայլեր ձեռնարկել, իսկ հետագայում մասնակցել Եւրասիական տնտեսական միութեան ձեւաւորման գործընթացին», - յայտարարած է Ռուսաստանի նախագահի պաշտօնական կազմէջը:

Վլադիմիր Պուտին հետ կայացած միատեղ մամուլի ասուլիսի ընթացքին, Սերժ Սարգսեան ըսած է, - «Սա ռացիոնալ որոշում է, այս որոշումը բխում է Հայաստանի ազգային շահերից: Այս որոշումը Եւրոպական կառույցների հետ մեր երկխօսութիւնից հրաժարում չէ: Այս տարիների ընթացքում

Շաբ.ը էջ 4

ՄԱՐԱՑԱԾ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՅ ԼԵՒՈՆ ԱՆԱՆԵԱՆ

«Մասիս» շաբաթաթերթի խմբագրութիւնը ցաւով իմացաւ անապատելի մահը Հայաստանի Գրողներու Միութեան նախագահ եւ Մշակույթի վաստակաւոր գործիչ Լեւոն Անանեանի:

66 տարեկան հասակին մահացած Լեւոն Անանեան կը տառապէր քաղցկեղէ: Ան ամենաերկար տեւողութեամբ պաշտօնավարած Գրողներու Միութեան նախագահն էր: Արդարեւ 2001 թուականին նախագահ ընտրուելէ ետք քանի մը անգամ վերընտրուած էր միեւնոյն պաշտօնին համար:

Լեւոն Անանեանի մահով Հայաստանի Գրողներու Միութիւնը կը կորսնցնէ իր հանրայայտ եւ վաստակաշատ ղեկավարը, որ օժտուած էր գրական եւ վարչական բազմապիսի կարողութիւններով:

Այս տխուր առիթով մեր

Հայաստանի Գրողներու Միութեան նախագահ Լեւոն Անանեան

խորագրաց վշտակցութիւնները հանգուցեալի ընտանեկան բոլոր պարագաներուն, Հայաստանի Գրողներու Միութեան վարչութեան եւ համար անդամներուն:

ՎԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԻՐԱՎԻՃԱԿ

ՅԱԿՈՐԲԱԴԱԼԵԱՆ

Ռուսաստանում Պոլտինի հետ հանդիպման շրջանակում Հայաստանի Մաքսային միութեանն անդամակցելու վերաբերեալ Սերժ Սարգսեանի յայտարարութեան կապակցութեամբ ստեղծուել է բաւական հետաքրքրական պատկեր: Ռուսական կողմը տարածել է տեղեկութիւն, որ կայացուել է Մաքսային միութեանն անդամակցելու քաղաքական որոշում, եւ ՌԴ արտգործնախարար Սերգեյ Լաւրովը նոյնիսկ յոյս է յայտնել, որ Մաքսային միութեան անդամները հաւանութեան կ'արժանացնեն Հայաստանի այդ որոշումը:

Սակայն, Սերժ Սարգսեանի եւ Վլադիմիր Պոլտինի մամուլի ասուլիսի եւ յայտարարութիւնների մէջ կարծես թէ բացակայում է ուղղակի որեւէ խօսք անդամակցութեան որոշման մասին: Հայաստանի նախագահի նստավայրը տարածել է տեղեկութիւն, որտեղ Սերժ Սարգսեանը խօսում է ոչ թէ Հայաստանի որոշման, այլ ցանկութեան մասին, ինչն իհարկէ մի փոքր տարբեր բան է: Առաւել եւս, որ Սերժ Սարգսեանը յայտարարել է նաեւ, որ Մոսկուայում քննարկուած հարցերն ու կայացուած համաձայնութիւններն ու որոշումները չեն նշանակում Հայաստանի հրաժարում եւրոպայի հետ երկխօսութիւնից:

Խոշոր հաշուով, հաշկական կողմն իհարկէ գուցէ փորձում է ընդամենը մեղմել իր շուրթերից հնչող յայտարարութիւնները, ամբողջ ճշմարտութիւնը թողնելով ռուսական շուրթերին:

Այս գարգացումը բուռն արձագանք է առաջացրել հասարակութեան շրջանում, տեղ-տեղ անգամ որոշակի խուճապային տրամադրութիւններով: Իրականում, որքան էլ տեղի ունեցածը փաստացի պետական քաղաքականութեան եւ արժանապատուութեան բացակայութեան խայտառակ դրսեւորում է, այդուհանդերձ այն Հայաստանի վերջ համարելը մեղմ ասած չափազանցութիւն է, թէկուզ այն պարզ պատճառով, որ Հայաստանում կային քննիչխանութեան եւ պետական ու ազգային արժանապատուութեան կուռ գիտակցումով, թէկուզ գաղափարական-քաղաքական տարածանութիւններով, թէկուզ փոքր, այդուհանդերձ սկզբունքային մի կողմից, որն արդէն իսկ բազմաթիւ անգամ դրսեւորել է իր անկոտորում լինելը:

Հետաքրքիր իրավիճակ է ստեղծուել ներքաղաքական առումով, կամ ստեղծուել: Սերժ Սարգսեանը ռուսական կողմի հետ Հայաստանի Ասոցացման համաձայնագիրը փոխանակել է մի քանի տնտեսական պայմանաւորութեան ձեւերով: Սերժ Սարգսեանը ստացել է Ասոցիացիան յանձնելու դիմաց, ապա փաստացի ստացուել է, որ նա աշխարհից առաջ ամրապնդել է իր իշխանական դիրքերը եւ իրեն ապահովագրել ցնցումներից, որոնք հիմնականում կանխատեսուել էին ռուսական դժգոհութեան շարժա-

նիթներից ելնելով: Ինչ են անելու այն քաղաքական ուժերը, որոնք հաւանաբար ակնկալում էին Ռուսաստանի դժգոհութեան վրայ կառուցել Սերժ Սարգսեանի դէմ իրենց աշխարհային գործողութիւնները: Նրանք ներկայում կամ ստիպուած են Սերժ Սարգսեանից մի քանի դեպքերի պաշտօն էլ իրենց համար ակնկալել կամ պահանջել, կամ էլ պէտք է լուծեն, որովհետեւ անհարմար բան կը ստացուի հիմա էլ նրան մեղադրել Արեւմուտքին խաբելու համար եւ Ռուսաստանին տրուելու համար:

Այս դէպքում բնականաբար հարց է առաջանում, թէ ինչ պէտք է անի Արեւմուտքը, որին Սերժ Սարգսեանը կոպտորէն խաբեց: Այդուհանդերձ միամտութիւն ունենար անվերապահ հաւատալ ու վստահել Սերժ Սարգսեանին: Սերժ Սարգսեանն էլ հազիւ թէ Մոսկուայում իր ասուլիսի վերաբերեալ որեւէ կերպ տեղեկացրած չլինէր Արեւմուտքին:

Հայաստանի առումով Արեւմուտքը երբեք չի ունեցել մաքսիմալիստական պահանջներ, լաւ հասկանալով ռուսական ազդեցութեան լծակների պահպանող հզօրութիւնը, ինչպէս նաեւ Հայաստանում բացարձակապէս չունենալով որեւէ կայուն եւ կենսունակ, սկզբունքային քաղաքական ուժ գործընկեր: Այդ իսկ պատճառով, Արեւմուտքը ընդհանուր առմամբ «ըմբռնումով» կ'ընդունի Սերժ Սարգսեանի որոշումը, թէեւ ամենայն հաւանականութեամբ կը կիրառի մտրակի մի քանի հարուած: Բայց, խաղը եւ խաղադրոջը թեւեւ չառաջատու է լուրջ են, դրանք ամբողջութեամբ ներկայիս որոշմանը գոհելու եւ Սերժ Սարգսեանի յետեւից Հայաստանը ռուսական կայսրութեանը յանձնելու համար:

Արեւմուտքը կը շարունակի Հայաստանի համար «հիւսուածքային տեխնոլոգիական» պայքարը, փորձելով յաջորդ «ճակատամարտից» առաջ գալ աւելի ամուր դիրքերի:

Որեւէ երաշխաւորուած արդիւնք չի եւ բնականաբար չի կարող: Պարզապէս երաշխաւորուած է Հայաստանի համար մրցակցութեան շարունակականութիւնը, եւ տեղի ունեցածն ամենեւին վերջը չէ: Իսկ Հայաստանի համար այդ մրցակցութիւնը, որքան էլ որ գլխաւոր մրցակիցների մոտիւնները թեւադրուած են գոտ իրենց պետական աշխարհաքաղաքական շահով, այդուհանդերձ նուազագոյն նախադրեալ է նաեւ Հայաստանի քաղաքացու շահի համար, որովհետեւ գոնէ այդ մակարդակում մրցակցութիւնը հնարաւորութիւն կայ օգտագործել Հայաստանի շահն առաջ մղելու համար: Ամէն ինչ կախուած է նրանից, թէ ինչքան կը բաւականացնի ներուժը՝ մտաւոր եւ հոգեբանական:

ԱՄԵՆ ԲԱՆ ՎԱՃԱՌՈՒՄ Է ԵՒ ՉԿԱՅ ՈՉԻՆՉ ԱՆԳԻՆ

ԱՆԻ ՍԱՀԱԿԵԱՆ

Դատելով Փակ շուկայի շուրջ ծաւալուած իրադարձութիւններից՝ կարելի է եզրակացնել, թէ երկրի առաջին դէմքն ու պատասխանատուն բոլորովին այլ դարդերով ու խնդիրներով է տարուած եւ ամենեւին տեղեակ չէ, թէ ինչով են տեղերում զբաղուած տարածքի բոլորողների կարգավիճակ ստանձնած օլիգարխները:

Սերժ Սարգսեանի հետ հանդիպման ժամանակ նրանք, իհարկէ, երկտակուելով են ողջունում: Այսինքն՝ յայտնում են իրենց խոնարհութիւնը՝ ի հաւատումն իրենց յաւերժ հաւատարմութեան: Իհարկէ, ոչ յաւերժ հաւատարմութեան: Նրանք Սերժ Սարգսեանին հաւատարիմ կը լինեն այնքան ժամա-

դէմ կատարուած ոտնձգութիւն չէ: Ամբողջ խնդիրն այն է, որ իշխող կուսակցութիւնը պարզապէս չի ընկալում «մշակութային յուշակութող» ասուածի իմաստն ու նշանակութիւնը: Ամբողջ խնդիրն այն է, որ գործող ռեժիմի պարագայում երկիրը իմ մեծ «դախլ» է եւ պէտք է թողնել որեւէ նշանակալի հատուած «բարձիթողի» վիճակում: Այնտեղ անպայման պէտք է հիմնել առեւտրի կէտ: Ամբողջ խնդիրն այն է, որ գործող ռեժիմը երբէք մտքի ծայրով անգամ չի անցկացնի որեւէ «պարապ» մնացած մի տեղում հիմնել, ասենք, որեւէ արտադրամաս, որտեղ ոչ թէ առեւտուր կը կայանայ, այլ՝ կարտադրուի որեւէ ապրանքատեսակ: Ամբողջ խնդիրն այն է, որ իշխող ռեժիմը եկամուտ ստանալու միակ

Ամբողջ խնդիրն այն է, որ գործող ռեժիմի պարագայում երկիրը իմ մեծ «դախլ» է եւ պէտք է թողնել որեւէ նշանակալի հատուած «բարձիթողի» վիճակում

նակ, քանի դեռ հնարաւորութիւն ունեն իրենց հերթին ստիպել ժողովրդին երկտակուել իրենց կամքի առաջ: Իսկ այդ հնարաւորութիւնը Սերժ Սարգսեանը նրանց առայժմ տալիս է:

Համացանցում շրջանառուում են օլիգարխների՝ Սերժ Սարգսեանին ողջունելու երկու տեսարան. Մէլը Սիւնիքի նախկին մարզպետ Սուրէն Խաչատրեանն է, միւսը՝ ԼՖԻԿ Սամոն:

Երկուսն էլ ձեռքսեղծումի պահին կորացրել են իրենց մէջքը, համարեա խոնարհուել:

Սիւնիքի մարզպետ Սուրէն Խաչատրեանը հրաժեշտ է տուել իր պաշտօնին միայն այն բանից յետոյ, երբ իր տան մերձակայքում շատ աղմկոտ սպանութիւն եղաւ: Եթէ յիշում էք, Սուրէն Խաչատրեանին չհեռացրին մարզպետի պաշտօնից. Նա ինքը հեռացաւ՝ յայտարարելով, որ սա ժամանակաւոր է: Ինքը՝ Սերժ Սարգսեանը, ոչ մի դատապարտող յայտարարութեամբ հանդէս չեկաւ պատահածի վերաբերեալ:

Հիմա մենք «վայելում ենք» ԼՖԻԿ Սամոնի սանձարձակութիւնների պտուղները: Երեւանի գլխաւոր ճարտարապետ Նարեկ Սարգսեանը, մշակոյթի նախարար Յասմիկ Պողոսեանը, ոլորտի բոլոր պատասխանատուները յայտարարում են, որ Փակ շուկայի ԼՖԻԿի անձնական օգտագործման սուպերմարկետ դարձնելը պարզապէս մի անթոյլատրելի բան է:

Յամենայն դէպս, ԼՖԻԿն անում է սրտի ուզածը, եւ Սերժ Սարգսեանը սրա մասով, նոյնպէս, դատապարտող ոչ մի յայտարարութեամբ հանդէս չի գալիս:

Փակ շուկայի աղաւաղումը միայն մշակութային յուշակութողի

ձեւը համարում է առեւտուրը, եւ չունի այլ տեսլական, քան առք ու վաճառքն է:

Ուստի մի զարմացէք, որ Հայաստանը վաղուց դարձել է հիմնականում ներմուծող եւ շատ քիչ ապրանքատեսակներ արտահանող երկիր: Որովհետեւ արդէն 2 տասնամեակից աւելի է, ինչ երկրում ոչինչ չի արտադրուում: Մի զարմացէք, որ այս երկրում վաճառուում է ամէն բան եւ չկայ ոչինչ անգին: Ամէն ապրանքի շուրջ կարելի է երկար սակարկել: Իսկ եթէ սակարկելու շնորհք չի բաւում, կարելի է պարզապէս կռանալ, երկտակուելու չափ ծալուել: Այս պոզայի արդիւնքները միշտ եղել են ամենաշոշափելի ու արդիւնաւէտը:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՏՈՆԱԹԵՐԹ
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՁԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՈՒԹԵԱՆ Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ՝
SOPED. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆԵԱՆ
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$80.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$225.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՅԵԼԻ ԱՂԲԻՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ
Ձեր Ծանուցումները Վստահեցեք «Մասիս» Շաբաթաթերթին
T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863

ԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ԵՐԲԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Աշոտ Մանուչարեան,- «2000-ից ԼՂՀ-ն Հայաստանի հետ միասին սրընթաց կորցրեց անկախութիւնը»

Մինչև մօտ 2000 թ-ը ունէինք անկախ Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւն, իսկ յետոյ սրընթաց սկսեցինք կորցնել այդ անկախութիւնը ինչպէս Հայաստանում, այնպէս էլ Արցախում: ԼՂ անկախութեան հռչակման օրը՝ լրագրողների հետ հանդիպմանն ասաց «Ղարաբաղ» կոմիտէի անդամ Աշոտ Մանուչարեանը, ում համոզմամբ՝ դրա հիմնական պատճառն այն էր, որ մի պետութեան նախագահին բերեցին մէկ այլ պետութեան վարչապետ նշանակեցին:

«Ղարաբաղ» կոմիտէի անդամ Աշոտ Մանուչարեան

Ըստ Աշոտ Մանուչարեանի, այն ինչ տեղի ունեցաւ 1991թ-ին՝ ոչ միայն ԼՂՀ-ի ժողովրդի, այլ առաջին հերթին ողջ հայութեան յաղթանակն էր: «Որի շնորհիւ ձեւաւորուել էր նոր որակի մարդը, նոր որակի մարդկային համայնքը, իսկ դա աշխարհի հիացմունք էր առաջացնում», - ասաց նա:

«Ղարաբաղ» կոմիտէի անդամ Աշոտ Մանուչարեանը յստակեցնում է, անկախութիւնը դրօշ ու օրհներգ չէ: «Եւ անգամ նախագահի մեքենայ չէ, դա մի քիչ աւելի բարդ համակարգ է, եւ առաջին հերթին այն է, որ ունենք մարդկային մի համայնք, որն ինքնուրույն է մտածում, իր պատկերացումն ունի աշխարհի մասին, իսկ եթէ դրանք կորցնում էք եւ անգամ կրկնում էք շուեյցարացու մտածելակերպը, ինչքան էլ լաւ կրկնէք, դուք այլևս անկախ չէք: Այդ տեսակէտից թէ՛ Հայաստանը, թէ՛ ԼՂՀ-ն այդպիսին չեն այսօր եւ շարունակում են կորցնել իրենց անկախութիւնը», - ասաց նա:

«Ղարաբաղ» կոմիտէի անդամը, սակայն լաւատեսօրէն աւելացրեց. «Բոլոր դէպքերում մենք ունենք 91թ-ը, ունենք այն ամենն, ինչ դրան նախորդել է, ինչն էլ յուշում է, որ մենք ունենք դեռեւս փայլուն ապագայ», - ասաց նա:

Աշոտ Մանուչարեանը հաւատացնում է, որ չի գտնուի մի փաստ, որ մինչ այդ փոփոխութիւնը Հայաստանը միջամտում էր ԼՂՀ-ի որեւէ հարցի:

«Ողբերգութիւնը սկսուեց նրանից, որ մի պետութեան նախագահը դարձաւ մի ուրիշ պետու-

թեան վարչապետ, ինչն էլ նշանակում էր, որ դա նոյն պետութիւնն է: Եթէ լինէր թէկուզ Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնից ուրիշ մարդ, դա գոնէ ընդունելի կը լինէր, բայց այդ դէպքում մի պետութեան ղեկավարը սկսում է աւտոմատ ղեկավարել իր նախկիններին», - ասաց նա:

«Ամբողջ պատերազմի ընթացքում մամուլում չի գտնուի մի փաստ, որ ՀՀ-ն խառնուել է ԼՂՀ որեւէ հարցի, իսկ դրա պատճառն այն էր, որ մամուլը շատ աւելի պատասխանատու էր եւ շատ աւելի հայկական, յստակ պահպանում էր ազգային-պետական գիծը, եւ եթէ որեւէ պետական պաշտօնեայ մի յիմարութիւն դուրս տար, մամուլը նրան շան տեղ չէր դնի», - աւելացրեց բանախօսը:

Աշոտ Մանուչարեանն այս ամէնը շտկելու իր տեսակէտն ունի: «Մենք կարող ենք մեր սպասուելիք յեղափոխութիւնը, նախ եւ առաջ արժէհամակարգերի, սկսել Ղարաբաղում, ի դէպ այնտեղից շատ աւելի լաւ է ստացուում: Ղարաբաղը կը ստանայ իր նոր որակները, Հայաստանն արագ վարակուում է դրանից, յետոյ միանում է Սփիւռքը, եւ մենք կ'ունենանք այն, ինչ ունէինք 20 տարի առաջ, շատ աւելի բարձր որակով՝ հեռու մնալով աշխարհի ինտրիզներէն ու ստորութիւններէն, որի վարպետն էլ ինքներս ենք դարձել եւ կ'ունենաք շատ հետաքրքիր նոր վիճակ», - ասաց նա:

Մի լուծէք այդ հարցերը միանձնօրէն, կայ ժողովուրդ. ինչպէս քուէարկեց, այդպէս էլ կը լինի. Զրանտ Բագրատեան

Հայաստանի Մաքսային միութեանը միանալու հարցը պէտք է լուծուի հանրքուէով: Այս մասին Facebook-ի իր էջում գրել է Հայաստանի նախկին վարչապետ Հրանդ Բագրատեանը, ով ներկայումս գտնուում է Լեհաստանում: Նա, մասնաւորապէս, գրել է. «Կրիննիցայում եմ, Լեհաստանում: Մասնակցում եմ տնտեսական ֆորումի աշխատանքին: Աշխարհի մօտ 50 երկրներից 2700 մարդ է մասնակցում: Հիմնական թեմաներից մէկն էլ արեւելեան գործընկերութիւնն է, 2 զեկուցում ունեմ: Առաւօտ է, 4-ը Սեպտեմբերի 2013թ: Այս պահին հարիւրաւոր հարցապնդումներ եմ ստանում եւրոպացիներից ու բազմաթիւ զանգեր Հայաստանից՝ մեր երկրի մաքսային միութեանն անդամակցելու վերաբերեալ: Այստեղ եւս հայաստացիները (Ա. Մկրտչեան եւ միւսներ) բացատրութիւններ են խնդրում: Հա-

յաստանի լրագրողներին, մինչեւ վերադառնալս, ընդհանուր ձեւով պատասխանում եմ: Ես պնդում եմ, որ նման հարցերը (մաքսային միութիւն, թէ ստացւածան համաձայնագիր) պէտք է լուծել հանրաքուէի միջոցով: Այս տարուայ նախագահական ընտրութիւններին միակն եմ եղել, որ կոչ եմ արել այդ մօտեցման օգտին: Մի լուծէք այդ հարցերը միանձնօրէն: Կայ ժողովուրդ: Ինչպէս քուէարկեց, այդպէս էլ կը լինի: Այլապէս կամ վատ է լինելու կամ էլ խայտառակուելու ենք:

Սեպտեմբերի 3-ին, Կենտրոնով ցոյց են տուել իմ հարցազրոյցը Պետրոսի հետ: Այն նկարահանուել էր նախօրէին, մինչեւ Սերժ Սարգսյանի մոտակիւեան այցը: Այնտեղ, վերջում, ատոււ է եմ, որ մինչեւ եւրոպական համաձայնագիրը ստորագրելը «սլուրպրիզներ» կը լինեն: Փաստօրէն երեկ եղաւ»:

Սահմանադրական բարեփոխումների յանձնաժողովը ստեղծուած է

Սերժ Սարգսյանը հրամանագիր է ստորագրել Նախագահին առընթեր սահմանադրական բարեփոխումների մասնագիտական յանձնաժողով ստեղծելու մասին՝ «եղնելով իրաւունքի գերակայութեան սկզբունքի իրացման, մարդու հիմնական իրաւունքների եւ ազատութիւնների երաշխաւորման սահմանադրական կառուցակարգերը կատարելագործելու, իշխանութիւնների լիարժէք հաւասարակշռումն ապահովելու եւ հանրային կառավարման արդիւնաւէտութիւնը բարձրացնելու անհրաժեշտութիւնից եւ ղեկավարուելով Հայաստանի Հանրապետութեան Սահմանադրութեան 55-րդ յօդուածի 6-րդ կէտով:

Հրամանագրով, որի տեքստը տեղադրուած է նախագահի պաշտօնական կայքէջում, հաստատուել է յանձնաժողովի անհատական կազմը, գործունէութեան կարգը:

Յանձնաժողովը կը ղեկավարի Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Յարութիւնեանը, յանձնաժողովում ընդգրկուած են Ազգային ժողովի պետաիրաւական հարցերի յանձնաժողովի նախագահ Դաւիթ Յարութիւնեանը, արդարադատութեան նախարար Հրայր Թովմասեանը, Հայաստանի նախագահի օգնական Գէորգի Կուտոեանը, արդարադատութեան նախարարի առաջին տեղակալ Գրիգոր

Մուրադեանը, Մարդու իրաւունքների եւրոպական դատարանում Հայաստանի կառավարութեան լիազօր ներկայացուցիչ, Հայաստանի գլխաւոր դատախազի տեղակալ, գինդատախազ Գէորգ Կոստանեանը, «Հայաստանի Հանրապետութեան իրաւաբանների ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպութեան նախագահ Գագիկ Ղազինեանը, «Սահմանադրական իրաւունքի կենտրոն» հասարակական կազմակերպութեան խորհրդի նախագահ Գէորգ Դանիէլեանը եւ Հայաստանում Գերմանիայի միջազգային համագործակցութեան ընկերութեան (GTZ) «Հարաւային Կովկասում իրաւական եւ դատական բարեփոխումների համար խորհրդատուութիւն» ծրագրի ղեկավար Վարդան Պօղոսեանը:

Յանձնաժողովը մինչեւ 2014 թուականի ապրիլի 20-ը նախագահին է ներկայացնելու սահմանադրական բարեփոխումների հայեցակարգը, որին նախագահի կողմից հաւանութիւն տրուելուց յետոյ՝ տասն ամսուայ ընթացքում, նախագահին է ներկայացնելու իր կողմից մշակուած սահմանադրական բարեփոխումների նախագիծը:

Սահմանադրական բարեփոխումների մասնագիտական յանձնաժողովի քարտուղար է նշանակուել Հայաստանի նախագահի օգնական Սիրանոյշ Սահակեանը:

Սամուէլ Ալեքսանեանի կողմնակիցները բողոքի ակցիա անցկացրին

Սեպտեմբեր 2-ին Մաշտոցի պողոտայի վրայ Փակ շուկայի առջեւ կրկին հաւաքուել էին հազարից աւելի մարդիկ, որոնց բոլորին միաւորում էր հիացմունքը Ազգային ժողովի գործարար պատգամավոր Սամուէլ Ալեքսանեանի նկատմամբ:

Նրանք ժամը 13-ին մինչեւ 16-ը համարեայ միալար բղաւում էին «Ալեքսանեան՝ բարերար», «Ալեքսանեան կառուցող», «Մենք ուզում ենք աշխատատեղեր», «Բացեք Փակ շուկան» եւ այլն:

Հավաքուածների մի մասն ասում էր, որ պատահաբար անցնելիս կանգնել ու միացել է ակցիային, բայց նաեւ միանգամից սկսում էին գովեստի խօսքեր հնչեցնել նորոգ-

ուած Փակ շուկայի ու Ալեքսանեանի հասցէին: Նրանց մեծ մասը չէր թաքցնում, որ աշխատում է տարբեր «Երեւան սիթիներում», մի մասը նաեւ «Կայգեր» սուպերմարկետում: Ասում էին, որ ԱԺ պատգամաւոր Սամուէլ Ալեքսանեանը մեծ բարերար է, նրա շնորհիւ իրենք աշխատանք ունեն, եկել են պահանջելու, որ բացուի «Երեւան սիթի» նաեւ Մաշտոցի պողոտայի վրայ:

Շուկայի առջեւ հաւաքուած քաղաքացիներից Ռազմիկ Դավթեանը չթաքցրեց, որ ակցիան կազմակերպել են շուկայի հարցերով զբաղուող ակտիվիստների դէմ ու յատուկ են ընտրել այն ժամը, երբ վերջիններս այստեղ պէտք է գային:

ՀԱԿ կուսակցութիւնը կեղծ է որակել ՀԱԿ քաղխորհրդի եւ «ՄԻ-96» կուսակցութեան վարչութեան համատեղ յայտարարութիւնը

«Հայ ազգային կոնգրէս» կուսակցութիւնը յայտարարութիւն է տարածել, որտեղ կեղծ է անուանել ՀԱԿ քաղխորհրդի եւ «ՄԻ-96» կուսակցութեան վարչութեան համատեղ յայտարարութիւնը:

ՀԱԿ կուսակցութեան յայտարարութիւնում, մասնաւորապէս, ասոււմ է.

«Հայ ազգային կոնգրէս»-ի անունից յայտարարութիւն է տարածուել Երեւանի «Փակ շուկայի» շուրջ ծաւալուող իրադարձութիւնների վերաբերեալ: Տեղեկացնում ենք, որ այս յայտարարութիւնը կեղծ է:

Յայտնում ենք, որ «Հայ ազգային կոնգրէս»-ի անունից հանդէս կարող են գալ միայն արդա-

րադատութեան նախարարութիւնում գրանցուած «Հայ ազգային կոնգրէս» կուսակցութիւնը եւ համանուն խորհրդարանական խմբակցութիւնը: Մնացած այլ յայտարարութիւնները ինքնակոչութեան դրսեւորում են»:

Աւելի վաղ NEWS.am-ին յայտնել էր, որ ՀԱԿ քաղխորհուրդը եւ «ՄԻ-96» կուսակցութեան վարչութիւնը համատեղ յայտարարութիւն էին տարածել, որտեղ նշել էին, որ «Փակ Շուկայ» յուշարձանի աւերման գլխաւոր մեղաւորը ԲՀԿ-ն է, որի խմբակցութիւնը Երեւանի աւազանիում իր «ընդդիմադիր» անգործութեամբ շարունակում է սրբազրել ՀՀԿ-ական աւերածութիւնները մայրաքաղաքում:

ԼՈՒՐԵՐ

Financial Times. «Հայաստանի նկատմամբ Մոսկվայի կոշտ դիւանագիտութիւնը հաջողութեան հասավ»

Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ յարաբերութիւնները մօտ են Սառը պատերազմից յետոյ եղած յարաբերութիւնների ցածրագոյն մակարդակին, սակայն Մոսկուայի եւ մերձաւոր հարեւանների յարաբերութիւնները ոչ պակաս սառն են: Այս մասին գրում է միջազգային գործարարական «Financial Times» թերթի Արեւելեան Եւրոպայի գծով խմբագիր Նիլ Բաքլին: «Ռուսաստանը վերջին օրերին քաղաքական ենթատեքստ ունեցող վեճեր է սկսել Ուկրաինայի եւ Բելառուսի, ինչպէս նաեւ նախկին խորհրդային այլ երկրների հետ, ինչպէս օրինակ Մոլդովան է՝ պատժելով այլ գործընկերների հետ կապերի ամրապնդման համար», - գրում է յօդուածագիրը եւ յաւելում: «Նոյնիսկ այժմ, երբ Պուտինը Սանկտ Պետերբուրգում հիւրընկալում է «Մեծ քսանի» գագաթաժողովը, լարուածութիւնն արտացոլում է Արեւելք-Արեւմուտք պայքարը այն երկրների նկատմամբ ազդեցութեան համար, որոնք Ռուսաստանն իր յետնաբակն է համարում: Մոսկուան փորձում է նախկին խորհրդային երկրներն ընդգրկել Մաքսային միութիւնում, որը ստեղծել է նախկին խորհրդային երկրներ Բելառուսի եւ Ղազախստանի հետ եւ որը վերջնարդիւնքում պէտք է վերածուի միասնական տնտեսական տարածքի՝ «Եւրասիական միութեան»:

Եւրամիութեան ոճով: Քանի որ մի քանի հանրապետութիւններ մտադիր են Վիլնիւսի նոյնաբերեան գագաթաժողովում ԵՄ-ի հետ համաձայնագրեր ստորագրել, Մոսկուան փորձում է համոզել նրանց հետ կանգնել դրանից»: Ինչ վերաբերում է Եւրասիական մաքսային միութեանը միանալու վերաբերեալ Հայաստանի որոշմանը, խմբագիրը նշում է. «Հնարաւոր է՝ Մոսկուայի կոշտ դիւանագիտութիւնը մի յաջողութեան հասաւ: Շփոթութեան մատնելով ԵՄ-ի պաշտօնեաներին, որոնք Յուլիսին աւարտել էին Հայաստանի հետ ԵՄ-ի համաձայնագրի բանակցութիւնները, այդ հարակովկասեան հանրապետութեան նախագահը Երեքշաբթի Մոսկուայում յայտարարել է, որ մտադիր է Մաքսային միութիւն մտնել: Այլ վայրերում այդ մարտավարութիւնը կարող էր հակառակ արդիւնքն ունենալ»: Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանը Սեպտեմբերի 3-ին Մոսկուայում Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինի հետ հանդիպման վերջում յայտնել էր Մաքսային միութիւն մտնելու Հայաստանի մտադրութեան եւ այդ նպատակի համար անհրաժեշտ քայլեր ձեռնարկելու, իսկ հետագայում՝ Եւրասիական տնտեսական միութեան ձեւաւորմանը մասնակցելու մասին:

Ներկայացուել է Համաշխարհային մրցուցակութեան գեկոյցը. Հայաստանը 79-րդ հորիզոնականում է

Համաշխարհային տնտեսական ֆորումը ներկայացրել է 2013-2014թթ. Համաշխարհային մրցունակութեան գեկոյցը (The Global Competitiveness Report): Զեկոյցում համաշխարհային տնտեսութեան հեռանկարներն աւելի դրական են՝ ի տարբերութիւն նախորդ տարուայ գեկոյցի: Այս մասին տեղեկացնում է weforum.org կայքը: Այնուհանդերձ, ըստ փաստաթղթի, բազմաթիւ զարգացող տնտեսութիւններում նկատելի է զարգացման ու առաջընթացի դանդաղեցում, իսկ ինչ վերաբերում է եւրոպական զարգացած տնտեսութիւններին, ապա դրանք շարունակում են պայքարել: Ստեղծուած իրավիճակում գեկոյցի հեղինակները խորհուրդ են տալիս իշխանութիւններին չլինել ինքնաբաւ ու իրականացնել կառուցուածքային բարեփոխումներ ու անհրաժեշտ ներդրումներ՝ յանուն իրենց երկրների բարգաւաճման ու բնակչութեան զբաղուածութեան ապահովման: Նման քայլեր ձեռնարկելու դէպքում «զարգացած» ու «զարգացող» երկրների միջեւ աւանդական տարբերակումը պակաս կարեւոր կը դառնայ, դրա փոխարէն երկրները կը տարբերակուեն որպէս «նորարարութիւններով հարուստ» ու «նորարարութիւններով աղքատ» երկրներ: Դրա համար անհրաժեշտ է, որպէսզի բիզնեսի, կառավարութեան ու քաղաքացիական հասարակութեան ներկայացուցիչները համագործակցեն: Այս տարուայ գեկոյցում ներառուած է 148 երկիր, որոնց շարքում մեր երկիրը գրաւել է 79-րդ հորիզոնականը՝ իր ետեւում թողնելով Իրանին (82-րդ հորիզոնական): Արբեջանը 39-րդ հորիզոնականում է, որին յաջորդում են 44-րդ հորիզոնականում տեղակայուած Թուրքիան, ապա Ռուսաստանը, որը գտնուում է 64-րդ հորիզոնականում: Միւս հարեւան պետութիւնը՝ Վրաստանը, 72-րդն է գեկոյցում: Իսկ առաջատար երկրների տասնեակն ունի հետեւեալ պատկերը՝ Շուեյցարիա, Սինգապուր, Ֆինլանդիա, Գերմանիա, ԱՄՆ, Շուեդիա, Հոնկոնգ, Նիդեռլանդներ, Ճապոնիա, Մեծ Բրիտանիա:

Ղարաբաղը նշեց է անկախութեան տօնը

Հազարաւոր ղարաբաղցիների հետ միասին տօնական միջոցառումներին մասնակցում էր նաեւ ՀՀ պաշտօնական պատուիրակութիւնը՝ վարչապետ Տիրգրան Սարգսեանի գլխավորութեամբ: Տօնի կապակցութեամբ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի յղած շնորհաւորական ուղերձում, մասնաւորապէս, ասուած է, - «Արցախի բնիկ ժողովրդի պատմական ընտրութիւնը կատարուած է: Այդ ընտրութեան իրաւունքը սրբազան է, եւ ինքնորոշման փաստը՝ անբեկանելի»: «Այսօր՝ այս մեծ տօնի օրը, մենք փաստում ենք, որ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը, որպէս կաշաքած պետականութիւն, շարունակում է իր համակողմանի զարգացումը: Աշխարհի երեսին այսօր կան ոչ քիչ երկրներ, որոնք պաշտօնապէս ճանաչուած են միջազգային հանրութեան կողմից, բայց կերպագէին ունենալ ԼՂՀ-ի ներքին կազմակերպուածութիւնն ու կայունութիւնը, ժողովրդավարութեան եւ քաղաքական ազատութիւնների աստիճանը: Եւ սա այն դէպքում, երբ արցախցին ստիպուած է մի ձեռքով մշտապէս գենք բռնել եւ աշխատել միայն մէկ ձեռքով», - նշել է Սերժ Սարգսեանը՝ շնորհակալ: «Մի բան յստակ է բոլորիս համար՝ վերադարձ դէպի միջնադարեան խառնութեան բանտախուց այլեւս չի լինելու»: «Մենք լի ենք վճռակալութեամբ ու հաստատակամութեամբ՝ յաջողութեամբ ու միասնաբար լուծելու այս բոլոր խնդիրները, լուծելու ամենօրեայ համատեղ ու քրտնաջան աշխատանքի միջոցով, Հայաստանի եւ Սփիւռքի մեր քոյրերի ու եղբայրների գործունէ ջանակցութեամբ», - տօնի

կապակցութեամբ յղած ուղերձում ասել է Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ Բակո Սահակեանը: Լրագրողների հետ զրոյցում Լեռնային Ղարաբաղի արտգործնախարար Կարէն Միրզոեանը վստահեցրեց, որ վաղ թէ ուշ Լեռնային Ղարաբաղը ճանաչուելու է համաշխարհային հանրութեան կողմից՝ որպէս այդ հանրութեան լիիրաւ անդամ. - «Ես դրանում համոզուած եմ, որեւէ կասկած չունեմ: Դրա վկայութիւնն են նաեւ այն բազմաթիւ երեւոյթները, որոնք այսօր տեղի են ունենում աշխարհում, այն ժամադակութիւնը, որը գալիս է աշխարհի տարբեր ծայրամասերից՝ օժանդակելու արցախահայութեան իղձերին եւ ձգտումներին»: Շարքային ղարաբաղցիները նոյնպէս վստահ են, որ մի օր իրենց երկիրն էլ տեղ կը գտնի աշխարհի քաղաքական քարտեզի վրայ: «Ով ինչ ուզում է ասի՝ մենք անկախ ենք», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանին ասաց միջին տարիքի մի ստեփանակերտցի՝ շարունակելով. - «Ազատ ապրում ենք, ոչ մէկին չենք խանգարում, թող իրենք էլ մեզ չխանգարեն»: Տօնական միջոցառումներն աւարտուեցին մեծ համերգով Ստեփանակերտի վերածննդի հրապարակում: Յիշեցնենք, 1991 թուականի Սեպտեմբերի 2-ին ԼՂԻՄ Շահումեանի ժողովրդական պատգամաւորների խորհուրդների համատեղ նստաշրջանն ընդունեց հռչակագիր՝ «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան հռչակման մասին»: Նոյն թուականի Դեկտեմբերի 10-ին անցկացուած հանրաքուէին մասնակցեց մարզի բնակչութեան 80 տոկոսը, եւ նրանց 98 տոկոսը քուէարկեց անկախութեան օգտին:

Հայաստան որոշած է մտնել Մաքսային Միութիւն

Շարունակուած է 1-էն Հայաստանը, եւրոպական գործընկերների ջանակցութեամբ, անցկացրել է լուրջ ինստիտուցիոնալ բարեփոխումներ: Եւ այսօրուայ Հայաստանը, այս իմաստով, շատ աւելի արդիւնաւէտ եւ մրցակցային պետութիւն է, քան տարիներ առաջ: Մենք մտադիր ենք ապագայում եւս շարունակելու բարեփոխումները»: Միւս կողմէ սակայն, Եւրոպական կառուցներու ղեկավարները այդքան ալ համաձայն չեն Հայաստանի նախագահի այս խօսքերուն հետ: «Անդամակցելով Ռուսաստանի առաջարկած Մաքսային Միութեան, Հայաստան կորսնցուց իր հնարաւորութիւնը միանալու Եւրամիութեան ազատ առեւտրի գոտիին», - յայտարարած է Եւրամիութիւն նախագահող երկրի՝ Լատուիայի արտաքին գործոց նախարար Լինաս Լինկեւիչուս: Ան ըսած է, որ Եւրամիութիւնը կը յարգէ Սերժ Սարգսեանի կողմէ Մոսկուայի մէջ յայտնած որոշումը, բայց եւ այնպէս, սեղանի վրայ դրուած «երկու համակարգերը անհամատեղելի են»: Ներքին ճակատի վրայ, «Ժա-

ռանգութիւն» կուսակցութեան նախագահ Բաֆֆի Յովհաննիսեան յայտարարեց որ, «գուբեռնատորի կարգավիճակը ինքնակոչ ստանձնած Սերժ Սարգսեանը պէտք է հեռանայ»: «Հակապետական յայտնի արձանագրութիւններից, կազմակերպուած յանցագործութեամբ գողացուած ընտրութիւններից, հակաքաղաքացիական շարունակուող բռնաճնշումներից, իսկ հիմա էլ կրեմլում մեր Հանրապետութեան ինքնիշխանութեան դէմ միանձնեայ արձակած որոշումից յետոյ, Հայաստանի սահմանադրութիւնն ու ազգային շահը ստեղծուած արտակարգ դրութիւնից այլ ելք չեն հանդուրժում: Թող Արեւելքը շատ չոգեւորուի, ոչ էլ Արեւմուտքն անտեղի բողոքի. մեղաւորից են բոլորն էլ: Ես այլեւս կոչ չեմ անի. պարզապէս անհրաժեշտ է, որ գիտակից բոլոր քաղաքացիներն ու ուժերը՝ Հայրենիքում եւ Սփիւռքում, յաղթահարեն սեփական վիճակն ու փոխադարձ մեղադրանքը եւ վերջապէս, սահմանադրական կարգի հաստատման վճռակալութեամբ կազմեն Համազգային միացեալ ճակատ», - յայտարարած է «Ժառանգութեան» առաջնորդը:

833 W. Glendale Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Dr. Missak Ekmekdjian
Chiropractor

Dr. Anahid Ekmekdjian
Chiropractor

Մեծանասակներու և մանուկներու թայրոպիոքսթիք բուժում:
Գլխացաւ, վզի, մէջքի, յօդային և մկանային ցուեք:
Ինքնաշարժի վրայի նեոնանքով պատասխան
վնասուածքներու բուժում:

Ձեր առողջութիւնը մեր մտահոգութիւնն է

VISIT YOUR APP STORE AND DOWNLOAD FREE

THE FIRST ARMENIAN NEWS OUTLET APP AVAILABLE FOR ALL YOUR DEVICES

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՈՍԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՅԻՄՆԱԿԱԼԵՑ ԶՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՅԻՒՊԱՏՈՍ ԳՐԻԳՈՐ ՅՈՎՅԱՆՆԻՍԵԱՆԻՆ

Լոս Անճելոսի Քաղաքային Խորհուրդը հիւրընկալեց Լոս Անճելոսում ՀՀ գլխավոր հիւպատոս Գրիգոր Յովհաննիսեանին՝ նրա պաշտօնավարման ժամկետի աւարտի առիթով: Միջոցառմանը ներկայ էին Լոս Անճելոսի քաղաքային խորհրդի անդամները, ովքեր վերջին տարիներին սերտ գործակցել են Հայաստանի գլխավոր հիւպատոսութեան հետ՝ քույր-քաղաքների եւ երկկողմ ալ ծրագրերի շրջանակներում:

Լոս Անճելոսի քաղաքային խորհրդի անդամ Փոլ Գրիգորեանը գոհունակութեամբ նշեց, որ Հայաստանի գլխավոր հիւպատոսութեան եւ Լոս Անճելոսի քաղաքային, մշակութային, հասարակական կառույցների միջեւ յարաբերութիւններն ակտիւացել են բազմազան եւ դարձել:

Գրիգոր Յովհաննիսեանն իր հերթին Լոս Անճելոսի քաղաքային խորհրդի անդամներին երախտագիտութիւն յայտնեց ակտիւ գործակցութեան համար՝ համոզմունք յայտնելով, որ դրա շնորհիւ ամրապնդուել են կապերը Լոս Անճելոսի եւ Հայաստանի միջեւ:

Լոս Անճելոսում ՀՀ գլխավոր հիւպատոսը շեշտեց, որ Լոս Անճելոսի Քաղաքային Խորհուրդը ճանաչել է ԼՂՀ անկախութիւնը եւ պաշտօնական ընդունելութիւններ է կազմակերպել Արցախի նախագահի, ԱԺ ղեկավարի համար, իսկ Արցախի պատմական մայրաքաղաք Շուշին հռչակուել է Լոս Անճելոսի

բարեկամ-քաղաք: Վերջին չորս տարիների ընթացքում Լոս Անճելոսի քաղաքային խորհրդի յարկի տակ հանդիսաւորութեամբ նշուել է նաեւ ՀՀ անկախութեան 20 ամեակը՝ ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսեանի եւ Քալիֆորնիայի նահանգապետ Ճերի Պրատնի մասնակցութեամբ:

Գլխավոր հիւպատոսն ընդգծեց, որ Լոս Անճելոսի Քաղաքային Խորհուրդը մեծ գործ է կատարում՝ ամէն տարի ընդունուող բանաձեւերի միջոցով հասարակութեանն իրազեկելով Հայոց ցեղասպանութեան մասին, ինչը յատկապէս կարեւոր է ցեղասպանութեան 100-ամեակ տարելիցի շնորհիւ: Նա շնորհակալութիւն յայտնեց Լոս Անճելոսի Քաղաքային Խորհրդի ներկայ եւ նախկին անդամներին՝ վերջին տարիների գործակցութեան համար:

Աւարտելով խօսքը՝ գլխավոր հիւպատոսը ողջոյն յղեց բազմամիլիոն քաղաքի Քաղաքային Խորհրդի անդամներին, ում հմուտ կառավարմամբ այստեղ ապրում են հարիւրաւոր ազգութիւններ եւ կերտում մեր ժամանակների ամենադինամիկ զարգացող քաղաքներից մէկը:

ՀՀ գլխավոր հիւպատոսին յանձնուեց շնորհակալագիր՝ Լոս Անճելոսի Քաղաքային Խորհրդի նախագահի եւ անդամների ստորագրութեամբ: Ընդունելութեանը ներկայ էր նաեւ ՀՀ գլխավոր հիւպատոսութեան անձնակազմը:

ԱՐՑԱՒԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՑԱԻՈՒՄ Է, ՈՐ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԱԿՏԻՎ ՉԷ ՍԻՐԻԱՅԱՅԵՐԻՆ ԼՂՀ-ՈՒՄ ՏԵՂԱԲՈՐԵԼՈՒ ՀԱՐՑՈՒՄ

ՎԱՀԷ ՍԱՐՈՒՆԱՆԵԱՆ

«Այսօր ԼՂՀ-ում արդէն ապրում է սիրիահայերի 32 ընտանիք, որոնց մի մասը՝ 5, թէ 7 ընտանիք, Արցախ է տեղափոխուել մի քանի տարի առաջ: Մենք սիրիահայերի համար յատուկ մշակուած ծրագիր չունենք: Ունենք

Քաշաթաղի եւ Շահումեանի շրջանների զարգացման ծրագիր, որի շրջանակներում հնարաւորութիւններ ենք ընձեռել սիրիահայերին», - լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ յայտարարել է Արցախի վարչապետ՝ Արա Յարութիւնեանը:

Վարչապետի փոխանցմամբ՝ մեր հայրենակիցները յատկապէս պահանջում են կենցաղային տարրական պայմաններ, քանի որ

զալիս են հիմնականում առանց ֆինանսների: «Ընդհուպ ամէնօրեայ սնուելու խնդիր են ունենում: Բերձորում, Իշխանաձորում եւ Կովսականում պետական եւ բարեգործական տարբեր աղբիւրներից ստացուած գումարներով վերանորոգում ենք փլատակները: Բացի կենցաղային պայմանների ու սննդի համար ֆինանսներ յատկացնելուց՝ նաեւ վարկային լուրջ ռեսուրսներ ենք ուղղել այդ ընտանիքների առօրեան ապահովելու համար», - ասում է Ա. Յարութիւնեանը:

Ըստ գործադիրի ղեկավարի՝ սիրիահայերը շատ փորձուած հողագործներ են, քանի որ հիմնականում գալիս են Ղազիշիւից: Նրանք նոր մշակոյթ են մտցրել գիւղատնտեսութեան մէջ՝ նոր մշակաբոյսեր են բերել Արցախ, ինչպիսին է,

ԿՈՉ ՍՈՒՐԻԱՅԱՅՈՒԹԵԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ

Աւելի քան երկու տարիներ է ի վեր, Սուրիան ու անոր հետ Սուրիոյ մեր հայկական օճախը կ'ապրին տագնապալի վիճակներ. երբեմնի ինքնաբաւ ու բարօր գաղութը մատնուած է անձկագին դրութեան, մեր ժողովուրդին զաւակները կարօտ դարձած են անմիջական օժանդակութեան:

Տագնապին առաջին օրերէն սկսեալ, Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներու հայկական ընտանիքը, միասնական կեցուածքով, միահամուռ ընդառաջեց Սուրիոյ հայութեան կարիքներուն եւ ձեռնարկեց օժանդակութեան աշխատանքի, բարոյապէս եւ նիւթապէս նեցուկ կանգնելով մեր եղբայրներուն ու քույրերուն, մանուկին ու տարեցին: Մեր գաղութի մեծ ընտանիքին բոլոր զաւակները համախմբող՝ Սուրիոյ Հայութեան Զօրակցութեան Միացեալ Մարմինին՝ SARF-ի մարմնաւորումն ու անոր միամեայ բեղուն գործունէութիւնը պերճախօս վկայութիւն են մեր գաղութի հոգածու եւ կարեկից կեցուածքին:

Հակառակ բարեմիտ ճիգերու եւ խաղաղութեան կոչերու, Սուրիոյ կացութիւնը բարելաւում չ'ապրիր, այլ ընդհակառակն, կը գտնուի յաւելեալ վատթարացման վտանգին տակ: Ժողովրդային զանգուածներ, ներառեալ մեր ժողովուրդի զաւակները, կը գտնուին նորանոր սպառնալիքներու դէմ յանդիման: Տեղի կ'ունենան մարդկային ամէն օրէնք ու սկզբունք ոտնակոխող արարքներ, որոնց զօր կ'երթան անմեղ բնակիչներ, կ'աւերուին շէներ:

Ինչպէս տագնապի առաջին օրերուն, նոյնպէս ալ այսօր, Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներու մեր ժողովուրդը համայն հայութեան հետ միացեալ կամքով կը կանգնի սուրիական հայրենիքին, անոր տառապեալ ժողովուրդին ու շրջանի հայութեան կողքին:

Արդ, կոչ կ'ուղղենք մեր ժողովուրդին, որ այս միասնականութիւնը այսօր ալ գործնապէս արտայայտէ, ընդառաջելով SARF-ին՝ Միացեալ Մարմինի ճիգերուն, եւ յաւելեալ օժանդակութիւններ գոյացնելով՝ աշխատի մեղմացնել մեր քույրերուն ու եղբայրներուն տառապանքը, ամօքէ անոնց ցաւը:

Այս առիթով, մեր ժողովուրդը կը հրաւիրենք մասնակից ըլլալու նաեւ Սուրիոյ հայութեան ապահովութեան հացի Այօթքի Օրուան, Կիրակի, 15 Սեպտեմբեր 2013ին, մեր բոլոր յարանուանութիւններու եկեղեցիներուն մէջ:

Մեր յոյսը չէ սպառած, ու կը հաւատանք, որ այս տագնապը պիտի մարի եւ Սուրիան ու իր ժողովուրդը պիտի հասնին խաղաղութեան ափ: **ՍՈՒՐԻԱՅ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ԶՕՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ՄԱՐՄԻՆ**

Սուրիոյ Հայութեան Զօրակցութեան Միացեալ Մարմնի անդամները հետեւեալներն են.- Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ Ա.Մ.Ն.ի Արեւմտեան Թեմ, Հայց. Եկեղեցւոյ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմ, Հիւսիսային Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Եկեղեցիներու Միութիւն, Հիւսիսային Ամերիկայի Հայ Կաթողիկէ Թեմ, Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Ընկերակցութիւն, Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւն, Հայ Օգնութեան Միութեան Ա.Մ.Ն.ի Արեւմտեան Շրջան, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւն, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւն եւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւն: Հասցէն է՝ Syrian Armenian Relief Fund, P.O. Box 1948, Glendale, CA 91209-1948. Համացանցի հասցէն է՝ www.SyrianArmenianReliefFund.org:

օրինակ, ճիթենին, որը փորձում են տարածել: Արդէն կայ նաեւ Չերմոցային սնտեսութիւն: Ֆինանսներ ունեցող սիրիահայերը բնակարաններ են ձեռք բերել ու նաեւ լուրջ ներդրումներ են կատարում Արցախի հարաւային թեւում եւ Ստեփանակերտին յարակից տարածքներում: Այդուհանդերձ, Ա. Յարութիւնեանը դժգոհում է, որ հայութիւնը պատիւ է եղել սիրիահայերին Արցախում տեղաւորելու հարցում: «Ֆինանսական միջոց չունեցողների բեռը հիմնականում ընկ-

նում է պետութեան վրայ: Իսկ մեր ֆինանսական հնարաւորութիւնները թոյլ չեն տալիս իրականացնել այն ծրագրերը, որոնք ճիշդ կամ անհրաժեշտ ենք համարում: Յաւօք, հայութիւնն էլ այստեղ ակտիւ մասնակցութիւն չի ունեցել: Մենք բազմաթիւ անգամ կոչ ենք արել մասնակցելու սիրիահայերին Արցախում տեղաւորուելու եւ հաստատուելու ծրագրին», - եզրափակում է ԼՂՀ վարչապետը: Երեւան, Հայաստանի Հանրապետութիւն

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱԸ
ՓԱՍԱՏԻԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԵՈՓԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՄԱՆՐԱՍԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ԵՇՈՒՉԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ԻՆՉ ԸՆԵԼ

(ՈՐՊԵՍՁԻ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐԱՁ ՉԴԱՌՆԱՅ)

ՅԱՐՈՒԹՅՆԻ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

Օգոստոս 1, 2013ի արշավային ակտիվները ոչ միայն նոր օրոճում մեր սկիզբը, այլ նաև կենսաբան նոր հանգրվանի մեր սկիզբը՝ իրականացնելով արևմտյան փառասիրտ արևմտյան մեղմունք: Եւ ի՞նչ նշանակալից սկիզբ, որ ծնունդ կ'առնէր այն մեկնակցությունը սկսած արդի աշխարհի պատմությունը՝ մեր սրբազան լեռան՝ Արարատի գագաթին: Եւ ի՞նչ երախտագիտություն առ Աստուած, ի՞նչ գոհունակություն, որ այդ սկիզբը կը տանախմբի գաղկիս՝ Ռազմիկին ու խումբ մը բարեկամներու հետ:

Արարատին վերադարձնել, բայց մանաւանդ «Մասիս»-ի մէջ լոյս տեսած նկարէս ետք, հարազատներ ու բարեկամներ կը պնդէին, որ ապրումներս անմիջապէս թուրքի յանձնեմ: Այս յօդուածով իրենց կ'ընդառնեմ: Բայց հաւանաբար քիչ մը յուսախաբ ընեմ գիրենք, որովհետեւ Արարատի գագաթը նուաճած ըլլալու ապրումներէս աւելի, այս պահուն իմ մէջ կը գերակշռեն համազգային մտահոգություններ, որոնք պարտք կը զգամ բաժնել ընթացողներու հետ: Ուղեւորութեանս առաջին ինը օրերը, որոնք գիտարին Լոս Անճելոսին Երեւան, Ախալցխա, Կարս, Անի, Պայագիտ, Արարատի կատար, Վան ու Ախթամար, բոլորովին տարբեր ապրումներ յառաջացուցին իմ մէջ, քան մնացեալ ութ օրերը, որոնք անցուցի Հայաստանի մէջ: Այդ ութ օրերու ակնատեսակցութիւններս եւ ունեցած խօսակցութիւններս հայրենակիցներու հետ, փաստեցին առկայութիւնը անհաշուելի իրավիճակի մը, որ ո՛չ գերեալ Արարատի եւ ո՛չ ալ ազատ Արարածի կատարները նուաճած ըլլալու ապրումներս կրնային սքօղել: Իրավիճակ մը՝ որու հաւանականութիւնը պէտք է մտահոգէ ամէն մէկ սրտցաւ հայ, ընթացք տայ համազգային հրապարակային անկեղծ ու անշահախնդիր քննարկումներու եւ բոլորս միջ լուծման եղանակներու եւ դարձմաններու անմիջական որոնման: Այս մտահոգութիւնն է, որ գիտ կը ստիպէ առաջին հերթին խորհրդածելու ուղեւորութեանս երկրորդ մասին՝ այն իրականութեան որ մեր ձեռքին է, ու ապա միայն առաջին մասին՝ երազ դարձած իրականութեան, որ ձեռքէ տուինք մօտ հարիւրամեակ մը առաջ:

Նախ պարզենք մեր մտահոգութեանց տուն տուող գլխաւոր երեք պատճառներ միայն: Թէեւ նախկինի մէջ բարձրաձայնած ենք այդ մասին, սակայն անոնց հրատապութիւնը պէտք է ստիպէ բոլորս, լուծման գործնական քայլեր առաջադրելու: Հոսկէ կու գայ մեր խորագիրը՝ «Ի՞նչ ընել»:

Ա. Ահագնացող

Արտագաղթը:

Անկարելի է այլեւս ուրանալ կամ անտեսել մեր անկարողութեան եւ նոյնիսկ գոյութեան սպառնացող այն հաւանական վտանգները, որոնք հետեւանք են Հայաստանին հազարամեակ արտագաղթին: Ի՞նչ անկարողութիւն, երբ հայրենիքը կիսով կը դատարկուի ու կը զրկուի իր գոյութեան կռուան գաւակներէն: Ասոր գլխաւոր պատճառը յստակ է՝ երկրէն ներս տիրող անտառային

օրէնքի կիրարկումն ու անոր հետեւանք անարդարութեանց շարունակ:

Երբ նախարարներու կամ օլիգարխներու «Իւրախները» կը ստիպեն մանր ձեռնարկատէրին, իր օրապահիկէն բաժին հանել իրենց, ի գին սպառնալիքներու եւ վնասներու, ապա այդ ձեռնարկատէրը ճարահատ կը փակէ իր ձեռնարկը ու կը բռնէ գաղթի ճամբան: Ան փորձով գիտէ, որ անօգուտ է հայրենի դատարաններէն արդարութիւն ակնկալելը, երբ արդարամիտ դատաւորներ գործէ կ'արձակուին ու նոյնիսկ Եւրոդատարանի մէջ շահուած դատերը կ'անտեսուին:

Երբ դասախօսը ճնշումի կ'ենթարկուի, որովհետեւ կը մերժէ «ազդեցիկ»-ի մը անարժան գաղկիս բարձր նիշ տալ, ապա իր կոչումին արժանապատուութեան նախանձախնդիր անձը չի կրնար տանիլ այս իրավիճակը ու երկիրը կը կորսնցնէ ապագայ սերունդը պատրաստող արժանաւոր դաստիարակներ:

Երբ իրենց տուններու բակի, որ ծրագրուած է որպէս խաղաղապարտ ծառայելու երեխաներու առողջ աճման, «ազդեցիկ»-ի մը կողմէ բռնազրաւուելուն ու ինքնաշարժի լուսցման կայանի մը եւ կամ անօրինական շինարարութեան մը վերածուելու դէմ բողոքի ելլողները կը խոչտանգուին ու կը բանտարկուին, ապա անոնք իրենց ապագան տարբեր երկրի ու միջավայրի մէջ կ'ուզեն կերտել:

Երբ տիրող անարդարութեանց դէմ բողոքի իր ձայնը բարձրացնող ու ամէն սպառնալիքի դիմաց անկոտորում կամ քրեական բողոք քաղաքացիին հարազատները, իշխանութեան կողմէ ճնշումի կ'ենթարկուին «կարգի բերելու» իրենց հարազատը, ի գին սպառնալիքներու ու տուժումներու, ապա անոնց առջեւ քիչ մը աւելիով բացած կ'ըլլան արտագաղթի ճամբան:

Տասնեակէ մը աւելի անգամներ, երբ «Թաքսի» վարորդներու հարց տուի թէ անցած մի քանի տարիներու հետ բաղդատած, այս տարի ի՞նչպէս կը զգան, բոլորի պատասխանն ալ «աւելի վատ» էր: Բացառապէս է, որ հարցը չի սահմանափակուի միայն տնտեսական մտահոգութիւններով, այլ նաև հոգեմտաւոր արժէքներու անկման պատճառով հետեւանքներով: Երբ չկայ խղճամիտ մօտեցում նոյնիսկ հոն՝ Հայ Եկեղեցիին մէջ, որու կոչումներէն մին ժողովուրդի խիղճը ըլլալն է, ապա այդ ժողովուրդը խոցելի կը դառնայ ամէն տեսակի վտանգներու: Տիրահաշակ բարձրաստիճան հոգեւորականներու, իրենց կոչումին բոլորովին անյարիր վարքն ու անձարձակ գործունեութիւնը, կարեւոր պատճառներէն մին է այս բարոյալքման միջոցառումի տարածման ու անոր հետեւանքներուն:

Բ. Ահագնացող Արտաքին Պարտքը:

Հայաստանին հազարամեակ արտագաղթին հետ, կ'հազարամայնաբանոր արտաքին պարտքը, ծանրաբեռնելով ապագայ սերունդները ի շահ իշխանութիւնը գրաւած նոյն վաշխառութիւնը, որոնք պատճառ կը դառնան երկրի դատարկման:

1998 թուին Հայաստանի կառավարութեան/հանրային արտա-

քին պարտքը կը կազմէր \$787 Միլիոն: 2008ին այն աճած էր \$1.58 Պիլիոնի, իսկ այս տարուան դրութեամբ ուժեղացած է \$3.93 Պիլիոնի (չհաշուած յաւելեալ \$3.95 Պիլիոնի սեպտեմբերի պարտքը):

Կը տեսնէ՞ք հակասականութիւնը Սերժ Սարգսեանի 2008ին ջատագոված «Յառաջ Հայաստան» լոգոնովին: Կը սահմակինք մտածել, թէ հինգ տարիէն ո՞ւր կրնայ յանգիլ այս տարուան նախագահական ընտրութիւններուն իր ջատագոված «Ապահով Հայաստան»-ը: Իր նախորդի՝ Ռոպերթ Քոչարեանի իշխանութեան տարիները, մեր յօդուածներէն մէկուն խորագրով, որակած էինք «Վատնուած Տասնամեակը»: Դարձեալ կը սահմակինք մտածել, թէ ի՞նչպիսի բնութագրում պիտի տանք Սերժ Սարգսեանի իշխանութեան տարիներուն, եթէ անիկա շարունակուի ընթացանալ անցած հինգ տարիներու ուղիով:

Ահագնացող արտաքին պարտքի առնչութեամբ, զանազան խաւերէ ու շրջանակներէ կը լսենք տարօրինակ մեկնաբանութիւն մը, որ իբր թէ եթէ Հայաստանի բնակչութեան թիւը մէկ միլիոնէն վար իջնայ, ապա այդ պարտքը պիտի ներուի ու չեղեալ յայտարարուի: Ասիկա ոչ միայն մեծ ՍՈՒՏ մըն է, այլ կը մատնէ զայն տարածողներու չարակամութիւնը՝ բնակչութեան կորուստի դիմաց նիւթական շահ ապահովելու պատրանքը:

Գ. Ահագնացող

Բնապահպանական Աղէտը:

Կարծէք բաւարար չէին հազարամեակ արտագաղթի ու արտաքին պարտքի չարիքները, որոնք կը դատարկեն երկիրն ու կը ծանրաբեռնեն ապագայ սերունդները, անոնց վրայ կ'աւելնայ ընդերկրեայ հանքերու սանձարձակ շահագործման պատճառաւ, ապագայ սերունդներու առողջութեան սպառնացող վտանգները: Հայաստանի ընդերքի հարստութեան անխիղճ «սեփականաշնորհման» որպէս արդիւնք, անոր տէր դարձած վաշխառուները, իրենց անմիջական շահին հետամուտ, կ'անտեսեն հեռակայ վնասները, որ այդ հանքերու սանձարձակ ու անօրէն շահագործումը կը պատճառէ ժողովուրդին: Հանքերու արտահանման համար գործածուած թունաւոր նիւթերը կ'երթան խառնուելու ոռոգման ջրերու եւ ստորգետնեայ ջրամբարներու հետ, թունաւորելով ոչ միայն երկրի արօտալիւրներն ու բուսականութիւնը, այլ նաև անոնց մէջ սնուող անասուններ ու մարդիկ: Աւելին, անտառային տարածքներու

բռնաբարութեամբ, հիտրոկայաններու սանձարձակ կառուցումը, Երեւանի կեդրոնի պեթոնապատումը եւ այլ անիրաւութիւններու հեռակայ վնասներու անտեսումը, վստահաբար պիտի յանգի ահաւոր հետեւանքներու, ի հեճուկս երկրի ու ժողովուրդի ապահովութեան:

Ի՞նչ ԸՆԵԼ

Դժբախտաբար ժողովրդային մակարդակի վրայ ըմբռնուած մեր վերելի մտահոգութիւնները, մեծաւ մասամբ կ'անտեսուին դեկավար դիրքերու վրայ գտնուողներու կողմէ, ըլլան անոնք քաղաքական, կրօնական, բարեսիրական թէ այլ, Հայաստանի թէ Սփիւռքի տարածքին: Կարծէք անոնք Պոլսոյ ամիրայական ու քաղքենի դասակարգը ըլլալին, որոնք իրենց անձնական շահերուն հետամուտ, կ'անտեսեն տեղի պարզ ժողովուրդին ու գաւառներու հայրութեան ահագանքները, կարծելով թէ իրենք անհասանելի են անոնց սպառնացող վտանգներէն ու գալիք արհաւիրքէն: Անոնց այս անտարբեր մօտեցման շարունակութիւնը պէտք է հրահրէ անհրաժեշտութիւնը հետեւեալ քայլերուն:

Ա. Անյապաղ, ամէն առթիւ հրապարակաւ բողոքել եւ ընդդիմանալ կատարուող անիրաւութեանց դէմ, դիմակազերծել պատասխանատուները եւ ի յարկի պարագային իրաւական հետապնդման ենթարկել զանոնք:

Բ. Կազմակերպել միջոցառումներ, նիւթապէս թէ բարոյապէս թիկունք կանգնելու այն անձերուն եւ կազմակերպութիւններուն, որոնք Հայաստանի տարածքին կը պայքարին յանուն երկրի ու ժողովուրդի շահերուն եւ ընդդէմ զանոնք շահագործողներուն:

Գ. Զարկ տալ Հայաստանի մէջ ծաւալող ժողովրդային անհնազանդութեան շարժումներուն: Եթէ Մահաթմա Կանտիններու, Մարթին Լուտեր Քինկերու եւ Նելսոն Մանտելաներու նմանները մտահոգ ըլլալին միայն իրենց սեփական բարեկեցութեամբ ու կենսաբան ապահովութեամբ, ապա անոնց յաջորդած սերունդները տակաւին պիտի տուայտէին գաղութատիրութեան, մարդկային իրաւագրկութեան եւ ցեղապաշտութեան ճիրաններուն մէջ:

Դ. Կազմակերպել հայրութեան ապագայով սրտցաւ եւ մտահոգ հայերու համազգային համախմբում մը Երեւանի մէջ, 2014ի ամռան ամիսներէն մէկուն ընթացքին, գլխաւոր օրակարգ ունենալով՝

Ե՛Ն ԳԵՐԵՉՄԱՆԵՂ, ՓԱՇԱ

ԱԻՆՏԻՍՈՒԱԶՄԻԿ

31 Օգոստոս 1927-ին, հայրենի լեռնաշխարհին հազարաւոր մղոններ հեռու ԱՄՆ-ի ֆրեզնօ քաղաքին մէջ, իր աչքերը յաւիտենապէս կը փակէր

Հայաստանի իւրաքանչիւր թիզ հողին համար մարտնչած, ժողովրդական հերոս, սուրի եւ հուրի ասպետ, Տարօնի Արծիւ Անդրանիկ փաշան:

Մեր ժողովուրդը հարուստ է հանճարեղ, տաղանդաւոր եւ շնորհալի մեծութիւններով, ազդեցիկ գազաթներով. սակայն՝ միայն մէկ հոգիի շիրիմին դիմելով կ'երգենք. «վե՛ր կաց գերեզմանից Անդրանիկ փաշա»: Ինչո՞ւ չետ մահու կարիքը կը զգանք զօրավար Անդրանիկի ոգիին, շուքին եւ յորդորներուն. ո՞ւր է գաղտնիքը անոր մեծութեան:

Հպանցիկ ակնարկ մը իսկ զօրավար Անդրանիկի կենսագրութեան փուլերուն, հերիք է համոզուելու, որ ան մեր ժողովուրդի պատմութեան ամենաճակատագրական հանգրուաններուն եղաւ առաջատար մարտիկ, մաքառող ղեկավար, հմուտ գինուորական, ժողովրդական եւ համեստ անձնաւորութիւն եւ վերջապէս ողջ էութեամբ հայրենանուէր ու ազգասէր հեղինակութիւն: Փոթորկալի կեանք մը ճակատագրուած էր Անդրանիկ Օգանեսանին, որ չհարզուրժելով անարգ ոսոխին ժանտ շղթաները, տմարդի արարքներն ու շահագործման կապանքները, դեռ նորահաս երիտասարդ, ինքզինքը նուիրեց հայ ազատագրական պայքարի արիւնոտ գոհասեղանին:

Մնաց գինուորն ու զօրավարը իր ժողովուրդին եւ ցայսօր անոր փրկարար եւ դօտեպնդող ոգին կը թեւածէ մեր հայրենիքին վերեւ, կարծէք կը սաւառնի ան՝ պահպանելով ու գուրգուրելով իր ժողովուրդը, որ այնքան կարիքը ունի Անդրանիկին եւ անոր նմաններուն:

Մարտական ու քաղաքական պայքարի բուռն ելեւէջներու բովանդակ, ֆետայական ու հայդուկային կռիւներու մէջ կոփուած եւ ջրդեղուած Անդրանիկ փաշան իր արեան մկրտութիւնը կը ստանար Շապին Գարահիսարի մէջ՝ Հնչակեան կարմիր դրօշին վրայ. ապա՝ գինք կը տեսնէք հայթրքական գրեթէ բոլոր կռիւներու ամենաթէժ գիծերուն վրայ՝ Առաքելոյ վանքին մինչեւ Սասնոյ Բ. ապստամբութիւն, Պալքանեան ճակատին մինչեւ Կովկաս, կամաւորական շարժումէն մինչեւ Դիլմա-

նի ճակատամարտ, էրզրումի ճակատին մինչեւ Վանի ազատագրում, դիմադրական մարտերէ մինչեւ Նախիջևեան, Զանգեզուր, Ղարաջաղ: Միշտ ալ ան մնաց որպէս խիզախ ու անզիջող հայորդի, միշտ ալ հաւատաց հատու բազուկին. ի բնէ ղեկավար ու առաջնորդ ծնած Անդրանիկ մրրկաշունչ այն հերոսական պարագլուխն էր, որ հաւասարապէս սիրուեցաւ եւ յարգուեցաւ ե՛ւ ժողովուրդէն, ե՛ւ մտաւորականութեան եւ քաղաքական ղեկավարութեան կողմէ. անոր համբաւն ու տիպարը տարբեր եւ իւրաքանչիւր նշանակութիւն ունէր ժողովուրդին բոլոր խաւերուն մօտ անխափր:

Շատ քիչերու վերապահուած է ըլլալ ազգային հերոս. անոնցմէ սակաւաթիւ անձեր միայն իրենց կենդանութեան կրնան վայելել հերոսի կոչումն ու հեղինակութիւնը. իսկ մեր մօտ միայն մէկ անձնաւորութիւնն ունեւած է ժողովրդական հերոսի արդար տիտղոսը, որն է Անդրանիկ փաշան. ան իր տեսակին մէջ միակն էր ու մնաց աշխարհին: Ան անվիճարկելիօրէն տիրացած է հայ ռազմարուեստին բարձրագոյն գազաթին՝ սուրն ի ձեռին կանգնելով հայ տիտաններու շարքին:

Ինչպիսի՞ անկրկնելի շնորհքներով օժտուած էր Անդրանիկ փաշան.

ա) Առանց քաղաքական գիտութեան կրթութեան, ունէր քաղաքական հոտառութիւն եւ հեռատեսութիւն. ան չխաբուեցաւ իթթիհատի կեղծպարիշտ կարգախօսներէն, զգուշացուց նեկ թուրքէն: Թրքական պաշտօնի խոստումը մերժեց եւ իր արիւնակիցները հրաւիրեց զգաստութեան եւ զօնութեան:

Անոնք որոնք եղբայրական լոզունգով եւ մատնական օրհնութեամբ գիրկընդգրկել սիրաբանեցան իթթիհատին հետ, աւելի ուշ նախիրի նման ուղղուեցան կառափնարան, մինչ Անդրանիկ իր վաշտերով, ահ ու սարսափ պատճառելով ոսոխին՝ կը խոցանար վասպուրական ու Կարին: Ան հեռուն տեսաւ, զգաց եւ գործեց միշտ արթնամտութեամբ եւ շրջահայեացութեամբ:

Աւելի ուշ հաւատաց հայուս գործակցութեան կարեւորութեան եւ միակ ելքը տեսաւ ռուսական կողմնորոշման յաղթանակին մէջ: Սխալած չէր Անդրանիկ:

Բ) Առանց գինուորական կրթութեան բնատուր ռազմագէտ էր եւ հմուտ զօրավար. գիտցաւ

ճիշդ գնահատել մարտերուն տեղանքը, վաշտեր առաջնորդելու արուեստը, զօրաշարժերուն վայրն ու ժամանակը, հարուածելու եւ նահանջելու դիպուկ պահը: Ցարական կառավարութիւնը գնահատելով իր քաջութիւնն ու ռազմական հնարքները իրեն շնորհեց զօրավարի կոչում. սակայն՝ ան անկէ առաջ իսկ ձեռք բերած էր հերոսի եւ մարտիկի տիտղոս՝ շնորհիւ իր մարտական փորձառութեան եւ յաջողութեան:

գ) Առանց հոգեբան կամ մտաւորական ըլլալու հրաշալիօրէն իւրացուցած էր մեր ժողովուրդին ազգային բնազդն ու խառնուածքը. ան հաւատաց, որ միայն գէնքով կը գծուին Հայաստանի սահմանները. եղաւ մօտիկ հայ մտաւորականութեան եւ ժողովուրդի համեստ խաւերուն. ստեղծեց համահայկական ու համազգային քաղաքական ուղղութիւն՝ վեր հատուածական շահերէ եւ ճղճիմ հաշիւներէ. համոզուած էր, որ թուրք էսկերը եւ քիւրտ չաւուշը կը հասկնան լոկ գէնքի ու բուռնցքի լեզուով. այդ ոգիով ալ բազմաթիւ հայկական տարածքներ մաքրագործեց թշնամիին հետքերէն: Անդրանիկ որքան մեծութիւն էր մեզի համար, փրկարար ու անգուցական, այդքան ատելի եւ անմոռանալի սարսափ էր թշնամիներուն համար, որոնք օձի պէս կը սողային իրենց բոցը՝ անցեալին ու աչսօր:

Զօրավար Անդրանիկի երկրային կեանքը ճշտարի եղաւ լոկ. կեանք՝ որ եղաւ հոմանիշ յարատեւ կռիւի, հերոսութեան ու պայքարի: Ան անմահութեան իրաւունքը խլեց դեռ իր ողջութեան, որովհետեւ՝ թուրք ու քիւրտ թշնամին իր անունէն իսկ կը սոսկար.

Թուրք գինուորական կամ քաղաքական հակառակորդը նախ եւ առաջ Անդրանիկն ու իր զօրագունդը հաշուի կ'առնէր բանակցութեան սեղանին.

հայ հերոսներու նուիրուած ժողովրդական երգերուն եւ բանա-

հիւսութեան մէջ ամենաշատը Անդրանիկի անունը կը հոլովուի.

վտանգուած եւ վճռական պահուն Անդրանիկի անունը վստահութիւն, ապահովութիւն եւ կորով կը ներշնչէ հայ մարդուն. սերունդներու ներշնչման, գրականութեան, արուեստի պայծառ կերպար կը մնայ Անդրանիկ.

Երեւան մայրաքաղաքին մէջ անոր շքեղ արձանը կը հովանաւորէ հայրենիքի հայրենիքը.

Թուրք ու ազերի իմաստասկներ մինչեւ օրս երբ կը խօսին հայ վրիժառութեան շուրջ, նախ ահ ու Անդրանիկը.

հայ գինուորը Անդրանիկի սուրին վրայ կու տայ իր մարտական երգումը:

Իբրեւ արծիւ սաւառնող Անդրանիկի դառն ճակատագիրը գինք հասցուց մինչեւ Ֆրեզնօ, ուր մահուան մահիճին մէջ ան ողբաց ըսելով. «գործս կէս մնաց...»:

Բայց... Անդրանիկի գործը կէս չմնաց, քանի անոր ոգիով սողորուած նոր Անդրանիկներ նոր յաղթանակներ պարգեւեցին հայրենիքին: Արցախի ճակատներուն վրայ: Կը հաւատանք որ Անդրանիկի ոգին դեռ պիտի խոցանայ ուր որ անկ է, երբ որ անկ է: ***

Անցեալ տարի, ճիշդ Անդրանիկի մահուան 85րդ տարելիցին օրը, ազերի մարդասպան Ռամիլ Սաֆարով ազատ արձակուելով հունգարական բանտէն ուղղուեցաւ Պաքու եւ հերոսացաւ՝ ընդվզման ալիք բարձրացնելով հայաշխարհէն ներս՝ աշխարհի չորս ծագերուն:

Ինչո՞ւ այսպիսի սանձարձակութեամբ գործեց Պաքու, ինչո՞ւ շփացած ելոյթներ կ'ունենան Պաքուի իշխանաւորները: Պարզ է, անոնք մոռցած կը թուին ըլլալ Անդրանիկն ու իր հրեղէն ձին, իր բոցեղէն թուրն ու սլացող ոգին:

Հետեւաբար, այսօր, անգամ մը եւս եւ ընդմիշտ պիտի ըսենք ու կրկնենք՝ ե՛լ գերեզմանէդ, փաշա:

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975
More locations and more ways to service your insurance and financial needs

<p>6300 Wilshire Blvd. Suite 1900 Los Angeles, CA 90048</p> <ul style="list-style-type: none"> • Life Insurance • Health Insurance • Group & Individual • Long Term Care • Disability 	<p>805 East Broadway Glendale, CA 91205</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estate Planning • Will & Living Trust • Full Annual Review • Mortgage Protection • College Planning 	<p>300 N. Lake Ave. Suite 500 Pasadena, CA 91101</p> <ul style="list-style-type: none"> • Workman's Compensation • Employee Benefits • Annuity • IRA • 401K & 403B
--	---	---

A.B.A. INSURANCE SERVICES

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Անհրաժեշտ է

Coverage & Protection should be on the top of your priority list.

ԺԱԳԼԻՆ ԶԵԼԻՔ. «ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԱՅՍՕՐ ԶԱՆԳԻՍ ՉԵՆ»

ՍԱԳՕԱՐԵԱՆ

Հայաստանն ու Սփիւռքը կ'ակնկալեն որ Թուրքիոյ մէջ հայազիր գրողներու նոր սերունդ մը հասնի: Կը մտածեն այդ մասին-շատ քիչ ատեն կը խօսին այդ թեմայով ու երբ այսօրուան իրականութեան գառնուին յանկարծ կը լռեն ու կը մարի ամէն հետաքրքրութիւն: Զահրատեան փայլուն շրջանի (Զահրատեան կ'ըսեմ որովհետեւ 1950-ականներէն սկսեալ առաջատար գրականութեան մը վերջին մոտիկաններէն եղաւ նոյնիքն Զահրատ օրուն անունով պիտի մկրտուի ամբողջ սերունդը) գրական նուաճումներէն ետք այսօր կը դժուարանանք ըսելու որ Պոլսոյ մէջ արդի Հայ գրականութիւնը նոր եռանդով կը գործէ ու կ'ապրի: Այսօրուան մոտիկանի հասնող պատկերին դիմաց նոր երեւոյթ մը ակնհայտ է: Թրքազիր Հայ գրողներու խումբ մը արդէն երեւելի է Պոլսոյ մէջ:

Ըսեմ որ այստեղ անոնց ամբողջական ցուցակը նրկայացնելու յաւանքութիւնը չունիմ: Այս առումով տիտուր է որ այդ գրողներուն հետ որեւէ անմիջական կապ ալ չկայ: Աւելին անոնց գործերուն, գրած վէպերուն կամ գիրքերուն մասին կը պակսին ստոյգ տեղեկութիւններ կամ թարգմանութիւններ: Պիտի սպասենք որ ճանաչումի հասնին ու յետոյ նոր թարգմանենք զանոնք: Յաւօք այդպէս է: «Կ'ուզէի դերասան ըլլալ. Բայց չեղաւ»: Այսպէս կը սկսի գրոյցս Պոլիս բնակող թրքազիր Հայ գրող ժազլին Չէլիքին հետ որուն համար գրականութիւնը ընելը Թատերական գործ մը պատրաստելու եւ ներկայացնելու նման բանի մը վերածուած է: Ժազլին կ'ըսէ՝ «Երբ դերասան ըլլալ անկարելի դարձաւ տարիներ յետոյ գրելը թատերական գործ մը ներկայացնելու պէս բան մը եղաւ:

Հիմնական պատճառը սա էր, բայց նաեւ կար այլ երեւոյթ մը. կ'ըզգայի որ բաներ, ըսելիքներ ունէի որոնց մասին կ'ուզէի բարձրաձայնել որպէսզի ուրիշներն ալ լսեն: Գրելով կրցայ իմ ներսս եղող ձայնը լսել ու լսելի դարձնել: Այս ալ շատ կարեւոր բան մըն էր ինձի համար»: Կ'եզրակացնէ խօսակիցս որ Երեւան եկած էր անցնող Յուլիսին մասնակցելու՝ օտարագիր Հայ գրողներու հերթական դարձած 9-րդ խորհրդաժողովին: Ժազլինի անունը քիչեր գիտէին ու տիտուր է որ մինչեւ օրս անոր գործերը հայերէնի չեն թարգմանուած: Դուն արդեօք հայ գրող ես թէ թուրք, հարցումիս ժազլին Չալիք կը պատասխանէ՝ «Այս մէկը բնաւ կարեւոր չէ որովհետեւ միշտ ալ կ'ըլլան պայմաններ ուր կը մտածես ինքնութեանդ մասին»: Այս իրավիճակը բացատրելու համար Ժ. Չէլիք պատմեց թէ երբ քանի մը տարի առաջ մեկնած էր Գերմանիա գրողներու հաւաքի մը մասնակցելու (եւ Թուրքիան ներկայացնելու) նոյն խորհրդաժողովի օրերուն թրքական որոշ թերթեր հարց տուած են թէ արդեօք ճիշդ է՞ որ հայ կին գրող մը եւ այլ հրեայ (Բոնի Մարկուլէս) գրող մը ամբողջ Թուրքիան ներկայացնեն Եւրոպայի մէջ: Ժազլին նաեւ կը պատմէ, թէ գինք կը ներկայացնեն որպէս հայ կնիկ-գրող մը (բաւերը իրն են) եւ

բարձրաձայն կը սկսի խնդալ: Պոլիս ծնած Չալիք հեղինակ է չորս գիրքերու որոնցմէ վերջինը վէպ մըն է որ կը կոչուի «Յասումի խրախճանք» եւ տպագրուած է 2011-ին: Ժազլին վէպին մասին խօսելով կ'ըսէ թէ «Ես բնաւ չէի մտադրած նման վէպ մը գրել որովհետեւ չէի ուզեր «Բոբիլըստական»-ամբոխավարական Ս. Ա. Նիւթի մը մասին գրել»:

Նշենք որ վէպը 1915-ի թուականի ընթացքին տեղի ունեցած «Տխուր դէպքերուն» մասին է եւ ժազլին պատմեց թէ, իր մօտ վէպ գրելու գաղափարը ծնաւ այն պահուն երբ Ամերիկեան առողջապահական մարմիններուն կողմէ պատրաստուած վաւերագրական տեսանիւթ մը կը նայէր: Տեսանիւթը գիտական փորձի մը մասին էր, ուր մոլեկերուն յատուկ պայմաններ կը ստեղծուէին ու անոնց թոյն կը որոնէր փորձարկման նպատակով: Փորձի աւարտին ի յայտ կու գար որ մոլեկերը ամէն անգամ որ վանդակին մէջ իրենց համար դրուած թոյնին կը հանդիպին միասնաբար կը սկսին պոռալ: «Այս պատկերը գործածեցի վէպիս մէջ»՝ կ'ըսէ ժազլին աւելցնելով, որ ««Յասումի խնջոյք»ը վէպիս մէջ կայ նկարագիր մը որ մոլեկ է եւ այդ մոլեկը կ'ապրի երեք սերունդներու միջեւ ու վէպին ամբողջ երկայնքին ժամանակի որոշ «Ֆլէշպէք» մը կայ»:

Ժազլին նաեւ կ'ըսէ թէ իր վէպով ուզած է բացատրել, թէ մէկ հոգիի ցաւը իմանալով կարելի կ'ըլլայ նաեւ ամբողջ գոհերուն հոգեվիճակներուն հիմնական ծալքերը բանալ: Ժ. Չէլիք չի թաքցներ որ ինք որպէս թուրքիոյ քաղաքացի երբեմն կը զգայ որ ծանր բեռ մը կայ իր ուսերուն վրայ եւ այս առումով կ'ըսէ «Մեր միջեւ պատեր կան»: Ժազլինի համար նաեւ լուրջ խնդիր է համաշխարհացուցիչ որ իր կարծիքով ունի դրական եւ ժխտական կողմեր: Չէլիք կը պատմէ որ Թրքական լրատուական աղբիւրներ շատ յաճախ գինք կը կը հրաւիրեն հայութեան խնդիրներուն մասին խօսելու ու ինք միշտ կը մերժէ այդ հրաւերները եւ ջղայնացած թոնով կ'ըսէ՝ «Ինչո՞ւ ես պիտի խօսիմ, թող իրենք խօսին»: Բնական է որ ժազլինի հետ պիտի խօսէի նաեւ Հայաստանի մասին: Անոր երրորդ գալն է այստեղ ու ան երկրի ապագային մասին խօսելով փափաք կը յայտնէ որ Հայաստան ի վերջոյ բոլոր հայերուն «վերջին տուն»-ը դառնայ:

Գրողին համար գերագոյն խնդիր է, որ Հայաստանը ըլլայ այնքան մը հզօր որ «Մեր բոլորին վերջնական տունը ըլլայ. եւ ինչպէս Իսրայէլը հզօր է, նաեւ Հայաստանը հզօր պէտք է ըլլայ»: Կ'եզրակացնէ ան: Պատասխանելով հարցումի մը, թէ արդեօք Թուրքիոյ մէջ որոշ փոփոխութիւն մը նշմարելի է հայօր ժազլին կ'ըսէ, թէ «Հրանդ Տինքի սպանութիւնը, որ ծանր հարուած էր Թուրքիոյ մէջ, շատերուն ականջները բացաւ եւ անոնք նոյնիսկ իրարու սկսան հարց տալ (թուրքերը) թէ ինչո՞ւ սպանութեան Հրանդը» աւելցնեց երկու ծայրահեղութիւններու միջեւ: «Մեծ խնդիր է այս մէկը» կ'ըսէ ժազլին հարց տալով, թէ «Թուրքիան ինչպէս պիտի կրնայ

«ՊԱՆԴՈՒԽՏԻ» ԼՈՍԱՆԳԵՆՍԻԱՆ ՅՈՒՇԱՊԱՏՈՒՄՆԵՐԻՑ

Մասիսի ընթերցասեր Հայրենակիցներից է, Յուշագիրը իմբագրութիւն յանձող, Լոսանճելոսաբնակ «Պանդուխտը» նա այդպէս է անուանում իրեն իր թղթակցութիւններում:

Յարմար Բիզնես
Գործի բերումով աշխատանքից տուն վերադառնալիս, ստիպուած էի լինում 2 աւտոբուս վերցնէի:

Առաջինը պէտք է ինձ հասցներ մինչեւ Հոլիվուտ փողոցը «աստղերի հատուած»ում: Երկրորդը այնտեղից մինչեւ Կլենտլէյլ: Առաջինը ժամանակին հասաւ: Հազիւ տեղաւորուել էի իմ աթոռին, երբ յաջորդ կանգառում մեքենան կանգ առաւ: Դուները բացուեցին եւ ներս մտաւ մի երիտասարդ սիրունատես աղջիկ պատառոտուած ջրին կար հագին, որին որպէս նորաձեւութիւն արդէն հասցրել էի ընտելանալ:

Իհարկէ Երեւանի աղջիկների սիրուն եւ կոկիկ հագ ու կապից չետոյ, զգալի ժամանակ պահանջուեց, մինչեւ կարողացայ ազատ հանգիստ կենցաղի անուան տակ այն կոնֆորտ կոչելով, հաշտուել տարատեսակ հագ ու կապերի հետ:

Այս պահին մի երիտասարդ սեւական, որը ըստ երեւոյթի նշածս գեղեցկուհու ընկերն էր մօտեցաւ կանգնած մնաց նրա կողքին: Երկար սպիտակ վերնաշապիկ կար հագին: Մի ձեռքով երկաթեայ սիւնին յենուած միւսով մերթ ընդ մերթ փորձում էր ցած իջած անդրավարթիկը բարձրացնել: Մինչեւ գրեթէ ծնկները հասնող դօտկատեղը, կարծես չէր ենթարկուած տիրոջը:

Հասկանալի էր, որ նորաձեւութեան վերջին խօսքն էր այն, քանի որ օրեր առաջ, հագուստի մեծ խանութներից մէկում նկատել էի, որ այդ կարգի հագուստ կայ մանիկների հագին: Գլուխկոտրուկ հարցը որ տալիս էի այդ նորաձեւ արարին, այն էր, որ արդեօք յարմարաւետութիւնը ձեր նորաձեւութիւնների մէջ երբեք տեղ չունի:

Դէմ առ դէմ, դիմացի նստարանին նստած սիրունատես աղջկայ դէմքին հաճելի ժպիտ կար: Ժպիտը գնալով որքան հաճելի այնքան էլ խորհրդաւոր էր դառնում ինձ համար:

«Մողայիկ հագուստով» ընկերով խօսքից հրճուած, սկսեց ծիծաղել գեղեցկուհին: Աւաղ արդէն գեղեցկուհի չկար, կամ էլ իմ աչքին անհետացաւ այդ գեղեցկութիւնը երբ որ տեսայ լեզուի միջնամասում կարած ու կախուած մետաղեայ օղերը: Ոսկուց էր թէ պլատինից հետաքրքիր էր այլեւս: Կրկին նոյն գլուխ կոտրուկ հարցը անյարմարաւետութիւնն է իշխում, արդեօք այս ազատ երկրի նորաձեւութիւններում, թէ բաներ կայ, որ ես չեմ հասկանում ընդհանրապէս:

Լուծումներ եւ բացատրութիւններ փնտրող մտքերի մէջ էի, երբ աւտոբուսը հասաւ նախավերջի կանգառը, որտեղ ես պէտք է իջնէի: Այս կանգառում հինգից տասը ընդհանրապէս է սպասէի, մինչեւ յաջորդ աւտոբուսի հասնելը: Այն ինձ պէտք է հասցներ Կլենտլէյլ:

Մի քանի քայլ հեռաւորութեան վրայ, իրար հանդիպեցին երկու կին: Վարժ եւ սահուն հայերէն էին խօսում: Մուգ գոյնի երկար փէշերով չիտուն անց հայուհիները պատշաճ հագուստ ունին, խօսում էին այնպիսի բառապաշարով եւ առողջանութեամբ, որ կ'ասէի Հայաստանի հանրակրթական դպրոցի ուսուցչուհիներ էին:

Ակամայից էի լսում նրանց գրոյցը: Մէկ էլ հասան մի տեղ որ ուշադրութիւնս կլանեց ամբողջութեամբ: Ինչ որ ընդհանուր ծանօթի մասին խօսելիս, մէկը զարմացնում է միւսին:

- Աղջիկ, գիտե՞ս ինչ վիճակ ունեն: Սարերի վրայ տուն են արել միայն տեսնես:

- Էդ ինչո՞վ, ինչպէ՞ս:
- Ամուսինը սեքսի խանութ է բացել:

Այդ պահին մեքենան մօտեցաւ կանգառին, շարժիչի աղմուկը խանգարեց նրանց գրոյցի շարունակութիւնը լսել:
Ես բարձրացայ ու չնայած ազատ աթոռների լիութեանը, ամենավերջին աթոռին նստեցի: Ուզում էի մտքերս ամփոփէի ակամայից կապ էի տեսնում երկու տեսարանների միջեւ: Որքան բաներ կան, որ գլուխ կոտրելով պիտի հասկանանք: Կամ էլ անտարբեր կողքով անցնենք:

այս տագնապէն դուրս գալ:»Գրողը նաեւ նկատել կուտայ թէ, այսօր Թուրքիոյ մէջ այս թեմաներուն մասին ազատօրէն կը խօսուի ու վրդրովմունքով կ'արձանագրէ՝ «Բոլորը գրեցին, բոլորը խօսեցան բայց մեռնողը հայ էր, մեռնողը Հրանդն էր»: Կ'եզրակացնէ ան: «Հիմա անհանգստութիւն մը կայ»: Կ'ըսէ ան նկատել տալով, որ «Անցեալի ուրուականը դարձած է երեւելի: Անցեալի ուրուականները թուրքերու գանկին ետեւն ու հանգիստ չեն տար անոնց. Անոնք այսօր հանգիստ չեն» Կ'եզրակացնէ խօսակիցս:

Արդեօք անհանգստութիւնը կը փոխէ ինչ որ բան հարց կուտամ. ան պատասխանելով կ'ըսէ «տիտուր է որ թուրքերը շուտ կը մոռնան: Թուրք մտաւորականութիւնը լուրջ խնդիրներ ունի այսօր: Ու աւելի մտահոգիչն այն է, թէ Թուրքերը իրենց խնդիրները լուծելու համար

շատ յաճախ հայերն ու քիւրտերը կը գործածեն: Անոնք պետութեան հետ իրենց հարցերը այդ ձեւով կը փորձեն լուծել: Բայց այսօր Թուրքերը մնացած են իրարու դէմ հանդիման, անոնք այսօր առերեսուած են իրենց պետութեան հետ: Ես օրինակ հզօր թուրք շրջանակ մը ունիմ» կ'ըսէ ու շարունակելով կը պատմէ, թէ այդ շրջանակին հետ իր վարած կեանքը անփոխարինելի է:

Աւարտելով մեր գրոյցը ժազլին Չէլիք կ'եզրակացնէ՝ «Իմ շրջապատս ու թուրք ընկերներս իմ համար անփոխարինելի են: Ես միշտ մասնակից եղած եմ քիւրտերու կամ թուրքերու քաղաքացիական շարժումներուն եւ հաւաքներուն եւ այդպէս ալ պիտի շարունակեմ»: Աւարտին յայտնելով, թէ «Նոյնամասն չենք բայց միասին ապրած ենք ու իմ համար մեծ հարստութիւն է»:

Massis Weekly

Volume 33, No. 31

Saturday, September 7, 2013

Armenia to Join Russian-Led Customs Union

MOSCOW -- In a dramatic about-face that will likely scuttle Armenia's Association Agreement with the European Union, President Serzh Sarkisian announced on Tuesday his decision to join a Russian-led union of ex-Soviet states after a meeting with Russia's President Vladimir Putin in Moscow.

He said Armenia is also ready to take part in the establishment of the Eurasian economic union.

"I confirmed Armenia's intention to join the Customs Union and the process of the formation of the Eurasian Union," he told reporters. "It is a rational decision stemming from the national interests of Armenia. This decision does not constitute a refusal to continue our dialogue with European structures. We intend to continue these reforms in the future."

In remarks posted on his website, Sarkisian pointed to Armenia's membership of the Collective Security

Treaty Organization, a Russian-led military alliance, as part of the reasoning behind his decision.

"When you are part of one system of military security it is impossible and ineffective to isolate yourself from a corresponding economic space," he said.

Sarkisian also vowed to continue communicating with "European structures," adding that his government remains committed to institutional reforms sought by those bodies.

Sarkisian made no mention of a planned Association Agreement with the European Union.

Putin hailed Sarkisian's announcement, saying Yerevan's decision to join the "Eurasian integration process" will boost bilateral and mutually profitable ties between the two countries.

"We will be doing our utmost to

Continued on page 3

An Appeal to Support Syrian Armenians

GLENDALE -- For the past two years, Syria and our Armenian community in Syria have been going through a crisis; our once self-sufficient and prosperous community has been thrust into such a disastrous situation, that our people have become in need of basic necessities.

From the early days of the crisis, the Armenian community in the Western U.S.A. united efforts to collectively provide moral and financial support to meet the needs of our young and old brothers and sisters in Syria. The greater community united under the auspices of the Syrian Armenian Relief Fund (SARF) and the accomplishments of the past year attest to the extent of our community members' care and compassion.

Despite calls for peaceful resolution of the crisis, the situation in Syria is not improving, on the contrary, it is under risk of further deterioration. The Syrian people, including Armenians, are subjected to further threats and innocent civilians and their neighborhoods are

being victimized with violence, which trample over every law and principle, that guides humanity.

Just as during the beginning of the crisis, also today, the people of the Western U.S.A., along with the rest of the Armenian people worldwide, stand in solidarity of the suffering people of Syria, including the Armenian residents.

We appeal to our compatriots to

Continued on page 4

Karabakh Marks Republic Day President Sarkisian: Karabakh Will Not Return to the Prison Cell of a Medieval Khanate

YEREVAN -- President Serzh Sarkisian branded Azerbaijan a "medieval khanate" ruled by dictators on Monday as he celebrated the 22nd anniversary of Nagorno-Karabakh's declaration of independence from Baku.

Sarkisian also accused the Azerbaijani leadership of pursuing a policy of "anti-Armenian fascism" in a written statement issued on the occasion.

In the address president Sarkisian stated: "The indigenous people of Artsakh made their historic choice. The right to make a choice is sacred and the fact of self-determination is indisputable. The people of Republic

of Nagorno Karabakh defended their freedom and secured it through the heaviest losses in the brutal war. The people of Artsakh voted for their freedom not only at the national referendum but through the national self-defense. The Artsakhians said "Yes" to freedom and independence, and they said "No" to violence and carnage."

"Today, on this great day the Armenians all over the world together with you say "Yes." "Yes" to democracy and universal human values, "No" to anti-Armenian fascism and whims of dictators. Today, on this great day

Continued on page 2

Armenia Claims Upsurge In Arms Acquisitions

STEPANAKERT--Armenia reported on Monday a dramatic increase in its arms acquisitions in the last few years, saying that they have offset Azerbaijan's continuing massive military buildup.

"In the last three years we have acquired as much weaponry as we did in the previous 20 years," Prime Minister Tigran Sarkisian said during a visit to an army unit in Nagorno-Karabakh.

"In that sense, rest assured that we will never allow the military balance to be disrupted. We will maintain that balance," he told soldiers serving there, in remarks posted on the Armenian government's website.

Sarkisian gave few details of those acquisitions. He said only, in an apparent reference to Russia, that "strategic partners" are helping Armenia to stay in the arms race with oil-rich Azerbaijan within the framework of the Collective Security Treaty Organization.

There have been other indications of late that Russian arms supplies to Armenia, mostly carried out free of charge, have intensified in recent. An Armenian pro-government parliamentarian claimed in May that as many as

120 planeloads of Russian weapons have been transported to Armenia over the past year alone.

The commander of Karabakh's armed forces, General Movses Hakobian, likewise spoke of large-scale arms acquisitions in late July. Hakobian said the arms deliveries have been so extensive that the Karabakh military has difficulty storing the new weapons and plans to build a new arms depot for that purpose.

In particular, the Karabakh Armenians are known to have created a new tank brigade last year. Some defense analysts in Yerevan believe that it is armed with around 100 tanks.

Azerbaijan reportedly began receiving in June a similar number of tanks as well as many other Russian-made offensive weapons worth an estimated \$1 billion. President Ilham Aliyev said last month that "the volume of military-technical cooperation between Russia and Azerbaijan is measured at \$4 billion and it tends to grow further." According to the Moscow daily "Vedomosti," the figure cited by Aliyev is "the sum of all contracts concluded and partly executed since 2010."

Azeri POW Freed By Armenia

YEREVAN -- Armenia has unexpectedly deported an Azerbaijani prisoner of war to an unpublicized third country just two weeks after offering to swap him for an Armenian soldier who was captured by Azerbaijani troops near Nagorno-Karabakh.

Deputy Defense Minister Davit Tonoyan made the announcement on Friday at a meeting with Lorenzo Caraffi, the Yerevan-based representative of the International Committee of the Red Cross (ICRC).

A statement by the Armenian Defense Ministry said Tonoyan asked the ICRC to inform the family of Firuz Farajev that he has been transferred to a "safe, prosperous and democratic country" and already granted a refugee status there. He did not name that country.

Farajev was detained by Armenian troops at a western section of Armenia's border with Azerbaijan in July 2012. The Armenian military said at the time that the 20-year-old deliberately surrendered to its forces.

The Defense Ministry statement issued on Friday said that Farajev defected because of having been subjected "inhuman tortures and pressures" at his Azerbaijani army unit. It insisted that the soldier made an "unequivocal decision" not to return to Azerbaijan.

The announcement came two weeks after Tonoyan told another Red Cross official in Yerevan that Farajev has "changed his mind and expressed a desire to return to Azerbaijan." The Armenian military thus expressed readiness to swap him for Hakob Injighulian, an Armenian soldier who crossed into Azerbaijani-controlled territory east of Karabakh on August 8.

The Azerbaijani side never responded to that offer. Instead, Injighulian was again paraded on Azerbaijani television last week, saying that he surrendered to Azerbaijani forces after being ill-treated by one of his commanders. He said he therefore wants to be sent to a third country.

The authorities in Yerevan as well as Injighulian's family dismissed that statement, saying that the 22-year-old was presented a false version of events under duress. They insist that he crossed the "line of contact" around Karabakh by accident.

Armenian officials argue that international conventions on treatment of POWs forbid any public exposure of captured enemy soldiers. They say the fact that Injighulian wore an Azerbaijani military uniform in his two televised appearance was another gross violation of international law.

Red Cross officials in Baku were allowed to visit Injighulian on August 20.

Sarkis Hatspanian: Armenia's Dual Citizenship Policies Too Selective Towards Turkish-Armenians

YEREVAN -- French-Armenian activist Sarkis Hatspanian expressed his concerns over what he called the Foreign Ministry's selective approach to the Turkish-Armenians' dual citizenship requests.

At a news conference on Friday, Hatspanian, a Karabakh war veteran and a former political prisoner, spoke of an Istanbul-Armenian family which had to return to Turkey without success as the Consular Department's head, Vladimir Karmirshalyan, appeared to be on vacation at the time.

"The facts I am going to introduce are flagrant. I think the Republic of Armenia, as a state, is committing a crime in relation to the Diaspora-Armenians when issuing citizenship, a unit of its state symbol," he said.

Hatspanyan noted that the identity of Turkey-born Armenians is confirmed by a baptism certificate which they receive from the Armenian Patriarchate and which they have to submit to the Foreign Ministry's relevant subdivision for obtaining dual citizenship.

According to the activist, the main obstacle for the Turkish-Armenians is the absence of ancestors' identity documents which he said were destroyed by the Turks during the 1915 Genocide. He called for the au-

thorities not to forget the fact when deciding to issue a dual citizenship to the Armenians of Turkey.

Hatspanian said applicants do not always have the necessary documents, with many Turkish-Armenians being later converted to Islam or becoming pagans, thus losing the right of obtaining dual citizenship in Armenia.

He then again referred to the Istanbul-Armenian family. "Didn't the Foreign Ministry have anyone who could replace the official named Vladimir? Wasn't there anyone who could respond to the people who had visit their home country? Anyone who could ask them to come again because Karmirshaplyan will be back to work on September 4?" he added.

Orogen Confirms New Gold Discovery in Armenia

YEREVAN -- Orogen Gold has confirmed a new gold discovery at Mutsk, Armenia, following assay results that revealed substantially higher gold grades than previously reported.

"These results confirm Mutsk as an exciting new gold discovery at shallow depths within an established epithermal district," said CEO Ed Slowey in a statement, StockMarketWire.com reports.

"Assays from the Orogen confirmatory holes at Mutsk, as well as re-assays of the previous holes have exceeded our expectations for the project. While further work is needed to fully understand the controls on mineralisation, we are particularly encouraged by the high grades and widths encountered in

several of the holes and the apparently large strike extent of the system," he added.

"We have informed our Armenian partners that we will now proceed to Phase 2 of our programme under which Orogen has an option to earn an 80% interest in the Mutsk project by spending a total of US\$2.5 million by end August 2016," Slowey said.

Karabakh Marks Republic Day

Continued from page 1

we state that the Republic of Nagorno Karabakh as a mature state continues to develop comprehensively. Peaceful toil and creative work of the people of Nagorno Karabakh have already cardinally and positively changed its image. There are some countries in this world which are officially recognized by the international community but would dream of having internal orderliness and stability of Artsakh, its level of democracy and political freedoms. And all this despite the fact that the people of Artsakh are compelled to use only one hand for work, because the other

still has to hold weapon."

"Certainly, there is still much to be done, serious problems still exist ranging from everyday life problems to political and military issues. However one thing is clear for us all: there is no return to the prison cell of a medieval khanate.

"Long Live Free Artsakh – the Armenian bulwark and the symbol of victorious justice!"

Azerbaijan was quick to condemn Serzh Sarkisian's statement. The Azerbaijani Foreign Ministry spokesman, Elman Abdullayev, called it a "vivid example of attempts to justify Armenia's militarist policy." "As a re-

President of the Writers' Union of Armenia Levon Ananyan Passes Away

YEREVAN -- On September 2 in Yerevan at the age of 67 passed away the President of the Writers' Union of Armenia Levon Ananyan.

Levon Ananyan was born on October 13, 1946 in Koghb village of Tavush region. In 1964 he graduated from secondary school in Tavush. Levon Ananyan is a graduate of the Yerevan State University, Department of Philology. He has worked for a number of state journals. For approximately 25 years he worked for the "Garoun" monthly.

In 1989, he became a member of the Writers Union of Armenia, and from 1990 – 2001 he was chief editor for "Garoun".

In 2001, he was elected President of the Writers' Union of Armenia.

He lectured at the Yerevan State University Department of Journalism. He is the president of the Noyemberyan

NGO. He is also a member of the Journalists' Union.

He has authored many articles on social and political issues, which have been printed in the state press.

He has also translated and published Russian and English books to the Armenian language; he founded "Apollo" Publishers.

sult of that so-called 'defense of freedom' more than a million Azerbaijani refugees and internally displaced persons were subjected to bloody ethnic cleansing and expelled from their historical lands," Abdullayev told the Trend news agency.

Karabakh marks Republic Day

September 2 is marked in Nagorno-Karabakh as Republic Day. On that day in 1991 Nagorno-Karabakh's elected legislative body declared about the establishment of the Artsakh Republic.

In his congratulatory address to the people today Karabakh President Bako Sahakyan described the day as a "magnificent state holiday, which we

traditionally celebrate with deep pride and responsibility."

"We take pride in the heroic people who gained freedom and independence through the blood of their brave sons and nowadays keep carving their own future. We feel responsibility for strengthening the statehood created through great sacrifices, developing the native land, and leaving a strong and prosperous homeland for the generations to come," said Sahakyan, according to his press service.

"We are full of determination and perseverance to solve together all these issues successfully, to settle them with daily painstaking work, with the active support of our sisters and brothers from Armenia and the Diaspora," he added.

Not the New Year's "Honours List"

By Odette Bazil

Traditionally, before every New Year, the British Government publishes a list of the names of people to be honoured for their contribution to the welfare and good of Britain and for their exceptional personal achievements in various fields, and many British Armenians have been bestowed with that great honour; but the "Honours List" I am referring to in this article has not been published by the British Government, nor does it refer to positive achievements for the good of anyone: it has been issued by the Azerbaijani Government - not to honour or appreciate - but to single-out with hatred each and everyone who is "black listed" and labelled "persona non grata" in Azerbaijan.

I have the great honour to be included in that list and - although I am NOT a journalist - to be described as such!

I have also the great honour of having my name listed alongside the names of very important and universally acclaimed and respected persons, placing all of us 335 lucky individuals named in that List in very good company indeed!

The Azerbaijani "Honours List" includes - globally - people from all walks of life and - professionally - as different as journalists, politicians, artists, writers, scholars, historians, academicians, benefactors, TV presenters, opera singers, diplomats.. etc... from countries as far as Japan or Argentina and.. even as close as... Turkey, affirming that Azerbaijan has enemies all over the world.

What is the common factor that links all of us 335 fortunate people together in this public declaration of animosity and discrimination?

Does an opera singer become a fierce and dangerous enemy of Azerbaijan if invited to sing in Karabakh?

Does a parliamentarian who is visiting Karabakh to discuss peaceful means of solving - diplomatically and NOT militarily - the thorny issues created by the Azerbaijani aggression of Karabakh and the ensuing war become an enemy of the Azeri State?

What is the criteria that can help anyone to receive the honourable accolade of being included in that List?

I personally believe that instead of listing us 335 people as enemies, the Azeri Government should invite each one of us to Baku, treat us with the same "oil and caviar diplomacy" used in their everyday dealings with dignitaries and strategically important people, show us courtesy and consideration and try to put forward their own views and arguments, logically, patiently, rationally and truthfully.

Although I do not read Azerbaijani, but the pictures published helped me realise that there are two very important names missing from that list of enemies of Azerbaijan: the two names of Ramil Safarov and Presi-

dent Ilham Aliyev. For these two individuals have and are harming Azerbaijan far more than an opera singer or a benefactor could ever do!!!!

By killing savagely in his sleep an innocent Armenian man purely because of that man's ethnicity and by being returned to Azerbaijan to receive praise, honours and gifts, the Azeri Ramil Safarov proved to the world that crime and murder are accepted, are rewarded, are encouraged and are the NORM in Azerbaijan. Ramil Safarov must hold a place of distinction in the Azeri "Honours List" because by his criminal action he did more damage to Azerbaijan's image in the world, than could all of us 335 nominees ever do, together.

Maybe I should place President Ilham Aliyev's name higher than that of Ramil Safarov's in that list, for it was the President who bought Safarov's freedom with its "oil, dollars and caviar diplomacy" and it was the President who showed to the international community at large that murder is accepted, rewarded and encouraged in Azerbaijan.

And now, nearing election time in Azerbaijan and President Aliyev seeking a third term in office, what would serve his purpose better than another aggression of Karabakh, a new war to keep the people of Azerbaijan busy and engrossed with the spoils of war and, while suffering and bleeding, attempting to save their families and just to survive, they will be made powerless and unable to hold or rally any opposition to the President!

By taking his people to war, by creating the opportunity for everyone in the world to think that maybe all Azeris are (like Ramil Safarov) potential criminals - although I do not believe that - President Ilham Aliyev deserves the highest honour and place in the List published by the Azeri Government.

I am pleased and grateful that the Armenian and Karabakh Governments are using their Media (TV, newspapers, Radio and Diaspora Media) to publicise and encourage visits to Armenia and Karabakh by internationally famed dignitaries, scholars, journalists, politicians.. etc... and, by doing so, are creating a list of well-wishers and friends of Armenia and Karabakh.

May both lists: "Friends of Armenia and Karabakh" and "Enemies of Azerbaijan" grow every day, include thousands more names, gather momentum and when published again (maybe next year!) show to the world the difference of culture that exists between Armenia and Azerbaijan.

Hungarian-Armenians Inquire Their Government About Repatriation of Azeri Ax-murderer

BUDAPEST -- The self-government of ethnic Armenians in Hungary has asked Justice Minister Tibor Navracsecs in a public letter whether Hungary had turned to any international forum since the repatriation of Azeri officer Ramil Safarov a year ago, politics.hu reports.

Safarov, who was sentenced to life imprisonment for killing an Armenian in Budapest in 2004, was transferred back to his home country on August 31, 2012 under an extradition agreement. Although Azerbaijan formally pledged that the life sentence handed down to him in Hungary would be directly continued when he was returned to his homeland, the Azerbaijani president granted him clemency.

Armenian President Serzh Sargsyan announced the same day that Armenia suspended diplomatic relations with Hungary.

Two days later State Secretary of

Foreign Affairs Zsolt Nemeth summoned the Azerbaijani ambassador to his office and condemned the Azerbaijani step as unacceptable to Hungary in a diplomatic note.

In the public letter, the Armenian self-government noted that Safarov had committed a premeditated murder for a base reason, calling his brutal act "a continuation of the Armenian genocide".

"God's fifth commandment - 'You shall not murder' - became weightless in Budapest in August 2012 when the government favoured Azerbaijan because of 'national interests'," the letter added.

The self-government asked if Hungary had turned to international forums with a complaint about Azerbaijan's action and what measures the government was going to take to enforce the law.

It is to be feared that, with the diplomatic note, the government considered the affair settled, the Armenian self-government said.

Magical Mkhitarian Scores Two Goals in Dortmund Victory

FRANKFURT -- Borussia Dortmund knocked Bayern Munich off top spot in the Bundesliga on Sunday as new signing Henrikh Mkhitarian scored both goals in their 2-1 win at Eintracht Frankfurt.

The 24-year-old attacking midfielder proved why Dortmund paid Shakhtar Donetsk 27.5 million euros (\$36.3m) for him with his first two league goals on only his third Bundesliga appearance.

The Armenian international opened the scoring when Poland winger Jakub Blaszykowski slipped the ball in behind the Frankfurt defence and Mkhitarian calmly slid home the through ball past goalkeeper Trapp.

Frankfurt equalised when Stefan Aigner's bullet-header slammed off the post and Czech striker Vaclav Kadlec rifled home the rebound on

36 minutes for his first Bundesliga goal.

Mkhitarian fired Dortmund ahead with his second goal of the match 10 minutes into the second half with an excellent finish.

The attacking midfielder cut in from the right before dribbling along the edge of the penalty area and striking powerfully past Trapp.

The victory sent Dortmund to the top of the Bundesliga as they maintained their 100 per cent record.

Armenia to Join Russian-Led Customs Union

Continued from page 1

facilitate this process," he said. "I am confident that Yerevan's membership in the structures of Eurasian integration will become a powerful impulse for mutually beneficial economic cooperation."

Yerevan's membership of the

Customs Union must still be approved by the other union members -- Belarus and Kazakhstan.

Armenia is heavily economically dependent upon Russia, which is home to a million-strong Armenian diaspora. Moscow is Yerevan's largest trading partner and Russia is the biggest foreign investor in Armenia.

August 31st: William Saroyan's 105th Birth Anniversary

Saturday was the 105th birth anniversary of great American Armenian writer William Saroyan.

William Saroyan was born on August 31, 1908 in Fresno, California to Armenak and Takoohi Saroyan, Armenian immigrants from Bitlis, Ottoman Empire. His father came to New York in 1905 and started preaching in Armenian Apostolic Churches.

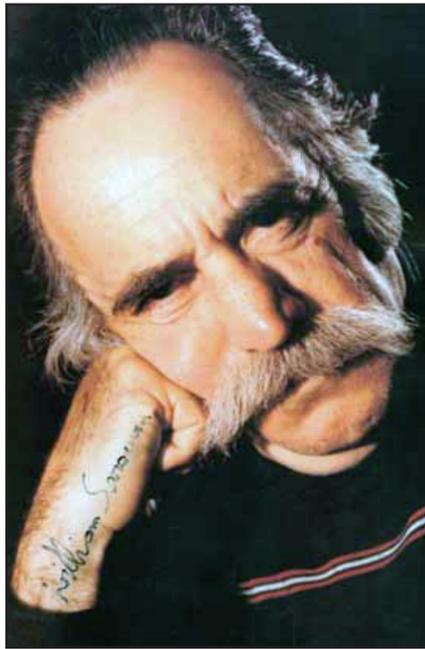
At the age of three, after his father's death, Saroyan, along with his brother and sister, was placed in an orphanage in Oakland, California. Five years later, the family reunited in Fresno.

Saroyan decided to become a writer after his mother showed him some of his father's writings. A few of his early short articles were published in *Overland Monthly*. His first stories appeared in the 1930s.

Among these was "The Broken Wheel", written under the name Sirak Goryan and published in the Armenian journal *Hairenik* in 1933. Many of Saroyan's stories were based on his childhood experiences among the Armenian-American fruit growers of the San Joaquin Valley or dealt with the rootlessness of the immigrant. The short story collection *My Name is Aram* (1940), an international bestseller, was about a young boy and the colorful characters of his immigrant family. It has been translated into many languages.

As a writer, Saroyan made his breakthrough in *Story* magazine with *The Daring Young Man on the Flying Trapeze* (1934), the title taken from the nineteenth century song of the same title. The protagonist is a young, starving writer who tries to survive in a Depression-ridden society.

Saroyan published essays and memoirs, in which he depicted the people he had met on travels in the Soviet Union and Europe, such as the

playwright George Bernard Shaw, the Finnish composer Jean Sibelius, and Charlie Chaplin. In 1952, Saroyan published *The Bicycle Rider* in Beverly Hills, the first of several volumes of memoirs.

Saroyan died in Fresno, of cancer at age 71. Half of his ashes were buried in California and the remainder in Armenia at Komitas Pantheon near film director Sergei Parajanov.

William Saroyan never forgot his national roots and as once stated: "he wrote in English, lived in the USA but always was Armenian in his heart". He visited Bitlis, found and saw the house where his father was born and where his grandfathers lived.

William Saroyan visited Moscow 1935, where he met Charents. Wrote his portrait and in 1976-1978 visited Armenia.

Saroyan died in Fresno, of prostate cancer at age 71. His heart is buried with other Armenian artists and intellectuals at the Pantheon park in Yerevan near film director Sergei Parajanov.

The Armenian Engineers and Scientists of America Announces a Banquet to Celebrate Its 30th Anniversary

GLENDALE -- This year marks the 30th anniversary of the Armenian Engineers and Scientists of America (AESA), and their annual banquet will commemorate this proud occasion. The banquet will be held on Saturday, October 5, 2013 at the Armenian Society of Los Angeles, 117 South Louise Street in Glendale, California. The reception is at 7:00 pm, followed by dinner at 8:00 pm. The evening's program will include awards, entertainment, and dancing.

The AESA was founded in 1983 in Glendale, California, as a non-partisan and non-sectarian philanthropic organization focused primarily on addressing the professional, technical, and scientific needs of fellow Armenian engineers, scientists, industrialists, and architects throughout the world. The by-laws were established in 1984 and the first council was elected in 1985. The organization was registered in California and DC as a non-profit organization in 1986, and in Armenia as an NGO in 1999. The AESA has several sections in the United States, including New York/

New Jersey, New England, Michigan, and Metropolitan Washington DC. Since its inception 30 years ago, the AESA has organized two World Armenian Scientific Congresses. The First World Congress was held in the United States, and the Second World Congress (jointly organized with the Ararat Academy of Sciences of France) was held at the UNESCO headquarters in Paris in 1993.

The AESA has also organized several symposia, including one on "Economic Restructuring of Armenia," which was held in Los Angeles in 1991. This specific symposium attracted more than 200 professionals from the US, Armenia, Canada, UK, France, and Australia. Among the attendees was a 16-member delegation from Armenia, with members from academia and officials of the newly formed Government of Armenia. In addition, the AESA has conducted and facilitated various technical projects in Armenia and in the Armenian diaspora. It has organized numerous workshops and lectures on energy, the environment, transportation, and information

Green Armenia Walkathon

GLENDALE -- An awareness-building and fundraising walkathon, Green Armenia's first, will take place on September 22 at 1:00 pm.

Participants will gather at Glendale's City Hall, then proceed to Verdugo Park (in Glendale) to join the celebration of Armenia's 22nd Independence Day.

This event is intended to raise awareness in our community of the dire environmental issues that confront the Republics of Armenia and Artsakh. Information will be available at Green Armenia's booth at the celebration.

Mining has been chosen by the government of the Republic of Armenia as a path to economic development. Yet, it is being practiced in a very destructive, exploitative fashion. We hope to remedy this problem by supporting projects that promote wise stewardship and sustainable use of the country's natural resources. The objective is not simply to stop all mining, but to provide alternatives and make sure any mining is done in a safe and economically beneficial way.

In addition to focusing attention on the mining problems at hand, our walkathon will serve as a fundraising vehicle to provide the resources needed to make improvements in our homeland. As with all walkathons, partici-

pants will seek the sponsorship of their friends and relatives. Anyone interested can join the effort. Simply go to the website, write the organizers at info@greenarmenia.net, or just show up at the event.

"Our efforts are starting to get traction already. Green Armenia is receiving requests for support from our compatriots in the homeland for alternative economic development projects—such as beekeeping, activist efforts to build awareness in the affected areas, and even for doing the nitty-gritty legal work that can help prevent the worst abuses," observed Alfred Eisaian, one of the organizations founders. "People's support and participation in Los Angeles translates into greater success in Armenia."

Green Armenia is committed to raising awareness and providing scientific expertise related to environmental issues in the Republics of Armenia and Artsakh. Green Armenia is part of the Armenian Engineers and Scientists of America (AESA), which is a nonprofit 501(c)(3). AESA was established in 1983 and it is based in Glendale, CA with chapters in other major cities. AESA is a non-partisan and non-sectarian philanthropic organization focused primarily on addressing the professional, technical, and scientific issues.

An Appeal to Support Syrian Armenians

Continued from page 1

make tangible expressions of their solidarity by contributing to SARF and raising funds to help alleviate the suffering of our brothers and sisters and heal their wounds.

We also invite our community to participate in prayers for their safety on Prayer Day, Sunday, September 15, 2013, at all of our churches.

We are still hopeful and we believe that this crisis will be over and the people of Syria will find peace.

Syrian Armenian Relief Fund

The following churches, charities and organizations came together to form the Syrian Armenian Relief

processing in Armenia.

Currently, the AESA organizes technical workshops and lectures. It plans and organizes a Science Olympiad program for junior- and senior-high school students, as it has done the past 12 years. This year the AESA begins a new project titled "Green Armenia," which will explore practical and sound solutions to environmental problems in

Fund in August 2012: Armenian Catholic Eparchy in North America; Armenian Evangelical Union of North America; Western Diocese of the Armenian Church; Western Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America; Armenian General Benevolent Union; Armenian Missionary Association of America; Armenian Relief Society of Western U.S.A.; Armenian Democratic Liberal Party; Armenian Revolutionary Federation-Western U.S.A.; and Social Democrat Hunchakian Party-Western U.S.A. The web site address follows:

www.SyrianArmenianReliefFund.org.

Mailing address: Syrian Armenian Relief Fund, P.O. Box 1948, Glendale, CA 91209-1948.

Armenia. In addition, AESA is initiating two new activities—student mentoring and scholarship programs—at the college level. A Robotics Program for junior- and senior-high school students is also being evaluated.

For banquet tickets, or to learn more, please visit AESA's website at <http://aesa.org>, or contact AESA at (818) 547-3372, e-mail: contact@aesa.org.

«ՀԱԴԷ, ՄԱՆՉՍ, ՂԱՅՖԷ ՍԸ ԲԵՐ» Հրաչեայ Ներսիսեանը եւ միւսները

Ինչ-որ ես գիտեմ, նրանք չգիտեն, իսկ նրանց իմացածը ես վաղուց եմ անցել... (Ժողովրդային ասույթ):

Աւիկ Իսահակեան

Նրանք «Արմենիա» ճաշարան էին գալիս երեկոյեան 7-ի կողմերը, մուգ, ճաշակաւոր կարուած զգեստներով, հիմնականում ճերմակ շապիկով եւ փողկապով, լաւ սափրուած: Լուրջ տրամադրութեամբ գալիս էին ճաշարան ոչ թէ ուտել-խմելու, այլ՝ իրար տեսնելու, զրուցելու, վիճելու, սիրտները բացելու, կատակելու ու գուարձանալու, բայց ոչ երբէք՝ տիրելու: Քանի որ դրսում տիրելու այնքան առիթ կար, որ գոնէ այստեղ փորձում էին իրականութիւնից մի պահ կտրուել: Իրենք էլ դեռ բաւականին երիտասարդ էին, աւելի ծանր, սահմակեցուցիչ 1937-1939 թուականները, աշխարհացունց պատերազմը եւ բռնութեան դաժան շղթայի նոր օղակը՝ 1949 թ. քարտրը, արդէն ետեւն էին: Եւ ինչ սպասուէր կամ չսպասուէր, այստեղ արդէն «Ինտուրիստ» դարձած նորաբաց «Արմենիա» հիւրանոցում կեանքը յուշում էր աւելի լաւատեսական տրամադրութիւն: Եւ նրանք տեղափոխուած էին «Արմենիա» ճաշարան սովորաբար ցրտերն ընկնելուն պէս, երբ արդէն հաճելի չէր նստել հին «Ինտուրիստի» բացօթեայ սրճարանում, «Մոսկուա» շարժաթատրոնի դիմացը: Այնպէս որ, «Ինտուրիստի» ամառային սրճարանը աշնանը դատարկուած էր, փոխարէնը նրանց ընկերախումբը հաւաքուած էր «Արմենիա» հիւրանոցի 2-րդ յարկի ճաշարանում:

Նրանք գալիս էին առանց նախօրօք պայմանաւորուածութեան: Գալիս էին, երբ սիրտները քաշում էր, երբ ինչպէս ասում էի՝ ոտներն իրենք տանում էին «Արմենիա»... Դէ ո՞վ կարող էր իմանալ, ասենք, թէ ընկերակցութեան հոգեհայր Հրաչեայ Ներսիսեանի ներկայացումը երբ կը վերջանար, որ նա գցէր իրեն «Արմենիա» (նա վաղուց արդէն միայն այստեղ էր իրեն լաւ գտնում, այնպէս, ինչպէս ձուկը՝ ջրում): Ես կարող եմ նոյնն ասել ե՛ւ Տօրա՝ Վիգէն Իսահակեանի, ե՛ւ Երուանդ Քոչարի, ե՛ւ Խաչիկ Դաշտենցի, ե՛ւ Ֆրոնզիկ Մկրչեանի, ե՛ւ երաժշտահար Արամ Քոչարեանի, եւ դերասան՝ Արարատ Բարսեղեանի, Գարեգին Բէսի, դերասաններ՝ Արման Կոթիկեանի, Ժան Էլոյեանի, Յովհաննէս Աւագեանի, Վաղինակ Մարտունու, Կայծուտու, Գենի եւ, իհարկէ, մեր կենդանի դասական Յովհաննէս Շիրազի մասին: Այստեղ բանաստեղծն իրեն, իրօք, որպէս արքայ էր գտնում. «Արմենիա»-ի ողջ տիրոջը, երբեմնի ողբերգականօրէն կորցրած հայրենիքի հազար անգամ փոքրացրած մոդելը, իսկ «Արմենիա»-ի ողջ անձնակազմի՝ դռնապաններից սկսած մինչեւ թարգմանիչները, վերակացուները, խոհարարներն ու մանաւանդ մատուցողները, համարում էր իր կորցրած երբեմնի բանակի զինուորները: Եւ թէ՛ ինքը, թէ՛ «Արմենիայ»-ի անձնակազմը մի թեթեւ հեգնական ժպիտով ընդունում էին այս իրողութիւնը: Իրողութիւն, քանի որ այդ ամէնը եղելութիւն է եղել, ճշմարիտ, հետեւաբար այն կարելի է եւ իրողութիւն կոչել:

Գալիս էին եւ նրանց աւելի

երիտասարդ ընկերներ՝ նկարիչներ Սեյրան Խաթիւնիսեանը, Մարտին Պետրոսեանը, Դեղձ Աշոտը, Վրոյրը, Ռուբէն Աղալեանը, Արտաշէս Յունանեանը, քանդակագործներ Արտո Չաքմաքիթեանը, Արա Շիրազը, Դաւիթ Երեւանցին: Գալիս էին եւ երիտասարդ սունդուկեանցիներ՝ Շահում Ղազարեանը, Յովակ Գալոյեանը, Նորիկ Գէորգեանը, Գէորգ Չեփիթեանը, Վլադիմիր Աբաշեանը: Կային եւ այլ մշտական այցելուներ, սակայն կապ չուներ ոչ «երեւելիների» խմբի հետ, բայց եւ իրենց բնագավառում ոչ-պակաս յայտնի անուններ եւ ոչ-պակաս «Արմենիա»-ի նուիրեալներ. օրինակ անուանի բժիշկները՝ Զօրայր Նարիմանեանը, Իգոր Տոկտալոն, Սուրէն Աւարբեկեանը, Կիմ Շուքուրեանը, Վիգէն Մալխասեանցը, Իվան Աղաջանեանը, Աւետ Միդոյեանը...: Գալիս էին մեծ կամ փոքր ընկերական շրջանակով՝ դատաւորներ ու շինարարներ, «գործարանատէրեր» ու շրջանային ղեկավարներ, իրաւապահ մարմնի պատասխանատուներ եւ էլի օրէնքի աշակուղջ հետեւողներ, բայց՝ քաղաքացիական հագուստներով:

Այստեղ սեղանները միշտ ծածկուած էին լաւ արդուկուած ճերմակ սփռոցներով, սպասքները բերուած էին Գերմանիայի Դեմոկրատական Հանրապետութիւնից (այսօր խիստ գաւեշտական է հնչում բառերի այս կապակցութիւնը): Ռեստորանի ողջ ամանեղէնի վրայ լողում էր «Intourist»-ի յայտնի լոկօն: Իւրաքանչիւր սեղանին փոքրիկ մի ծաղկաման կար եւ, իհարկէ, ոչ-դատարկ:

Արդէն 50-ական թուականներին կէսերից, մեր քաղաքացիներից բացի, «Արմենիա»-ում սկսեցին երեւալ օտարերկրեայ գթասաշրջական խմբեր, իսկ առաջին հայ գթասաշրջիկների խմբերը սկսեցին գալ 1954 թուականից (Կրեմլեան բռնակալի երկար սպասուած մահից ուղիղ մէկ տարի անց): Այդ անդրանիկ խմբերը հիմնականում ԱՄՆ-ից էին, որոնք շատ երկար ճանապարհ էին կտրում-անցնում: Եւ որտեղ էր երեւանցին առաջին անգամ տեսնում մեր ամերիկահայ քոյրերին եւ եղբայրներին. իհարկէ «Արմենիա» ճաշարանում: Եւ մտնում էիր դահլիճ, ու հրաշալի մի նուազարիւումը դիմաւորում էր «Կարինէ» երգով: «Արմենիայ»-ի նուազարիւումը՝ դա մի առանձին թեմա է: Տարբեր տարիներ 1950-ականներից մինչեւ 1990-ականներին սկիզբը, մօտ քառասուն տարի, մինչեւ վերջնականապէս «Արմենիա»-ի հէրը անիծեցին՝ ընչաքաղցօրէն վաճառելով այն մի ամերիկեան ընկերութեան, որն ընդհանրապէս «Արմենիա» անունը հանեց շէնքի ճակատից, խորհելով, որ այն խանգարում է իրենց «Մարիոթ» անուանը...

Մենք ո՞ւմ գաղութն էինք, որ յօժարակամ թող տուեցինք շենքող «Արմենիա» անունը մեր տուֆակերտ կոթողից վայր բերել ու գցել աղբաթափոնների արկղը, կարծես այն բնաւ չի էլ եղել: Բայց պատմութիւնը ցոյց է տալիս, որ աղբարկղ են գցում այն անձանց, ովքեր նման խաղեր են խաղում իրենց երկրի գլխին: Ի՞նչ կայ որ.

երէկ «Արմենիա» էր, այսօր «Մարիոթ», վաղն էլ կը լինի «Էլ-Սուլէյմանի» վճարի՛ր միայն:

Մեր «Արմենիա»-ի գաւակնները, որ Հրաչեայ Ներսիսեանի գլխաւորութեամբ նստում էին սրահի երրորդ դռներից աջ պատի ներքոյ սեղանի շուրջը (մի տեւական ժամանակ, ի յիշատակ մեծ արուեստագէտի, այդ սեղանի գլխավերեւը պատին փակցուած էր Հրաչեայ Ներսիսեանի շատ ճաշակաւոր դիմակ-քանդակը, ի դէպ, որը եւս «Արմենիա» ցուցափեղկի հետ նետեցին... (ձեռքս չի գնում այդ բառը գրել), բարեբախտաբար մեծն Հրաչեան այս ամէնը չտեսաւ: Բայց միտս հազար ու մի դրամատիկ պահեր են գալիս. այդ մտածողութեամբ ժամանակին մենք շատ սրբութիւններ կորցրինք: Երբ այսօր կորցնում ես քո ազգային մտածողութեան հիմքերը, այդ թուով՝ հին Երեւանի այնքան հազուադիւր ճարտարապետական մասունքները, ապա վաղուց օրը քեզ կը յարուցի թնդանօթով... Շատ խորացանք: Յիշում էինք այն սեղանը, ուր նստած էր Հրաչեան «Արմենիա»-ի գաւակներով, եւ այն էի ասում, որ եթէ նրանք իմանային, որ մի օր իրենց սիրելի ովասիսի անուանումը պիտի փոխեն ու տեղն ինչ-որ մի «Մարիոթ» բարձրացնեն, Հրաչեան, իսկապէս որ, Շեքսպիրի բառերով կ'ասէր «Ողջ աշխարհը պոռնիկանոց է, իսկ մարդիկ՝ պոռնիկներ»:

Ի դէպ, այն տարիներին միայն «Արմենիա»-ում կարող էիր տեսնել Սփիւռքից հայրենիք եկող-գնացող անուանի դէմքերի, որոնք սիրում էին հանդիպել մեր երեւանցիներին, ճաշել «Արմենիա»-ում, ինչպէս, օրինակ, Գառգուն իր կնոջ հետ, Անդրանիկ Ծառուկեանը նոյնպէս իր կնոջ հետ, Կարակետ Միտայր՝ իր գոյգ դուստրերի հետ, յայտնի լուսանկարիչ Իգա Կառը Անգլիայից, աշխարհահռչակ գրող Ուիլիամ Մարոյեանը, կինոբեմադրիչ Անրի Վերնէօյը կամ ամերիկեան կինոյի լեգենդ Ռուբէն Մամուլեանը, մինչեւ իսկ Գալուստ Գիւլբեկեանը՝ իր անգլուհի կնոջ հետ: Դու կարող էիր «Արմենիա»-ում նոյն սեղանին տեսնել Նախաճաշիկ Արամ Խաչատրեանին՝ Սուրէն Քոչարեանի հետ, մեծանուն բարերարներ Ալէք Մանուկեանին՝ Սարգիս Քիւրքիթեանի հետ: «Արմենիա»-ի պատերը եթէ լեզու ունենային, ինչէր կարող էին պատմել:

«Արմենիա» հիւրանոցն ունէր երեւանի լաւագոյն վարսավիրանոցը: Եւ ոչ միայն այն պատճառով, որ այն գտնուում էր շքեղ հիւրանոցի առաջին յարկում եւ հրաշալի լուսավորուած էր, այլեւ, որ այնտեղ աշխատում էին հրաշալի վարսավիրներ վարպետ Կարոյի գլխաւորութեամբ: Կար եւ առանձին սրահ կանանց համար: Վարպետ Կարօն, ինչպէս եւ միւսները, աշխատում էին հերթափոխով՝ օրումէջ. առաւօտեան 9.00-ից մինչեւ երեկոյեան 20.00-ն: Հօրս մշտական վարպետն էր Կարօն, եւ ինձ էլ, սկսած 9-րդ դասարանից, հայրս հետը տանում էր վարպետ Կարոյի մօտ: Բնականաբար մէկ-երկու անգամ միասին գնացինք, իսկ յետոյ ես մենակ էի յաճախում «Արմենիա»-ի վարսավիրանոցը: Եւ եթէ մտնէի ու տեսնէի, որ այդ օրը վարպետ Կարօն չի աշխատում, սուս-փուս դուրս էի գալիս, որ գամ յաջող օրը: Վարսավիրանոցում, նստած յարմար բազկաթոռում,

սպասելիս իմ հերթին, կարող էի շատ յայտնի անձնաւորութիւններ տեսնել, սակայն վարպետ Կարոյի ամենայայտնի յաճախողը Հրաչեայ Ներսիսեանն էր: Եթէ ասեմ, որ Հրաչեան սիրելի անձնաւորութիւն էր մեր քաղաքում, կը նշանակի ոչինչ չասել: Նա պաշտուած մարդ էր եւ պաշտուած (որն, ի դէպ, ամենակարեւորն է) ժողովրդի կողմից: Նա ոչ միայն իր բացառիկ դերասանական տաղանդով, իր խաղով էր գրաւել ժողովրդի սիրտը, այլ առաւել եւս իր մարդկային էութեամբ, ինքն իրենով, որ ինքը Հրաչեայ Ներսիսեանն էր: Եւ նա ինքնին աւելի վեր էր, քան դերասան հասկացութիւնը: Շատ-շատերը, հազարաւորները կային, որ չէին տեսել նրա խաղը, չէին տեսել նրան բեմում, բայց եւ այնպէս պաշտում էին նրան: Բոլորը գիտէին, որ նա մեծ դերասան է: Բայց մեծ դերասաններ էլ ինքն եղել եւ դեռ կը լինեն, սակայն Հրաչեան ուրիշ էր...

Նրան տեսնելը, հանդիպելը մի փոքր տօն էր: Մէկ անգամ եթէ մարդ տեսնէր նրա խորունկ ու ջինջ աչքերի կապոյտը, երբեք չէր մոռանայ այդ հայեացքը եւ կը կրէր այն մշտապէս իր հոգում: Այդ տեսակէտից Հրաչեայ Ներսիսեանին կարելի էր համեմատել միայն Աւետիք Իսահակեանի կերպարի հետ:

Հրաչեայ Ներսիսեանը Սունդուկեան թատրոն աշխատանքի կամ փորձերի առաւօտեան սովորաբար գնում էր տաքսի մեքենայով: Եւ եթէ մեքենան առաւօտեան ժամերին կանգնում էր «Արմենիա»-ի մուտքի մօտ, ուրեմն՝ հաստատ իմացիր, որ նա գնում էր վարպետ Կարոյի մօտ: Բնականաբար Կարօն մեծ դերասանին սպասարկում էր արտասերթ: Դէ ով սիրտ կ'անէր ասելու, թէ «հիմա իմ հերթն է»: Նման մարդն անմիջապէս դուրս կը գրուէր վարպետ Կարոյի յաճախողների ցանկից: Հրաչեայ Ներսիսեանի սպասարկումն ունէր իր չգրուած օրէնքը: Վարպետը նստելուն պէս մի հինգանոց կը հանէր, կը տար Կարոյին ու կ'ասէր. «Հայդէ, մանչս, կարգադրիր, որ շուտ դաջֆէ մը բերեն»: Կարօն էլ իր հերթին կանչում էր հաւաքարարին, որն արդէն գոց գիտէր, թէ ինչ պիտի արուէր...

Երբ Կարօն վարպետին սափրում էր կամ մագերը յարդարում եւ այդ պահին բերում էին սուրճը, Կարօն անմիջապէս դադար էր տալիս եւ վարպետին ընկերանում սուրճի պարագայում: Ես այս պատմում եմ իմ սեփական տեսածի հիման վրայ, քանզի ամիսը մէկ-երկու անգամ յաճախում էի «Արմենիա»-ի վարսավիրանոցը, եւ Հրաչեայ Ներսիսեանն անպայման օրումէջ՝ առաւօտեան ժամերին կամ էլ փորձերից յետոյ տուն գնալիս պիտի այցելէր Կարոյին: Եւ յետոյ մի առանձին բաւականութեամբ կը բարձրանար մի յարկ վերեւ ու կ'ուղղուէր դէպի երեւելիների սեղանը, կը նստէր իր մշտական տեղը եւ նայած տարուայ եղանակին՝ կ'ասէր. «Սա արեւը գլուխս ցաւցուց, է, ինչ կ'ըսեք, չհովնա՞ք քիչիկ մը, «հադէ, Մացօ»», ձմռան պահերին» «Մոսկուերս կը մըսին կոր, սա ցուրտը հոգիս հանեց, է, ի՞նչ կ'ըսեք, չտաքնա՞ք քիչիկ մը, հադէ, Մացօ»»: Մացօն կամ միւս մատուցողները հրամանը շուտ կատարում էին ու վարպետը մի առանձին բաւականութեամբ վա-

ՏՂԱՒՔ, ՊԻՏԻ ՎԱՋԵՆՔ...

ՀՐԱՅՐ ՃԷՊԷՃԵԱՆ

1960-ի վերջաժամերին եւ 1970-ի սկիզբի տարիներն էին: Պէյրութի Հայ աւետարանական կեդրոնական բարձրագոյն վարժարան՝ էշրեֆիէ. 14 տարիներ ապրեցայ այս կրթական հաստատութեան մէջ, ինչ որ կը նշանակէ, թէ հոն անցուցի մանկապարտէզի առաջին կարգէն մինչեւ երկրորդական դասարաններ, նաեւ շրջանաւարտ դարձայ հոնկէ:

Այս ժամանակամիջոցին ապրեցայ տարբեր դասընկերներու հետ, նաեւ՝ ուսուցիչ-ուսուցչուհիներու, որոնք դրոշմեցին ազգային-քրիստոնէական ու ընկերային նկարագիր՝ կրթական ծրագիրին ընդմէջէն: Ապրեցանք մեր մանկութեան, պատանեկութեան եւ դէպի երիտասարդութեան տանող իւրաքանչիւր հանգրուանը, որմէ իւրաքանչիւրը իր բնոյթով եւ յարաբերութիւններով բան մը աւելցուց մեր կրթական կեանքին վրայ: Այս բոլորը կարծէք երէկ էր: Կարծէք՝ այնքան արագ եւ շուտ անցան տարիները՝ հասնելով այսօրուան. նաեւ ժամն է մէկ կողմէ հասունութեան, բայց նաեւ՝ «տերեւաթափի»: Այս վերջինը կեանքի «պարտադրանքներէն» մէկն է, որ պէտք է նաեւ ընդունիլ...

Բայց պէտք է նաեւ վերադառնալ «երէկուան»՝ 1960-1970 տարիներուն, երբ տարբեր ձայներ, ուսուցումներ, յանդիմանութիւններ ու տակաւին, չարութիւններ եւ պատիժներ կ'ամբողջացնէին մեր կեանքերը: Այսպէս, քար առ քար, այս բոլորը կը կերտէին մեր նկարագիրը՝ հիմքը դնելով հայեցի ու քրիստոնէական նկարագիրին որպէս հայկական վարժարանի յարկին տակ համախմբուած աշակերտներ պատրաստելու համար մեզ վաղուան, որ արդէն այսօրն է: Այդ տարիներուն չեմ գիտեր, թէ կրնայի՞նք «տեսնել» այսօր: Բայց ուրախ եմ, որ ապրեցայ այդ բոլորը հայկական վարժարանին մէջ, որպէսզի տեսնեմ այսօրը՝ իր ամբողջութեան մէջ...: Այդ «ամբողջութիւնը» մէկ մէկ պէտք է քակել, որպէսզի կարելի ըլլայ տեսնել նոյնինքն այդ ամբողջութեան հիմքը դնող(ներ)ը: Ովքե՞ր էին եւ ինչպէս ըրին այս բոլորը:

Այդ մէկ մէկ քակուած իրականութիւններուն մէջ էր նաեւ Վարդգէս Էսքիպաշեանը՝ մեր մարմնակրթանքի ուսուցիչը, որուն յաճախ կրկնուող նախադասութիւնները մարմնակրթութեան դասապահներուն՝ «Տղա՛ք, պիտի վազենք...»:

Շրջանաւարտ եղած էր Կեդրոնական բարձրագոյն վարժարանէն, հետեւած էր մարմնակրթութեան դասընթացներու մասնագիտութեան Լիզպոնի մէջ եւ վերադառնալով Պէյրութ՝ լծուած էր նուիրական առաքելութեան-ասպարէզին՝ ուսուցչական գործին: Այսպիսով սկսած էր իր կեանքի ասպարէզը՝ նոյնինքն իր ուսանած վարժարանին մէջ:

Հաւատացած ու նուիրուած էր իր ընտրած մասնագիտութեան, բայց նաեւ նոյն այդ մասնագիտութիւնը աւիթ էր ուսուցչական եւ կրթական գործին նուիրուելու: Իրեն համար մարմնակրթանքը աշակերտին դաստիարակութեան մէկ ամբողջական ծրագիրին կարեւոր միաւորն էր: Կարելի չէր զայն նկատել երկրորդական կամ անցողակի, ճիշդ այդ պատճառով

Խիստ էր ու խստապահանջ: Մէկ կողմէ կու տար իր լաւագոյնը, բայց նաեւ կ'ակնկալէր նոյնքանը: Այս իմաստով, մարզանքի դասապահները մէկ կողմէ դարձան հետաքրքրական, բայց նաեւ յոգնեցուցիչ եւ ոչ ժամանցի առիթներ: Կային՝ պրն. Վարդգէսը եւ իր ցուցմունք-հրահանգները՝ «Տղա՛ք, պիտի վազենք»:

Վազելը իրեն համար դպրոցի շրջափակին մէջ չէր կատարուեր, այլ՝ դպրոցէն դուրս: Գծած էր իր յստակ քարտէսը: Դուրս պէտք էր գայինք դպրոցին մեծ դռնէն եւ թեքուելով ձախ՝ նպարավաճառ Ազարի քովի նեղ գառիվայրէն իջնելով, ապա աջ՝ Մոնթէ Նապահանի աստիճաններուն քովէն դէպի վեր, դարձեալ աջ գորաւոր գառիվերէն ելլելով՝ հասնելու համար Ս. Յակոբ եկեղեցի հանդիպած ճամբուն անկիւնը, ապա թեքուելով աջ՝ հասնելու համար դպրոց: Այս շրջագայութիւնը պէտք էր ընել երկու կամ երեք անգամ: Վազելուն հետ կար նաեւ «հանդիսատեսներու» հոծ բազմութիւնը...: Հայր-մայր, դուռ-դարացի, նպարավաճառ, կոշկակար՝ բոլորը ծանօթ. անոնք պիտի հետեւէին մեզի, բայց արդեօք մեր խնթութեան անպայմանօրէն հարց տալով, թէ՞ «այս չորձերէնք ինչո՞ւ փողոցները կը վազեն...»:

Մեր այս վազելու գործընթացը չունէր եղանակի լաւ ու ամպոտ օրերու հասկացողութիւն: Պիտի վազէինք նաեւ անձրեւոտ օրերուն, կարելի չէր փախուստ տալ՝ պատճառաբանելով եղանակը... Տակաւին ի՞նչ խօսք՝ «սուտ» հիւանդ ձեւացնողներուն ճակատագիրին մասին: «Գլուխս կը ցաւի» եւ կամ «Չըմուծիւն ունիմ»-ներով կարելի չէր համոզել պրն. Վարդգէսը: Կրնար ձեռքը դնել մեր ճակտին՝ ստուգելու համար, թէ Չըմուծիւն ունի՞նք թէ՞ ոչ, եւ կամ մեր աչքերուն նայելով ըսէր՝ «բան մը չունիս...»:

Վարդգէսը նաեւ հիմնադիր անդամ էր ԼԵՎԱՄ-ի խաղերուն եւ անոր յանձնախումբերուն. այս իմաստով մեզ կը պատրաստէր այդ միջդպրոցական մրցումներուն եւ խաղերուն: Կ'ապրէր այդ բոլորը իր ամբողջ էութեամբ: 100 մեթր վազք, դրօշարշաւ, մէկ քայլ ուստում, պասքեթպոլ, վոլիպոլ, ֆութպոլ եւ տակաւին... Այս բոլորը իրեն համար նուիրական կեանք էր, որ պէտք էր ջամբէր հաչ նոր սերունդին: «Քոչ» էր... Գիտէր՝ ո՞ւր եւ ինչպէ՞ս պէտք էր ցուցմունք տար, բայց նաեւ կը բարկանար ու կ'ընդվզէր սխալներուն համար: Կեդրոնական բարձրագոյն վարժարանին կողքին նաեւ կը պաշտօնավարէր Սոֆիա Յակոբեան վարժարանին մէջ. ԼԵՎԱՄ-ի խաղերուն, եթէ պիտի ճակատէինք Սոֆիա Յակոբեան վարժարանին

ՏՂԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՁԱՆ ԹԱՐԻԻՉ

ՆԵԿՏԱՐ ԳԱՐՈՒՆԻ

Ինչպէս գիտենք, լրացաւ Տրդատարին «Ձան Թարիի» հիմնադրման՝ Գործադիր վարչութեան:

Ի խորոց սրտի գալիս եմ իմ երախտագիտական խօսքն ասելու բոլոր անդամ-անդամուհիներին, որոնք բոլորիս ծանօթ են իրենց մշտական գործունէութեամբ, նիւթական թէ բարոյական մասնակցութեամբ՝ պայքարելով շատ ու շատ խոչընդոտների դէմ եւ միշտ յաջողակ լինելով:

Կ'ուզեմ նշել շատ զեղեցիկ մտայնացումը վարչութեան, որ կազմակերպել էր Ս. Թադէոս առաքելի ուխտագնացութեան օրուայ վերջիշումը Կիրակի, Յուլիսի 14ին: Լա Քրեսենթա զբօսայգու ծառախիտ շրջանում հաւաքուած մօտ 200 հոգինոց բազմութիւնը ունեցաւ հոգեկան բաւարարուածութեան անմոռաց պահեր:

Շատ բարձր է իմ տպաւորութիւնը, որ տողերն անգոր են արտայայտելու:

Կատարուեց «Հայր մեր»ի եր-

դէմ պրն. Վարդգէս միայն հեռուէն կը հետեւէր իր «բոլոր» տղոց... Վերջապէս՝ բոլորս ալ իր «տղաներն» էինք՝ հայ աշակերտները, որոնց միջեւ խտրութիւն չկայ, բոլորս սիրելի էինք իրեն համար, կարեւոր էր, որ իւրաքանչիւրս լաւ մեծնայինք: Այդ համոզումէն մեկնած՝ խտրութիւն չէր դնել իր կեցուածքով եւ հեռուէն կը հետեւէր իւրաքանչիւրիս:

Պրն. Վարդգէս Էսքիպաշեան իր կրթական ծառայութիւնը շարունակեց Հռիփսիմեանց վարժարանին մէջ: Ժողովրդային ասացուածքը կ'ըսէ՝ թէեւ լեռները իրարու չեն հանդիպիր, բայց մարդիկ անպայման կը հանդիպին: Տարիներ ետք պրն. Վարդգէսին հետ դարձեալ սկսայ հանդիպիլ, բայց այս անգամ գաւազներուն միջոցով՝ Հռիփսիմեանց վարժարանին մէջ: Տարիներու ընթացքին բոլորս ալ փոխուած էինք, նաեւ ինք, բայց իր ուժը, կորովը եւ նուիրումը նոյնն էին: Հաստատ իր կոչումին կարծես միայն՝ «երէկ» էր, որ սկսած էր իր ասպարէզին եւ կը շարունակէր սորվեցնել նոյն աշխուժութեամբ: Ատենը մէկ Հռիփսիմեանցի մէջ կը հետեւէր իր դասաւանդումներուն, բայց կ'երթայի անցեալի էշրեֆիէի փողոցները, ուր կար իր ձայնը, որ մեզ կը մղէր՝ «Տղա՛ք, պիտի վազենք...»: Ուժն էր, որ եթէ տարիքին հետ չտկարացաւ, բայց հիւանդութեամբ սկսաւ շիջիլ... Կ'իմանայի, թէ պրն. Վարդգէս

զեցողութիւնը, ապա մատուցուեցին համադամ ուսելիքներ:

Յատկապէս ուզում եմ նշել մեր անուանի եւ շնորհալի արուեստագէտ Աշոտ Ամիրխանեանի ստեղծագործութիւնը՝ վանքի «մաքեթը», որ կարծես Թադէի վանքն էր՝ սլացիկ կանգնած մեր դիմաց. այն մեզ տանում էր դէպի անցեալ, ուղեկցում էր խաղաղութեամբ, անտեսանելի դարձնում տեսանելի, լուսաւորում էր աստուածային լոյսով, որը թափանցում էր մարդկային հոգու խորքը եւ ուխտաւորին կանչում էր աղօթքի:

Մեր աւանդական սովորութիւնները եւ մշակույթը ազգի գոյատեւման ու յաւերժութեան միջոցներն են, իսկ մեր հարուստ լեզուն մի մեծ գանձ է, որ պիտի պահենք եւ պահպանենք:

Կրկին անգամ շնորհակալութիւն եմ յայտնում գործադիր մարմիններին՝ իրենց նպատակի իրագործման համար՝ ցանկանալով կորով, ուժ, յաջողութիւն եւ յարատեւութիւն:

Կեցցէ՛ «Ձան Թարիի»:

անհանգիստ էր: Վերջին անգամ գինք տեսայ Հռիփսիմեանց վարժարանին 90-ամեակի ճաշկերոյթին, փետրուար 2013-ին: Ողջագուրուեցանք: Իմ «հին» ուսուցիչներէս էր, ես ալ՝ իր նոյնքան «հին» աշակերտներէն: Դժուար էր իրեն համար խօսիլը: Բայց ամէն ջանք ըրաւ, որպէսզի ըսէ եւ հասկցնէ՝ «Կը կարգամ յօդուածներդ եւ հպարտ եմ: Շարունակէ՛...»:

Պրն. Վարդգէսին ուժը մտաւ իր վերջնական հանգիստին մէջ, բայց մնաց պրն. Վարդգէսին ձայնը, որ մեր կեանքերուն տուաւ նոյնքան մղիչ ուժն ու պատգամը՝ «Տղա՛ք, պիտի վազենք»: Ան տուաւ ուժը վազելու, բայց նաեւ ապրելու, կեանքի մէջ «վազել»-ու իտեղալի եւ արժէքի հասկացողութեամբ: Պրն. Վարդգէսը՝ «քոչըր», հաւատաց, որ աշակերտին կրթութիւնը իր ամբողջական դաստիարակութեան մէջ է: Այս առումով ան չխնայեց թէ՛ ուժ եւ թէ՛ նոյնքան ձայն, որպէսզի մեզ մղէ կեանքի մէջ միշտ վազելու...:

Պրն. Վարդգէսը «հին» ուսուցիչ մըն էր, որ երբեք «չհինցաւ», որովհետեւ հաւատաց իր առաքելութեան եւ գործին կարեւորութեան, հաւատաց որ՝ հայ տղաքը պէտք է վազեն հայօրէն, հայութեամբ եւ հայուն համար...:

«Տղա՛ք, պիտի վազենք...»:

Անցեալէն յուշ, բայց՝ այսօրուան եւ վաղուան համար ապրելու մղիչ ուժ...:

2013-2014 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՎԵՐԱՄՈՒՏԸ

«Թող որ գրկիդ մէջ ամուր ապաստան,
Քեզ սիրելի սորվինք մեր քաղցր Հայաստան»
Եղուարդ Տարօնեան

19 Օգոստոս, 2013-ն է. շուտով պիտի հնչէ Մերտինեան Հայ Աւետարանական Վարժարանի վերամուտի առաջին զանգը. նախորդ գիշերը շատեր անձկութեամբ սպասեցին առաւօտը, դպրոցական առաջին օրն էր...

Ամէն կողմ խանդավառութիւն կը տիրէ. միայն նորեկներն են, որոնք մտահոգ կը դիտեն իրենց շրջապատը... ո՞վքեր պիտի ըլլան իրենց ընկերները...

Սպասուած զանգը հնչեց ժամը 8:00ին: Ուսուցիչներու օգնութեամբ աշակերտները շարունեցան դասարանային կարգով, բակին մէջ, ուր տեղի ունեցաւ նոր տարեշրջանի վերամուտի պաշտօնական հանդիսութիւնը: Բացի աշակերտներէն, ներկայ էին նաեւ մեծ թիւով ծնողներ:

Հանդիսութիւնը սկսաւ ամերիկեան եւ հայկական գոյգ քայլերգներու ունկնդրութեամբ, աշակերտները կատարեցին տարուան առաջին ուխտերը՝ անգլերէն եւ հայերէն լեզուներով որմէ ետք խմբովին արտասանեցին 23րդ Սաղմոսը:

Բացման աղօթքը կատարեց եւ վերամուտի իր անդրանիկ ողջոյնի խօսքերը փոխանցեց Վեր. Յովսէփ Մաթոսեանը. ապա խօսք առաւ վարժարանի տնօրէնուհի Տիկ. Լինա Արսլանեանը. ինչպէս միշտ՝ ան «լաւատեսութեամբ եւ խանդավառութեամբ» դիմաւորեց ուսումնական նոր տարին, բարի գալուստ մաղթեց իր հին ու նոր աշակերտներուն, պատկան մարմիններու ներկայացուցիչներուն, ուսուցչակազմին, պաշտօնէութեան եւ անշուշտ բոլոր ծնողներուն: Ան շեշտեց Մերտինեան վարժարանի նպատակը՝ «հայ մանուկին ջամբեր որակաւոր ուսում եւ գիտութիւն, ինչպէս նաեւ հայեցի եւ քրիստոնէական դաստիարակութիւն»: Արդարեւ, մեծ համոզումով կը կրկնէք Արամ Ա. Վեհափառ ՀՕր խօսքը՝ «Սփիւռքի մէջ մեր ոտքին տակ չունէինք հայրենի հող, սակայն մեզի համար եկեղեցին, Դպրոցն ու Հայ Մշակոյթը դարձան Հայրենիք. ո՛չ ոք չի կրնար թերազնահատել այս երկու նուիրական կառուցներուն վիճակուած սրբազան դերը»: Այնուհետեւ Տիկ. Արսլանեանը

խօսեցաւ վարժարանի շրջափակէն ներս տեղի ունեցած հիմնական վերանորոգման աշխատանքներուն մասին, յատուկ շնորհակալութիւն յայտնեց շինութեան յանձնախումբի ժրջան ատենապետ Պրն. Գօգօ Պալեանին, ներկայացուց նոր ուսուցիչներ՝ Տիկ. Մարիթան Գէորգեանը՝ մանկապարտէզ, Տիկ. Արմինէ Նալպանտեանը եւ Մարիա Եարալեանը՝ նախակրթարան-միջնակարգ, եւ Պրն. Թոմիկ Իրանտեանը՝ մարզական պատասխանատու:

Տիկ. Արսլանեանի խօսքի աւարտին, Տէրուական աղօթքի երգեցողութեամբ վերջ գտաւ 2013-2014 տարեշրջանի վերամուտի պաշտօնական հանդիսութիւնը. աշակերտները՝ իրենց դաստիարակներու առաջնորդութեամբ ուղղուեցան իրենց դասարանները:

Նոյն օրը, առաւօտեան ժամը 9:30ին տեղի ունեցաւ Մերտինեան վարժարանի նախամանկապարտէզի պաշտօնական վերամուտի հանդիսութիւնը:

Բացման աղօթքը կատարեց Տիկ. Լենա Էքմէքճեանը, Հոգաբարձութեան կողմէ ողջոյնի խօսքերով ելոյթ ունեցաւ Օրդ. Հելէն Հայկը, ապա խօսք առաւ նախամանկապարտէզի պատասխանատու՝ Տիկ. Մակի Թօփալեանը, որ բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն եւ հրաւիրեց ծնողները, որ հանդիսութենէն ետք այցելեն իրենց զաւակներուն դասարաններն ու խաղաղապարտ:

Վերջին անգամ ելոյթ ունեցաւ Տնօրէնուհի Տիկ. Լինա Արսլանեանը, որ իր կարգին ողջունեց ներկաները, անոնց տուաւ կարգ մը տեղեկութիւններ, բացատրեց կարգ մը օրէնքներ եւ մաղթեց որ կակուղ թաթիկները ունենան բարի եւ յաջող տարի մը:

Հազար փառք ու պատիւ Հայ Դպրոցին, որ ո՛չ միայն ուսում ու կրթութիւն կը ջամբէ հայ մանուկին, ո՛չ միայն ազգային նկարագիր կը կերտէ, այլ նաեւ տիպար հայ քրիստոնէաներ կը պատրաստէ, որոնք գալիքի մեր առաջնորդները պիտի դառնան, որոնք պիտի շարունակեն Ս. Մեսրոպի, Քաջ Վարդանի ու բազմահազար հին թէ նոր հայ հերոսներու գծած սրբազան ուղիով ընթանալ եւ շարունակել անոնց անգնահատելի առաքելութիւնը:

ՀԲԸՄ ԿԱՍՈՒՆԱՅԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԾԱՐԲԱՐԸ ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԱՎԱՐՏԵՑԱԲ

ՀԲԸՄի բոլոր ամառնային ծրագիրներուն նման, ՀԲԸՄի Փաստինայի ամառնային ճամբարն ալ եւս՝ Յունիս 24էն Օգոստոս 2, տրամադրեց հոգատար շրջապատ մը, ուր երեխաներն ու պատանիները կրնային զարգացնել, գնահատել ու սիրել իրենց մշակութային ժառանգութիւնը՝ կազմելով բարեկամութիւններ իրենց ազգակից ընկերներուն հետ:

Երկրորդ տարին ըլլալով, աւելի մեծ թիւով մասնակցողներ ոգեւորութեամբ կը սպասէին այս նախաձեռնութեան, որուն ընթացքին անոնք անցուցին հինգ ամսուանաւր շաբաթներ՝ հանդիպելով նոր ընկերներու, վայելելով հաճելի ժամանց ու խաղերու ծրագիրներ՝ մարզական խաղեր, արուեստներու ուսուցում, խոհարարութիւն, համակարգիչներու գործածման հմտութիւն, եւ այլն:

ճատրակ եւ պաշտպանողական արուեստի գործունէութիւններ, ինչպէս նաեւ ճամբարին մասնակցելու կարելիութիւն տրուած է 3-6 տարեկան մանուկներու համար, մասնագիտական ծրագրով եւ յարմարելով անոնց պահանջներուն»:

Տիկ. Սէօլէմեզեան եղած է ՀԲԸՄիութեան Գալիֆորնիոյ ճամբարի տնօրէնուհի անոր հիմնադրութենէն ի վեր, ան իր հետ բերած է տարիներու փորձառութիւն երեխաներու աճման եւ զարգացման մարզերուն մէջ՝ ինչպէս նաեւ երկարամեայ միութենական ծառայութիւն Միջին Արեւելքի եւ Գալիֆորնիոյ մէջ, ընկերային եւ սկստական շարժումներուն հետ առնչուած:

Ամերիկեան ճամբարի Ընկերակցութեան որդեգրած օրէնքներով այս ճամբարին ալ նպատակն է ստեղծել ապահով մթնոլորտ,

ճամբարին մասնակցեցան 140է աւելի՝ 3էն 13 տարիքի երեխաներ, որոնք վայելեցին հսկողութիւնը փորձառու երիտասարդներու, ՀԲԸՄի Վաչէ եւ Թամար Մանուկեան կեդրոնին մէջ:

ճամբարի մասնակցողները սորվեցան թատերախաղեր, երգեր, հայոց պատմութիւն ու հայկական պարեր: Իւրաքանչիւր Չորեքշաբթի օր ուրախութիւնը կը հասնէր իր գագաթնակէտին, երբ կարճ ճամբորդութիւններով անոնք կ'այցեցէին Փաստինայի պատանեկան անջրպետային թանգարանը, Լոնկ Պիչ քաղաքի ձկնարանը կամ Լա Պրէպի «Tar Pits»ը:

ճամբարի ընդհանուր պատասխանատու Տիկ. Կարինէ Սէօլէմեզեան հետեւեալ տեղեկութիւնը կու տայ. «Մենք հարց տուինք նախորդ տարուան մասնակցող երեխաներու ծնողներուն եւ իրենց պահանջքին եւ մեծամասնութեան փափաքին ընդառաջելով՝ այս տարուան ծրագրին մէջ աւելցուցինք

ոգեւորիչ եւ հոգատար շրջապատ մը բոլոր մասնակցողներուն համար: Պատանիները կը վայելեն մարզադաշտը, ընդարձակ բակը, պարի եւ երգի սենեակները, համակարգիչի դասարան մը՝ սարքաւորուած եւ մասնագիտացուած արհեստավարժութեամբ, թատերասրահ մը երգի եւ թատերգութեան համար ու սարքաւորուած խոհանոց մը խոհարարական դասերու համար: Ունենալով հսկիչ պահակ մը, ծնողները մտքի խաղաղութիւնը ունէին վստահ գիտնալով թէ ապահովութիւնը ամենէն կարեւոր ազդակներէն մէկն է ՀԲԸՄի Փաստինայի ամառնային ճամբարի ծրագրին համար:

Յիշողութեան արժանի է նաեւ՝ 27 աշխոյժ առաջնորդներէ, խորհրդատուներէ, ինչպէս նաեւ 15 կամաւորներէ կազմուած պատանի ու երիտասարդ միութենականներու խումբ մը իր մասնակցու-

ՆՈՐ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐ ԵՒ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ ԵԿԵՂԵՑՒՅՊՈՅ ՊՐԻՍՄԱԿԵՆ ԴԻՏՈՒԱԾ

Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի Հոգեւորականաց Վարչական Ժողովը տեղի ունեցաւ Երեքշաբթի, Օգոստոս 20, 2013-ին, առաւօտեան ժամը 10:00-ին, Առաջնորդարանի «Միպիլ Աբրահամեան» ժողովասրահին մէջ, նախագահութեամբ Թեմիս Առաջանորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի եւ Հոգեւորականաց դասուն, որուն ներկայ էին՝ Հոգշ. Տ. Տաճատ Ծ. Վրդ. Եարտրմեան, Արժ. Տ. Մանուկ Ա. Քհնյ Մարգարեան, Արժ. Տ. Եղիա Ա. Քհնյ Հայ-րա-պետեան, Արժ. Տ. Վազգէն Քհնյ Մովսէսեան, Արժ. Տ. Տաթեւ Քհնյ Յարութիւնեան, Արժ. Տ. Աւետիս Քհնյ Աբովեան, Բրշ. Մկրտիչ Սրկ. Քիսաչիկեան, որպէս վարիչ Երիտասարդաց Բա-ժան-մուն-քին, եւ Մաշտոց Չօպանեան, որպէս վարիչ Քրիստոնէական Դաստիարակութեան Բա-ժան-մուն-քին:

Սրբազան Հօր բացման աղօթքէն ու բարի գալուստի խօսքէն յետոյ, ան ներկայացուց ժողովի օրակարգը, որ կ'ընդգրկէր հետեւեալ նիւթերը՝

1. Առաջնորդարանի հետ Ծուխերու կապի աշխուժացում.
2. Երիտասարդական ծրագիրներ՝ ACYO, CYMA, Ամառնային ձամբար եւ ինքնութեան ծրագիր.
3. Կիրակնօրեայ եւ Շաբաթօրեայ վարժարաններ.
4. Եկեղեցւոյ մարտավարութիւն.
5. Հայոց Յեղասպանութեան 100-ամեակ.
6. Հոգեւորականաց Հանգստեան թոշակի քննարկում.
7. Հոգեւորականաց ժողովի նախապատրաստութիւն.

Ժողովականները այս օրակարգի նիւթերը քննարկեցին ի մտի ունենալով հետեւեալ կէտերը.՝

- 1.- Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Մարտավարութիւնը: Մարտավարութիւն ըսելով կը հասկնանք, առաքելութիւնն ու նպատակը Եկեղեցւոյ, թէ ինչպէս կարելի որոնելու որդեգրել ձեւեր ու մեթոտներ, որով կարելի ըլլայ մեր հաւատացեալ ժողովուրդի գաւակներուն կեանքին ու աւօրեային մէջ իմաստ ստանայ Եկեղեցին որպէս իրենց հարազատ հոգեւորատունը, հոն ուր անոնք հոգեւոր ծնունդ ստացան Սուրբ Աւագանէն մկրտութեան խորհուրդով, հոն ուր փրկչին Յիսուս Քրիստոսի փրկարար Մարմինն ու Արիւնը, որպէս հոգեւոր սնունդ, ու տակաւին, հոն ուր աստուածային օրհնութեամբ եւ շնորհքով փոքրիկ եկեղեցիներ կը կազմուին Ս. Պատարանի խորհուրդով: Ահա այս իմաստով, մարտավարութեան այս շրջագիծէն ներս նկատի առնուած են հետեւեալ աշխատանքային ծրագիրները.՝
 - ա.- Հաւատացեալներու մասնակցութիւնը Պատարագի երգեցողութեան որպէսզի անոնք մասնակից դառնան Պատարագի խորհուրդին եւ դիտողի դերին ու կրաւոր-րա-կան վիճակի մէջ չըլլան: Առձեռն Պատարագի գրքովի պատրաստութիւն, որ փորձառական ընթացքի մէջ է, որպէսզի եկեղեցւոյ դպրաց դասին հետ միասին հաւատացեալները մասնակցին երգեցողութեան:
 - բ.- Սուրբ Մկրտութեան խոր-

հուրդին բացատրութիւնը ծնողներուն եւ կնքահօր, որպէսզի մկրտութեան արարողութիւնը չզառնայ սոսկ ծիսակատարութիւն, այլ՝ պատասխանատուութիւն, որպէս հոգեւոր ծնունդ երեխային: Այս իմաստով հանդիպումներ տեղի պիտի ունենան ծնողներու եւ կնքահօր հետ միասին: Այս աշխատանքները պիտի սկսին 2014 թուականին:

գ.- Օր ըստ օրէ թիւը առաւել եւս կ'աճի ընտանեկան յարկէն ներս դժուարութիւններու, բռնութիւններու, անհասկացողութեան, ֆինանսական եւ այլ վիճակներու, որոնք կ'աւարտին կամ ամուսնալուծմամբ եւ կամ որոշ բարդութիւններ չառաջացնելով եւ անոնց բացասական հետքը թողելով տան անդամներուն, եւ ի մասնաւորի երեխաներուն վրայ: Այս իսկ իմաստով, Արեւմտեան Թեմէն ներս սկսած նոր ծրագիր մը «Տաթեւ», որ կը միտի օգնութեան ձեռք երկարեւոյն աշխարհի պարագաներուն, որ տեղ կարիքը կը զգացուի սիրոյ ու գուրգուրանքի: Ահա այս ծրագրին մաս կազմող ծառայութեան նոր աշխատանք մըն է որ պիտի սկսի «Ամուսնութեան Խորհրդատուութիւն» (Marriage Counseling), ուր տեղի պիտի ունենան դասախօսական շարքեր, խորհրդատուութիւններ բոլոր անոնց որոնք կը պատրաստուին իրենց ընտանեկան բոյնը շինելու, որպէսզի կարենան դիմագրաւել այսօրուան դժուարութիւնները ամուր պահելու համար աստուածային սիրոյ բոյնը: Այս ծրագրի նախապատրաստական աշխատանքները պիտի սկսին 2014 թուականին:

դ.- Նկատի առած ընտանեկան այս դժուարութիւնները, 2011-ին, Սրբազան Հօր օրհնութեամբ եւ Տ. Վազգէն Քհնյ Մովսէսեանի գլխաւորութեամբ կեանքի կոչուեցաւ «Տաթեւ» գրասենեակը օգնութեան ձեռք երկարելու ընտանքներուն, ու մանաւանդ անոնց որոնք կ'ենթարկուին այսպիսի վիճակներու:

ե.- Եկեղեցւոյ մարտավարութեան հետ կապուած մէկ այլ ուրիշ ծրագիր մը եւս քննարկուեցաւ, պաշտօնաթերթի եւ կայքէջի մը վերսկսիլը (Open Window), մեր ժողովուրդի գաւակներուն տրամադրութեան տակ դնելու նիւթեր, հարցեր, քննարկումներ, տեսակէտներ կապուած մեր ընկերային, դաստիարակչական, եկեղեցական ու հոգեւոր մարզէն ներս:

զ.- Հայոց Յեղասպանութեան 100-Ամեակի պատրաստութեան աշխատանքները:

2015 թուականը կարեւոր թուական մը պիտի ըլլայ մեր Հայ ժողովուրդի գաւակներուն համար, ոչ որպէս նահատակութեան չիշեցում, այլ որպէս յարութեան ու նոր կեանքի հրաւէր կոչ, «Անցեալը յարգելու, ներկան ճանչնալու եւ ապագան կերտելու» իմաստով: 100-Ամեակի աշխատանքային ծիրին մէջ կան հետեւեալ ծրագրերը.

- ա.- Պատաններու պատրաստութիւն, որոնց վրայ արձանագրուած «100-Ամեակ Յեղասպանութեան, Յարութիւն եւ Կեանք: Յարգել Անցեալը, Ճանչնալ Ներկան, Կերտել Ապագան» խորագրով:
- բ.- Տեսաերիզի ցուցադրութիւն «Յեղասպանութեան Որբերը» հեղինակ՝ Պարետ Մարոնեան:
- գ.- Յուշարձանի գետեղում,

Շաբ. ք էջ 19

ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ Տ. ԽԱԺԱԿ ԱՐՔ. ՊԱՐՍԱՍԵԱՆ ՔԱՅԱՆԱՅ ԶԵՌՆԱԴԻԵՑ ԲՐՇ. ԱԲԵՏԻՍ (ՃԱՍԹԸՆ) ՍԱՐԿԱՒԱԳ ԱՃԱՍԵԱՆԸ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւելեան Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Խաթակ Արք. Պարսամեան քահանայ ձեռնադրեց Տալաս Թէքսասի Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ հոգեւոր մատակարար՝ Բրշ. Աւետիս (Ճասթըն) Սրկ. Աճամեանը:

Ձեռնադրութեան արարողութիւնը, հոծ թիւով հաւատացեալներու մասնակցութեամբ, տեղի ունեցաւ Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ մէջ: Շաբաթ, Օգոստոս 24, Երեկոցեան տեղի ունեցաւ Կոչման արարողութիւնը: Իսկ Կիրակի, Օգոստոս 25, Եպիսկոպոսական Ս. Պատարագի ընթացքին կատարուեցաւ ձեռնադրութեան եւ օծման արարողութիւնը: Ձեռնադրութեան խորատու խրատները Գրիգոր եւ Գլարար Զոհրապ Տեղեկատուութեան Կեդրոնի տնօրէն Հոգշ. Տ. Դանիէլ Վրդ. Ֆրնտրեան: Ներկայ էին նաեւ Առաջնորդի Փոխանորդ Հոգշ. Տ. Սիմէոն Աբղ. Օտապաշեան, Արժ. Տ. Ներսէս Ա. Քհնյ. ձեպէճեան, Արժ. Տ. Մարտիրոս Ա. Քհնյ. Չեւեան եւ Արժ. Տ. Միքայէլ Քհնյ. Տէվէճեան: Կնքահայրերն էին վարդան եւ Արա Աճամեաններ:

Երգեցողութիւնը կատարեց եկեղեցւոյ դպրաց դասը՝ ղեկավարութեամբ Ս. Վարդան Մայր Տաճարի դպրաց դասի խմբավար Խորէն Մէլիքեանի:

Թեմակալ Առաջնորդ Սրբազան Հայրը նորընծայ քահանային ճակատն ու ձեռքերը Ս. Միլոնով օծելու պահուն գաջն վերանուանեց Տէր Դեւոնդ Քահանայ:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը ի մէջ այլոց ըսաւ. «Դուկասի Աւետարանի Դ. գլխի 18-րդ համարին մէջ կը կարդանք. «Տիրոջ հոգին իմ վրաս է, զիս այս պատճառաւ իսկ օծեց. զիս զրկեց աղքատներուն աւետարանելու, սրտաբեկ հոգիները բժշկելու եւ գերիները ազատելու. . . »:

«Որեւէ ձեռնադրութեան ընթացքին, ինչպէս այսօր, ներկաները ակնաստես կ'ըլլան մեծ հրաշք-խորհուրդի կատարման, ձեռնադրուող անձը տարբեր անձ մը կը դառնայ: Այս փոփոխութիւնը տեսանելի չէ մեր աչքերուն: Սակայն շատ խոր ազդեցութիւն ունի ձեռնադրուողի ներաշխարհին մէջ: Այսօր, Սուրբ Հոգին ներգործեց Աւետիս (Ճասթըն) Սարկաւազ Աճամեանին վրայ եւ ան նոր անձ մը դարձաւ, հովիւ մը՝ Յիսուս Քրիստոսի հօտին: . . . Այսուհետեւ այս նոր անձը Քրիստոսը պիտի ներկայացնէ իր հօտին եւ իր հօտը՝

Յիսուս Քրիստոսին: . . . Այսօր՝ պատասխանատուութեան ծանր բեռ մը կը դրուի նորած Տէր Դեւոնդի ուսերուն: Եւ ես խոր հաւատք ունիմ որ իր լուծը քաղցր պիտի ըլլայ եւ իր բեռը՝ թեթեւ: . . . Աստուած մեզմէ իւրաքանչիւրին համար մասնաւոր ծրագիր մը ունի: Մեր պարտականութիւնն է գիտակցիլ այդ ծրագիրին եւ քաջութիւնը ունենալ ընդունիլ եւ իրականացնել այդ ծրագիրը: . . . Իմ մաղթանքս է որ մեր Տէրը առաջնորդ հանդիսանայ Տէր Հօր, պաշտպանէ զինք եւ յաջողութեամբ պսակի իր նոր առաքելութիւնը: Թող Տէրը օրհնէ Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ հաւատացեալները, որոնք անհամբերութեամբ կը սպասէին այս օրուան»:

Յաւարտ Ս. Պատարագի՝ ներկայ հաւատացեալները եկեղեցւոյ դասին մէջ շնորհաւորեցին նորած Տ. Դեւոնդ Քհնյ. Աճամեանը եւ համբուրեցին Ս. Միլոնով օծուած անոր ձեռքը:

Տէր Դեւոնդ Քահանան իր քառասունքի շրջանը պիտի անցնէ Ս. Ներսէս Ընծայարանին մէջ:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ
Քահանայական ձեռնադրութեան ետք՝ եկեղեցւոյ ծիսական խորհուրդը ընդունելութիւն մը սարքած էր Hilton Dallas Lincoln Center-ի մէջ: Հանդիսութեան բացման աղօթքը կատարեց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Խաթակ Արք. Պարսամեան, որ ըսաւ. «Եւ շատ ուրախ եմ որ դարձեալ կը գտնուիմ Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ ծուխին մէջ եւ առիթը կ'ունենամ հաւատացեալներուն հետ աղօթելու: Ես կը յիշեմ այն օրերը, իմ վարդապետութեան շրջանին, երբ կ'այցելէի սակաւաթիւ անդամներ ունեցող այս նոր կազմակերպուող ծուխը եւ Ս. Պատարագ կը մատուցանէի համեստ սրահի մը մէջ: Անցնող աւելի քան 20 տարիներու ընթացքին ծուխը բացմացաւ եւ նուիրեալ բարերարներու ու ղեկավարներու ջանքերով վերածուեցաւ կազմակերպուած ծուխի մը, ունեցաւ իր աղօթատեղին եւ Քէչէճեան սրահը: Այսօրուան խանդավառիչ եւ նոյն ատեն յուզումնալիտ ուրախութիւնը զգալի է բոլորին աչքերուն մէջ եւ դէմքերուն վրայ: Ինչպէս վերնատան մէջ Յիսուսի աշակերտները յուսահատ վիճակ մը ունէին եւ յանկարծ Ս. Հոգին ներշնչեց զանոնք եւ անոնք սկսան նոր առաքելութեան Շաբ. ք էջ 19

ԽՐԱՏՆԵՐ՝ ՅԱՂԹԱՅԱՐԵԼՈՒ ԿԵԱՆՔԻ ՏԽՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կեանքը ամբողջութեամբ տրամադրէ անկեղծ զգացումի մը եւ քեզ իր մէջ ընդգրկող սրտի մը համար եւ ոչ մէկ վայրկեան տրամադրէ փախուստ տուած սիրականի մը կամ առանց պատճառի քեզ լքած սրտի մը համար:

Մի՛ յուսահատիր, եթէ ոտքերդ սահին եւ իջնաս լայն փոսին մէջ, որովհետեւ անկէ դուրս պիտի ելլես աւելի զօրացած:

Աստուած համբերողներուն հետ է:

Մի՛ փորձեր կրկնել երէկուան հաշիւներն ու անոր մէջ ունեցած կորուստներդ, որովհետեւ երբ անցեալին տերեւները թափին, ետ պիտի չգան անգամ մը եւս: Սակայն ամէն նոր գարնան հետ նոր տերեւներ պիտի ծաղկին: Նայէ՛ աչք տերեւներուն, որոնք երկնքին դէմքը կը ծածկեն եւ մոռցի՛ր գետին ինկած տերեւները:

Եթէ երէկը կորսուեցաւ, դուն ձեռքերդ մէջ ունիս այսօրը:

Եւ եթէ այսօր իր թուղթերը պիտի հաւաքէ ու երթայ... դուն ունիս վաղուան օրը: Մի՛ նեղուիր երէկուան համար, որովհետեւ ետ պիտի չգայ, եւ մի՛ ափսոսար այսօրուան համար... որովհետեւ ան ալ պիտի երթայ:

Երբեմն այնքան կը վարժուինք տիրութեան, որ ան մեզմէ մաս մը կը դառնայ, եւ մենք կը դառնանք իրմէ մաս մը: Երբեմն անհատի մը աչքը կը վարժուի որոշ գոյներու եւ կը կորսնցնէ ուրիշ գոյներ տեսնելու կարողութիւնը: Եւ եթէ ան փորձէ իր շուրջը նայիլ, պիտի յայտնաբերէ, որ սեւ գոյնը գեղեցիկ է... սակայն ճերմակ գոյնը աւելի գեղեցիկ է, եւ երկինքին գոյնը կը շարժէ զգացումներն ու երեւակայութիւնը, սակայն երկինքին գոյնը պայծառ է իր կապոյտին մէջ: Արդարեւ, փնտռէ՛ պայծառութիւնը, նոյնիսկ եթէ այդ յոգնեցուցիչ է, կառչա՛ծ մնացիր արեւին թելերուն, նոյնիսկ եթէ անոնք հեռու են:

Եթէ չգտնես քեզի համար լամբար վառող անձ մը, մի փնտրեր ուրիշ մը՝ որ մարած է գայն, մի՛ ցանկար անոր, որ սրտիդ մէջ նիզակ մխրձած ու անցած է:

Երբեմն՝ տիրութիւնը կ'ընկղ-

մեցնէ մեզ այն աստիճան, որ կը վարժուինք անոր եւ կը մոռնանք, թէ կեանքին մէջ կան մեզ երջանկացնող շատ բաներ, եւ թէ մեր շուրջը կը գտնուին բազմաթիւ դէմքեր, որոնք կրնան մոմ մը վառել մեր մոլթ օրերուն ընթացքին: Փնտռէ՛ այն սիրտը, որ քեզի լոյս կը տրամադրէ եւ դուն քեզ մի՛ ձգեր մթազնած գիշերներու տիրութեանց գերի:

Մի՛ տխրիր, երբ մահացու նիզակ մը, քեզի ամէնէն մօտ եղող անձերէն ուղղուած, մտնէ՛ սիրտդ... դուն պիտի գտնես գայն հանող եւ կեանքն ու ժպիտը քեզի վերադարձնող անձ մը:

Մի՛ խորհիր, թէ որոշ բաներու վերջը աշխարհի վերջը կը նշանակէ, որովհետեւ աշխարհը միայն այդ չէ, ինչ որ աչքերով կը տեսնես: Մի՛ սպասեր քեզ ծախած սիրականի մը վերադարձը, այլ սպասէ նոր լոյսի մը, որ կրնայ թափանցել դէպի տխուր սրտիդ խորքը եւ քու օրերուդ վերադարձնէ ուրախութիւնը եւ սրտիդ՝ գեղեցիկ զարկը:

Մի՛ նայիր թուղթերու, որոնց գոյնը փոխուած է, գիրքերը տփփոյն դարձած են եւ տողերը կորսուած ցաւի ու միայնակութեան մէջ: Պիտի յայտնաբերես, որ այս տողերը ամէնէն գեղեցիկ ձեւով գրուած տողերը չեն, որովհետեւ գեղեցիկ տողերը անցողակի խօսքեր չեն, այլ բառ առ բառ ապրուած սրտի զգացումներն են սրտի զարկեր, գորս զրկած ու անոնց կրակով կրկնուած էիր:

Եթէ ձեռքը տանդ դռները գոցէ եւ սառուցը ամէն կողմէն պաշարէ, սպասէ՛ գարնան գալուստին եւ պատուհաններդ բաց փչող գեփուներուն: Դիտէ՛ հեռուն եւ պիտի տեսնես վերստին երգել սկսած թռչուններու երամները, պիտի տեսնես արեւը, որ իր ոսկեայ թելերը կը նետէ ծառերու ճիւղերուն վրայ՝ քեզի համար ստեղծելու նոր կեանք մը, նոր երազ մը եւ նոր սիրտ մը:

Դէպի անապատ մի՛ ճամբորդեր գեղեցիկ ծառեր փնտրելու համար. անապատին մէջ միայն մենակութիւն պիտի գտնես: Տե՛ս շուրջդ գտնուող հարիւրաւոր ծառերը, որոնք իրենց շուքին տակ կ'առնեն քեզ եւ ուրախութիւն կը պատճառեն իրենց պտուղներով:

ԻՍԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԱՄԸ

Իսկական բարեկամը ան է, որ ուրուն հետ կ'ըլլաս, ինչպէս երբ առանձինդ ըլլաս, այսինքն՝ ան այն անձն է, զոր կը համարես քու անձիդ պէս:

Իսկական բարեկամը ան է, որ կ'ընդունի ներողութեան խնդրանքդ ու կը ներէ քեզի:

Իսկական բարեկամը ան է, որ կը հոգայ քեզի քու դրամական եւ ընտանեկան հարցերուդ մէջ:

Իսկական բարեկամը ան է, որ հետո կ'ըլլայ լաւ թէ գէշ օրերուն, առողջութեան թէ հիւանդութեան պահերուն, ուրախութեան թէ տխրութեան մէջ, հանգստութեան թէ նեղութեան ընթացքին, հարստութեան թէ աղքատութեան օրերուն:

Իսկական բարեկամը ան է, որ քեզի համար միշտ լաւը կը ցանկայ:

Իսկական բարեկամը ան է, որ կը խրատէ քեզ, երբ սխալ արարքդ տեսնէ եւ կը քաջալերէ քեզ, երբ քեզմէ լաւ՝ մը տեսնէ:

Իսկական բարեկամը ան է, որ երբ քեզի հանդիպի, բարեւ տալու նախաձեռնութիւնը կ'առնէ եւ օգնութեանդ կը հասնի, երբ պէտք ունենաս իրեն:

Իսկական բարեկամը ան է, որ քեզի համար կ'աղօթէ ու քեզի յաջողութիւն կը մաղթէ՝ առանց որ դուն իրմէ խնդրած ըլլաս:

Իսկական բարեկամը ան է, որ անկեղծ սէրով կը սիրէ քեզ՝ առանց որեւէ նիւթական կամ բարոյական շահի ակնկալութեան:

Իսկական բարեկամը ան է, որ իր գործով, քաղաքավարութեամբ, ուղղամտութեամբ եւ բարոյագիտութեամբ օգտակար կը հանդիսանայ քեզի:

Իսկական բարեկամը ան է, որ արժէքդ կը բարձրացնէ մարդոց մէջ, եւ որուն բարեկամութեամբ հպարտ կը զգաս:

Իսկական բարեկամը ան է, որ կ'ուրախանայ, երբ իրեն պէտք ունենաս եւ, առանց փոխադարձին սպասելու, կը վազէ քեզի ծառայու-

ՕՐԴ ԻՆՉՊԵՄ ԿԸ ԴԱՍԱԻՈՐԵՍ

Եթէ մարդ արարածը յաջողի իր օրը դասաւորել եւ կազմակերպել, ան յաջողած կ'ըլլայ իր կեանքը դասաւորել: Օրուան ընթացքին ունեցած ժամանակը կարելի է դասաւորել ըստ գործունէութեան, եւ այդպիսով կարելի կ'ըլլայ ժամանակը բաժնել երկու հիմնական բաժիններու:

Ա) Դատարկ ժամանակ Այն ժամանակն է, երբ կը վայելես ազատօրէն շարժելու իր ընթացքը: Այս ժամանակն ալ իր կարգին կարելի է երկու մասերու բաժնել:

Անձնական ժամանակ Այն, որուն պէտք ունիս՝ հոգ տանելու առօրեայ տարրական պահանջներուդ, ինչպէս՝ ուտելը, խմելը եւ առողջութեանդ հետեւիլը:

Հանգիստի ժամանակ Մասնաւորապէս ոչ մէկ գործունէութեան կամ նպատակի տրամադրուած ժամանակ մըն է. այդ հանգիստի համար է:

Բ) Գործի ժամանակ Այն ժամանակն է, որուն ընթացքին կամայ թէ ակամայ յանձնառու ենք որոշ գործունէութիւն մը կատարելու: Այս ժամանակը նոյնպէս կարելի է բաժնել երկու մասերու:

Արդիւնաբերութեան ժամանակ

Այս ժամանակը կ'անցնի որպէս իսկական արտադրութիւն մեր նպատակներուն, որոնց հանդէպ յանձնառու ենք, ըլլան անոնք մեր անձնական թէ սպարէզային կեանքին մէջ:

Կորսուած ժամանակ

Այս ժամանակը կ'անցնի առանց իրագործելու այն բաները, զորս պէտք է գործադրէինք: Իրականութեան մէջ այս ժամանակը կը տրամադրենք որոշ նպատակի մը համար, սակայն որոշակի խոչընդոտներ արգելք կը հանդիսանան մեր նպատակներու յառաջընթացքին: Այս ժամանակը կը կորսուի այնպէս, ինչպէս ինքնաշարժի վառելիքով կը սպառուի, երբ ինքնաշարժը աշխատած պահելով՝ անձի մը կը սպասես:

Օրդ լաւագոյն ձեւով օգտագործելու եւ դասաւորելու հիմնական օրէնքը հետեւեալն է. մեր դատարկ ժամանակէն որքանով կը տրամադրենք արտադրական գործունէութեանց եւ որքանով կը նուազեցնենք մեր կորսուած ժամանակը, այդքանով մեր օգտագործած ժամանակը արդիւնաբեր կ'ըլլայ: Հմտութիւնը կը կայանայ, երբ գիտնանք աւելցնել աշխատանքի

թիւն մը կատարելու:

Իսկական բարեկամը ան է, որ քեզի համար կը ցանկայ նոյնը, ինչ որ իր անձին համար կը ցանկայ:

ժամանակը ու պակսեցնել կորսուած ժամանակը: Այս կրնայ պատահիլ, երբ մեր ժամանակը լաւագոյն ձեւով դասաւորենք:

Արդարեւ, ստորեւ կը ներկայացնենք կարգ մը գործնական գաղափարներ եւ ցուցումները, որոնք օգտակար կը դառնան մեր օրը դասաւորելու:

1. Իրիկունը պատրաստէ յաջորդ օրուան ընթացքին կատարելիք գործերուդ շարքը, եւ այդ թուղթը պահէ գրպանդ: Երբ գործ մը ամբողջացնես, գրիչով նշանը անոր անունին քով:

2. Գործերու նախադասութիւնները թուղթին վրայ կրճատէ միայն քեզ անոր մասին յիշեցնող բառով մը:

3. Իւրաքանչիւր գործի համար որոշ ժամանակ տրամադրէ:

4. Գործերը աշխարհագրական ձեւով բաժնէ, այսինքն՝ նոյն վայրին կամ իրարու մօտ եղող վայրերու մէջ խումբ մը գործեր յաջորդաբար կատարէ՝ ժամանակ շահելու համար:

5. Ծանր գործերը կատարէ, երբ ամբողջական ձեւով աշխոյժ ես:

6. Եթէ չոգնած զգաս, գործերու շարքէն սրտիդ հաճելի եղող գործ մը կատարէ եւ դարձեալ պիտի աշխուժանաս:

7. Գործերուդ ցանկը ձեւով թիւն թող ունենայ, այնպէս մը որ ի պահանջել հարկին կարելի ըլլայ անոր վրայ աւելցնել կամ պակսեցնել որոշ մանրամասնութիւններ:

8. Ծրագրիներուդ մէջ ժամանակ ձգէ աննախատեսուած անակնկալներու, ինչպէս, օրինակի համար, առանց ժամադրութեան ժամանած հիւր մը, երեխայի հիւանդութիւն, ճամբան ինքնաշարժի խանգարում:

9. Երկար ժամանակ առնող գործերու լուսանցքները օգտագործէ կարճ գործեր կատարելու, ինչպէս օրինակի համար բժշկին դարմանատան մէջ սպասած ժամանակ գիրք մը կարդայ, նամակ մը գրէ կամ հեռաձայնային խօսակցութիւն մը կատարէ:

10. Երբ առօրեայ ծրագրիդ դրութիւնը ընտրովի ըլլայ, գործերուդ մէջ զանազանութիւն դիր, որպէսզի չձանձրանաս:

11. Առօրեայ ծրագրիդ մէջ բաժին մը յատկացուր ինքզինքդ զարգացնելու եւ սպազայի ծրագրիներուդ վերաբերեալ գաղափարներդ աւելցնելու:

12. Երանի կարենաս ամէն օրուան ծրագրիներուդ ցանկէն օրինակ մը պահել արխիւիդ մէջ:

Հետեւաբար, կ'ըսուի թէ... հարստութիւնը միշտ բարեկամ չէ, սակայն բարեկամը միշտ հարստութիւն է:

OFFICE SPACE FOR RENT
IN PASADENA
ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
1060 North Allen Ave
Pasadena, CA 91104
Գրասենյակները վերանորոգուած
եւ յարմար վարձքերով
Յետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝
(626) 398-0506

ԳԵՐԱՇՆՈՐԴ Տ. ԽԱԺԱԿ ԱՐՔ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

ՀԲԸՄ ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԾԱՄԲԱՐԸ

Շարունակում է 16-ին

մը: Նոյնը կը պատահի այսօր երբ նորած Տէր Ղեւոնդ կը ձեռնարկէ նոր առաքելութեան մը, որ նոր յոյսերով եւ իրագործումներով կը խանդավառէ բոլորս: Առաջին իրագործումներէն պիտի ըլլայ նոր աղօթքի տան մը եւ համալիրի մը կառուցումը մօտիկ ապագային, որոնց շնորհիւ նոր յառաջդիմութիւններ պիտի արձանագրէ ծուխը: Կը շնորհաւորեմ նորած Տէր Ղեւոնդ քահանան, Երէցկիւն Յասմիկը եւ անոնց ծնողները, Ծխական Խորհուրդի անդամները եւ բոլոր հաւատացեալները»:

Հանդիսավարն էր Տիար Պօղոս Քիրազեան: Խօսք առին եւ կենաց առաջարկեցին կնքահայրեր Տիարք Վարդան եւ Արա Աճամեաններ, որոնք ձեռաց խաչ մը նուիրեցին նորընծայ քահանային: Իրենց սրտի խօսքը ըսին ձեռնադրութեան խարտաւիլակ Հոգի. Տ. Դանիէլ Վրդ. Ֆրնտրքեան եւ Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդի ատենապետ Տոքթ. Վահէ Տայեան:

Ղեկավար Սիւզաննա Սվանդէք-Քէչումեանի առաջնորդութեամբ խմբային երգերով եւ մեներգով հանդէս եկան Ռիթա Քաթանճեան, Ռուզաննա Յարութիւնեան, Պետիկ Պոզիքեան եւ Նժդէհ Քէլչեան:

Նորած Տ. Ղեւոնդ Քհնյ. Աճամեան շնորհակալութիւն յայտնեց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Խաթակ Արք. Պարսամեանի, ձեռնադրութեան խարտաւիլակին, ներկայ եկեղեցականներուն, Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդին, հաւատացեալներուն եւ հիւրերուն, ինչպէս նաեւ կնքահայրերուն եւ ընտանեկան պարագաներուն, որոնք հեռավոր վայրերէն եկած էին:

Առաջնորդ Սրբազան Հօր փակման խօսքով եւ օրհնութեամբ վերջ գտաւ Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ համար այս պատմական հանդիսութիւնը:

Տ. ՂԵՒՈՆԴ ՔՀՆՅ. ԱՃԱՄԵԱՆ
Տ. Ղեւոնդ Քհնյ. Աճամեան ծնած է 1984 թուականի փետրուար 28-ին՝ Աքրըն Օհայոյի մէջ: Անոր ընտանիքը 1985 թուականին փոխադրուած է Մահուա Նիւ ձըրզի եւ փոքր տարիքէն սկսած է յաճախել Ֆէրրիս Նիւ ձըրզիի Սրբոց Ղեւոնդեանց Եկեղեցին: Ս. Ներսէս Ընծայարանի ամառնային դասընթացներուն հետեւելէ ետք՝ սկսած է կանոնաւոր կերպով մասնակցել Սրբոց Ղեւոնդեանց Եկեղեցիի պաշտամունքներուն: 2000 թուականին դպրութեան աստիճաններ ստացած է՝ իսկ 2002-ին՝ կիսասարկաւագ ձեռնադրուած: 2003 թուականին որպէս ուխտաւոր Հայաստան այցելած է եւ մասնակցած Հայկական Ծառայութեան Յայտագիրին: 2004 թուականին դարձեալ Հայաստան այցելած է, իսկ 2005-ին՝ մէկ կիսամեակ հետեւած է Երեւանի Պետական Համալսարանի Հայոց Պատմութեան եւ Գրաբարի դասընթացներուն, նոյն ատեն ծառայած է Երեւանի Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ մէջ: 2006 թուականին, պատմութեան «Պսակաւոր Արուեստի» կոչումով համալսարանը աւարտելէ ետք, աշակերտած է «Ս. Ներսէս» եւ «Ս. Վլատիմիր Ուղղափառ» Ընծայարաններուն: 2007 թուականին իր ուսումը շարունակած է Ս. էջմիածնի մէջ հետեւելով ծէսերու, շարականներու եւ լեզուի դասընթացներուն: Ս. Ներսէս Ընծայարանը աւարտելէ ետք՝ 2010 թուականին ան սարկաւագ ձեռնադրուած է: Նոյն տարին նշանակուած է Պոքա Ռաթոն Ֆլորիտայի Ս. Դաւիթ Հայց. Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիտի օգնական՝ փորձառութիւն ձեռք բերելու համար ծիսական, հովուական եւ վարչական մարզերուն մէջ: 2011 թուականին, վեց ամիսով, Երուսաղէմ մեկնած է եւ հետեւած եկեղեցական երաժշտութեան, աստուածաբանութեան, Հայերէն լեզուի եւ գրականութեան դասընթացներուն: Վերադարձին՝ նշանակուած է հոգեւոր մատակարար Տալլասի Ս. Սարգիս Հայց. Եկեղեցւոյ: Վերջերս, երկու ամիսով, դարձեալ մեկնած է Երուսաղէմ խորանայու համար Հայերէն լեզուի, գրականութեան, պատմութեան եւ ծիսագիտութեան ճիւղերուն մէջ: Տ. Ղեւոնդ Քհնյ. Աճամեանը ամուսնացած է Յասմիկ Գրիգորեանի հետ եւ բախտաւորուած աղջիկ զաւակով՝ Նոէլ -Սրբուհի:

Շարունակում է 15-ին

թիւնը բերած է ճամբարի աշխատանքներուն:

ՀԲԸՄ Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանակային վարչութեան ատենապետ Գրիգոր Գարակէօզեան կը յայտնէ. «Կը հպարտանանք այն իրողութեան համար, որ մեր առաջնորդներուն եւ խորհրդատուներուն մեծամասնութիւնը շրջանաւարտներ են ՀԲԸՄի դպրոցներէն եւ ծրագիրներէն: Հպարտ ենք, որ անոնք իրենց ամառնային արձակուրդէն երկար ժամեր տրամադրեցին՝ ծառայելով մեր ամառնային ճամբարին: Մեր պատանի անդամներուն նուիրումը մեծապէս գնահատելի է»:

Դատելով անցեալ տարուան ճամբարի վերադարձող մասնակցողներուն մեծ թիւէն՝ ինչպէս նաեւ այս տարուան նոր անձանագրուածներու թիւէն՝ կարելի է հաստատել թէ մեր առաջնորդները եւ խորհրդատուները իրենց լաւագոյնը մատուցած են այս ճամբարի

յաջողութեան համար:

ՀԲԸՄի փաստինայի ամառնային ճամբարը մասնիկ մըն է ՀԲԸՄ Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանակային վարչութեան գործունէութեան: ՀԲԸՄի Հարաւային Քալիֆորնիոյ երկու դպրոցները ունին հազարէ աւելի աշակերտութիւն: Օրենճ Քառնթիի մասնաճիւղը աշխուժօրէն կը շարունակէ իր շաբաթօրեայ հայկական դասընթացները: Սան Տիէկոյի, Ֆրեզնոյի, Լաս Վեկասի մասնաճիւղերը, ինչպէս նաեւ Սան Ֆրանսիսքօ-Օքլենտի, Լոս Անճելըսի Երիտասարդ արհեստավարժներու խումբերը՝ իրենց յատուկ ծրագիրներով ներկայութիւններ են գաղութներու կեանքին ներս: Ասպետներու համախմբումը, «Գրիգոր Սաթամեան» թատերախումբը, Լոս Անճելըս-Սան Ֆերնանտո հովիտի եւ փաստինայի յիւսիսային սկստական եւ մարզական գործունէութեանց մասնակցներուն աճող թիւերը կը զօրացնեն մեր հաւատքը հայ ժողովուրդի յաւերժացման նկատմամբ:

Յարգելի է յիշատակել Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդի ատենապետ Տոքթ. Վահէ Տայեանի անկողնէն իր անկողնէն անցնելը:

ARMENIAN AMERICAN ORPHANS CHRISTMAS FUND, INC.
ԵՒ "ՔԱՉ ՆԱԿԱՐ" ԲԱՆՈՒՄՆ ՈՒ ԲԵՈՒՆԱՄԱԺԱՄԸ ՆԵՐԿԱՅԱՅՆՈՒՄ Է
14-րդ ամեակի ԹԵԼԵԹՈՆ
Ի ՆՊԱՍՏ ՍՈՒՐԲ ԾՆՈՒՆԴԻ ԲԻՄՆԱԳՐԱՄԻ, ԲԱՅԱՍՏԱՆԻ ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԵՒ ԲԱՇՄԱՆՂԱՄ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ՄԱՆԿԱՏԵՐԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈՎՈՒԹԵԱՆ
Կիրակի, Սեպտեմբեր 29, 2013, ժամը 2-12:00
ARMENIAN AMERICAN ORPHANS CHRISTMAS FUND, INC.
Since 1999
and "KACH NAZAR" Magazine & TV Show
Presents 14th ANNIVERSARY NATIONWIDE TELETHON ON SUNDAY, SEPTEMBER 29, 2013
FOR DISABLED CHILDREN AND FOR THE RESTORATION OF CHILDREN'S HOMES
P.o. Box 250038 • Glendale, CA 91225 • Tel: 818-246-0125 • 818-239-6880
E-mail: Forourkids99@gmail.com
Non-profit Organization A Tax-exempt 501 (c)3 Charity
www.forourkids99.com

AMGA CHANNEL 380
AABC CHANNEL 384
VISION TV CHANNEL 382
From 2:00pm-12:00am

WELLS FARGO, AUB դեղատոմս, Leroy D. Baca, Sheriff, GLENDALE WEST PHARMACY, Yerevan, AYZAZIAN Realty Management, KOHAR Symphony Orchestra and Choir, KRADJIAN Importing Co., Inc., Alice Navasargian THE IMMORTALS, Sadaf FOODS, Universal Service Exchange, Inc., HAIG PHARMACY, United Shipping Group, MR. GRIGOR AIVAZIAN HONORARY GOVERNOR OF ARMENIAN AMERICAN ORPHANS CHRISTMAS FUND, Universal Travel & Tours, SUPER KING MARKETS, Raffi's Place GOURMET CUISINE, MR. AND MRS. GEORGE AND SALPI DADANIAN, GOLDEN FARMS, DR. AND MRS. ARAM AND SILVA KARAKASHIAN, MR. AND MRS. ARKADY AND IRA OVANESSIAN, ALBERT BAKTAMIAN, M.D. EYE PHYSICIAN AND SURGEON

ԻՆՉ ԸՆԵԼ

Շարունակում է 6-էն

Սփիւռքի ԶՕՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ, հայրենի հողի վրայ ծառայող ժողովրդային անհնազանդութեան շարժումներուն:

Կարելի է անտարբեր ու ձեռնածալ մնալ, ի տես հայութեան սպառնացող վերելի չարիքներուն: Կարելի է ակնկալել, որ Հայաստանի ու մանաւանդ Սփիւռքի տարածքին, մեր գաւազներն ու նորահաս սերունդները պիտի կարենան պահել իրենց հայկական ինքնու-

թիւնը, ի տէս մեր սերունդի անտարբեր ու ամուլ կեցուածքին: Կարելի է հայ ինքնութեան գիտակցութիւնը ունենալ ու չընդգծել այս բոլոր անիրաւութեանց դէմ եւ չփորձել առաջը առնել սպասուող աղէտներուն:

Գերեալ Արարատի ու Արեւմտեան Հայաստանի ճակատագիրը պէտք է զգաստացնէ մեզ, անյապաղ դիմելու գործնական քայլերու, ՈՐՊԷՍ ԶԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՎ ՉԴԱՌՆԱՅ ԵՐԱՋ:

«ՉԱԴԵ, ՄԱՆՉՍ, ՂԱՅՖԷ ՍԸ ԲԵՐ»

Շարունակում է 13-էն

յելում էր իր 100 կ օղին սեղանակիցների «անուշ եղաւ» ողջոյնների ներքոյ: Եւ որքան երջանիկ էր այդ պահին Հրաչեայի դէմքը:

Երեւելիների սեղանը, երբ ինքը՝ Հրաչեան, ներկայ էր, գլխաւորում էր «Բաղդասար ախպարի» հանճարեղ դերակատարը, ունէր իր ձեւաւորուած մշակոյթը, նախ այստեղ իւրաքանչիւրը վճարում էր ինքն իր համար, եւ բնաւ պարտական չէր փակելու կողքին հաշիւը, առաւել եւս՝ բոլոր հաւաքուածներինը, քանզի ի տարբերութիւն «գործարանատէր»-երի կամ մարգային դեկավարների եւ... այլոց սեղանների, այս սեղանի շուրջ հաւաքուած էին մարդիկ, որոնք նախ իրենց արդար քրտինքով (դիմաւարդարուամով, գրչով, վրձնով) էին վաստակում իրենց հացը, եւ երկրորդ՝ եթէ անգամ ուզենային էլ՝ չէին կարող, պարզապէս մէկ պատճառով, որ փող չունէին... Ի հարկէ, լինում էին բացառութիւններ, երբ ասնք մէկը մի լաւ ներկայացման յանձնումից, մի լաւ նկարի վաճառքից կամ նոր գրքի հրատարակումից յետոյ «պատիւ էր տալիս»: Եւ այդպիսի դէպքեր, հարկ է ասել, որ ոչ այնքան հազուադէպ էին: Լինում էր, որ հաւաքուածներից մէկի տրամադրութիւնը լաւ էր լինում եւ (դա էլ ընդունուած կարգ էր) իր կողմից մի շիշ օղի էր բերել տալիս: Լինում էր եւ ընդհակառակը՝ հաւաքուածներից մէկի տրամադրութիւնը վատ էր լինում եւ էլի ամենափրկիչ օղին էր յայտնուում սեղանին, որ շիշ յատակում մոռացութեան տար անախորժութիւնները:

Կային եւ մեր մշակութային երեւելիների յարգող մարդիկ եւ ընդհանրապէս շուրջ մարդիկ, որ անցնում էին մերոնց սեղանի կողքով, յետոյ կանչում մատուցողներից Յովնանին կամ Մացոյին եւ ասում «վարպետներ» սեղանին իմ կողմից մի շիշ օղի (կոնեակ, շամպայն) կը գնես, այդպիսի անցուղարձողների թուին էին պատկանում ժամանակին լաւ դրամ, յետոյ եւ «հեղինակութիւն» ձեռք բերած «Արմենիա»-ի անունով յաճախորդները, մարդիկ, ովքեր նոյնպէս սիրում էին «Արմենիա»-ն:

«Արմենիա»-ն բնականաբար ունէր իր ստեղծման նախապատմութիւնը:

Երբ Ստալինը մահացաւ «Արմենիա»-ն դեռ կառուցուած էր ու մեր քաղաքի միակ «ինտուրիստ» հիւրանոցը «Մոսկուա» շարժաթատրոնի դիմացի «Երեւան» հիւրանոցն էր՝ իր ճաշարանով եւ յայտնի սրճարանով: Հէնց այստեղ արդէն պատերազմից յետոյ սկսեց հաւաքուել որոշակի թուով մեր

յիշեալ երեւելիների խումբը, որը կարիք ունէր աշխատավայրի՝ տուն հասնելու արանքում գալ մի վայր, ուր մարդ կը կարողանար սիրտը բացել, զգալ իրեն կենցաղի «կապանքներից» թօթափուած: Փառք Աստուծոյ, գներն էլ այնքան ցածր էին, որ մարդ կարող էր իրեն թոյլ տալ ամէն օր մի 100 կ խմել, սրճել:

Վերջապէս սրանք այն մարդիկ էին, որ չէին գնա «Շոֆերների» խանութի հարեւանութեամբ Արտոյի խորովածանոցը եւ կամ թէ Ֆլորայի այգում բացուած ամառային «Լոուի» տաղավարը:

Պատերազմից դեռ առաջ փակուել էր Երկնագոյն մզկիթի (պարսկական մզկիթը - խմբ.) բակում տեղադրուած նշանաւոր խորովածանոցը՝ իր գեղատեսիլ ջրաւազանով, ինչպէս եւ փակուել էր Աբովեան փողոցից դէպի Հրչիճ կայանի հրապարակ տանող շէնքի ներքնահարկում գտնուող «Տուրիստ» կաֆէն, որը ժամանակին սիրելի հաւաքատեղին էր Չարենցի եւ իր ընկերների: Ե՛ւ այստեղ, ե՛ւ «Մեքիթի» տաղավարում 1926-1929 թթ. Չարենցը ժամեր է անցկացրել Ֆրանսայից հայրենիք ժամանած մեծ պոէտի հետ: Յետոյ այդ վայրերին մի տեւական ժամանակ ոչինչ չփոխարինեց: Կար մի անփոխարինելի հիւրանոց-ճաշարան՝ «Ինտուրիստը» («Երեւան», իսկ ներկայումս՝ «Ռոյալ տուրիստ գրանդ օթել»): Պատերազմի տարիներին եւ հետագայ մի կարճ շրջան Աբովեան փողոցի երեւանեան նշանաւոր «Ունիվերսալ» հանրախանութի 3-րդ յարկը յատկացուեց Տորգսինին, այսինքն առեւտուրն այդտեղ ընթանում էր արտարժոյթով (ընդունում էին եւ ոսկեայ դրամներ): Խանութն այդ առաջնեկն էր աւելի ուշ խրուչուկեան ժամանակներում բացուած «Բերդոկա» ցանցի: Եւ աստ հենց նոյն երրորդ յարկում 1945 թուին բացուեց ճաշարանը, որն, իհարկէ, աշխատում էր ոչ արտարժոյթով, այլ՝ հայրենի ուրբլիներով, եւ քանի որ վայրը շատ պարտաւորիչ էր, նրան էլ արժանավայել տնօրէն նշանակուեց ազգութեամբ վրացի, առեւտրի յայտնի կազմակերպիչ Գարսեւաձէն: Յաճախորդների մի զգալի մասը Երեւանում գտնուող արտասահմանցիներն էին, այնպէս որ, մատուցողներ էին հաւաքուել երեւանական թուականներին Հայաստան եկած ներգաղթածների շրջանից, մարդիկ, ովքեր գիտէին օտար լեզուներ՝ ֆրանսերէն, անգլերէն, արաբերէն...

Ես յիշում եմ այդ ճաշարանը: Նրա մի թեւը հենց մոտքի կողմից անմիջական հարեւանութեամբ դուրս էր գալիս Ունիվերսալի նշանաւոր սանդուղքների վերջին՝ երրորդ յարկի հարթակի վրայ: Դէպի աջ խանութն էր, ուր առեւ-

ՆՈՐ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐ ԵՒ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ

Շարունակում է 16-էն

նուիրուած նահատակներուն, որուն հողիօրհնութիւնը տեղի ունեցաւ Օգոստոս 1, 2013 թուականին Առաջնորդ Սրբազան հօր ձեռամբ:

Դ.- Հրատարակութիւններ նուիրուած 100-ամեակին:

1. A Response to Evil: A Survey of Armenian Clergy Հեղինակ՝ Արժ. Տ. Վազգէն Քհնյ. Մովսէսեան:
2. Վերահրատարակութիւն Թէոդիկի «Հայ Եկեղեցւոյ Գողգոթան»:
3. «Հայ Եկեղեցւոյ Գողգոթան» անգլերէն թարգմանութիւնը:
4. Resurrection of the Armenian Church by Clergy of the Western Diocese

Ե.- Ամսական դրութեամբ ծուխերու այցելութիւն, տեղույն համայնքի գաւազներուն փոխանցելու 100-ամեակի իմաստը, խորհուրդը ու կարեւորութիւնը յարութեան յոյսով:

Գ.- Արուեստի ցուցադրութիւն: 3.- Կրօնական Բաժանմունքի վերակազմակերպումը:

Այս ծիրէն ներս քննարկուեցան, թէ ինչպէս կարելի է Արեւմտեան Թեմի Քրիստոնէական Դաստիարակութեան Բաժանմունքը, որպէս կեդրոն հոգեւոր դաստիարակութեան, վերակազմակերպել եւ առաւել եւս աշխուժացնել նկատի առած Աստուածաշունչի սերտորութիւնները, Կիրակնօրեայ եւ երիտասարդաց բաժանմունքներու հետ համագործակցութիւնը եւ հոգեւոր գրականութեան հրատարակութիւնները, յօգուտ մեր ժողովուրդի գաւազներուն:

4.- Երիտասարդաց Ծրագիրներու առաւել աշխուժացում:

տուրը գնում էր մեզ անծանօթ ինչոր թղթադրամներով, իսկ ձախ՝ մուտքն էր դէպի ռեստորան: Այստեղ սեղանների ճեպ-ճերմակ պիտոցները, արտակարգ սպասքը, դանակ-պատառաքղները, բոլորն էլ շլացնող մաքրութեամբ նոյնպէս օտար ծագում ունէին, հաւանաբար ավար էր բերուած Հիտլերի պարտուած երկրից: Եւ այս շքեղ անսամբլը եզրափակում էին սրահի պատահաններով մէկ կախուած շղարշեայ, ձեան պէս ճերմակ վարագոյրները: Գոնէ ինձ համար այնքան կարեւոր չէր այդ ճաշարանում որեւէ բան ուտելը, որքան վայելքը այդ ճերմակ թագաւորութեան, տեսնել, թէ ինչ մարդիկ են գալիս, ինչ են հագած, ինչ լեզուներով են խօսում: Եւ դա դրսից բերուած, ասես մի ֆանտաստիկ «կախարդական արկղ» էր, դրուած Երեւանի կենտրոնում, ընդամէնը մի քանի մետր հեռաւորութեամբ Լենինի անուան հրապարակից... Իսկապէս անհաւատալի էր, բայց փաստ էր: Մայրս, երբ որոշ գնումներ էր անում Ունիվերսալի (իհարկէ մեզ մատչելի մասում), յետոյ անսալով իմ թախանձանքին, ուղղուում էինք դէպի 3-րդ յարկի ճաշարանը: Նստում էինք սովորաբար դահլիճի սկզբում, ուղիղ մուտքի մօտի սեղաններից մէկի շուրջը եւ որպէս օրէնք մայրս պատուիրում

Նկատի առնուեցան ու քննարկուեցան ACYO-ի, ամառնային ճամբարի, CYMA-ի, եւ Հայ Ինքնութեան ծրագրի աշխատանքները եւ անոնց առաւել եւս թափ տալու մեթոտները:

5.- Համալսարաններէն ներս Հայ Եկեղեցւոյ ներկայութիւնը:

Որպէս նոր ծրագիր, Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդարանէն ներս արդէն պատասխանատու նշանակուած է երիտասարդ նորոյժ մը յանձինս՝ տիար Լեւոն Պետրոսեանի, որ ի մասնագիտութեամբ եւ ի Դոկտորայի հանգամանքով ծրագիրներ կը մշակէ համալսարաններէն ներս հայ ուսանողութեան ծանօթացնելու Հայ Եկեղեցւոյ արժէքները եւ գիրքնք մղելու իրենց մասնակցութիւնը բերելու Հայ Եկեղեցւոյ ծառայութեան դաշտէն ներս:

6.- Առաջնորդարան - Ծուխեր համագործակցութիւնը:

Այս նիւթին առնչութեամբ նկատի առնուեցան այն բոլոր երեսները թէ ինչպէս առաւելագոյն չափով կարելի է կապ ստեղծել եւ համագործակցել Առաջնորդարան եւ Ծուխերը որպէս մէկ ամբողջութիւն:

7.- Ի վերջոյ, նկատի առնուեցան յառաջիկայի Հոկտեմբեր 15-ի Թեմի Հոգեւորականաց Ժողովի նախապատրաստական աշխատանքները:

Օրակարգի այս նիւթերուն կողքին նաեւ քննարկուեցան այլ մտահոգութիւններ, որոնք կը միտին առաւել եւս աշխուժացնելու եւ ընդարձակելու Արեւմտեան Թեմի ծառայութեան դաշտը, ի փառս Աստուծոյ եւ ի պայծառութիւն հաւատացելոց:

էր պաղպաղակ եւ լիմոնադ: Աւելորդ է ասել, թէ ինչքան համեղ էին դրանք: Չգիտես ինչու հայրս այդ ճաշարանը չէր գնում: Նա նախընտրում էր նոյն հանրախանութի առաջին հարկում գտնուող «Մարսել» գողտրիկ սրճարանը: Սրճարանն աշխատեցնողը հենց Ֆրանսահայ էր՝ Մարսել անունով եւ հրաշալի սուրճ էր պատրաստում, ինչպէս ժամանակին նրա պապերը՝ Պոլսում: «Մարսելում» եւ մեր երեւանեան պոլսահայերը՝ Հրաչեայ Ներսիսեանը, Արման Կոթիկեանը, Յուրա Ամերիկեանը, Դաւիթ Գուրգաղեանը (Օլգա Գուրգաղեանի ամուսինը), Արթուր Տայեանը, դոկտոր Հայկը, Պոլսոյ աւանդույթի ուժով 12-ի կողմերը, մանաւանդ շաքար եւ կիրակի օրերը, սուրճի էին հաւաքուած, մէկ-երկու ժամ նստում, զրուցում, մի-մի գաւաթ ռախի ըմպում, յիշում անցած օրերը...

Ինչքան էլ իրենց սիրելի էր նոր Երեւանը, սակայն նրանցից շատերը սիրով չիշում էին Պոլիսը, ինչպէս ասում էր Դաւիթ իսնը. «Հիմա, այս ժամիս, այս սահմիս Պոլիս ծովեզերք դուրս կու գայինք ու առաջին դայֆէն կառնէինք»: Եւ կը հանէր գրպանի ժամացոյցը, մի առանձին կարօտով կը նայէր՝ ժամը նոյնն է, նստավայրերը՝ տարբեր:

SEROP'S CAFE
GREEK & LEBANESE FOOD
 SERVING BATON ROUGE SINCE 1979

ARMENIAN INDEPENDENCE DAY
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՅ

Փառաստօն FESTIVAL

Կազմակերպութեամբ Organized By

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
NOR SEROUNT CULTURAL ASSOCIATION

SUNDAY SEPTEMBER

22, 2013

VERDUGO PARK

GLENDALE

1621 Canada Blvd., Glendale, CA, 91206

Starting at 11:00 am

ԵՐԳ ՈՒ ՊԱՐ

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԳՈՐԾԵՐ

ՓՈԲՐԵՐՈՒ ԽԱՂԵՐ

ՀԱՄԱԴԱՄ ՃԱՇԵՐ

Live Music

Dancing

Art Work Exhibition

Kids Games

Armenian Food

To reserve your vendor booth please call Nor Serount Cultural Association

Ձեր կրպակները ապահովելու համար

Հեռաձայնեցեք Նոր Սերունդ Մշակութային Միության

(818) 391-7938

Sponsors

ARMENIAN MEDIA GROUP OF AMERICA INC.

www.masspost.com